"Teillä on, kuten epärehellisillä uhkapelureilla yleensä, monet kortit ja väärät varavaltit taskuissa." — Toveri Arvo Tuominen Turun hovioikeudelle

"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 169 — 1928 | Federated Pressin jäsen | Torstaina, elokuun 9 p:nä—Thur., August 9 | Member The Federated Press | XII Vuosik. — Vol. XII

Tuhannet työläiset mielenosotuksella sotaa vastaan

SUURI MIELENOSOITUSKOKOUS BERLINISSÄ MAAILMANSODAN ALKAMISEN VUOSIPÄIVÄNÄ — VARUSTAUTUMISEN VAARAT JA SOS. DEM. PETTURUUS PALJASTETAAN

BERLIN. — Kymmeniä tuhansia saksalaisia työläisiä, työväenjärjestöä, naisten järjestöä ja punaisia rintamasotureita otti osaa suureen mielenosoitukseen tulevaa imperialistista sotaa vastaan v. 1914 sodanjulistuksen vuosipäivänä. Suuret ihmisjoukot täyttivät Lustgartenin ent. keisaripalatsin edustalla, jossa palatsissa Saksan sotaherrat järjestivät viimeiset toimenpiteensä syöstessään maan valtakuntien väliseen taisteluun 14 vuotta takaperin.

Puheita kuuntelevien suunnattomien työläisjoukkojen ympärille olivat punaiset rintamasoturit järjestäneet pataljooniaan, jota ketjua vastaan Berlinin poliisit ja niiden reservit eivät olleet halukkaita hyökkäämään.

Jäljennöksiä Saksan sosialidemokraattien äänenkannattajan, "Vorvärtsin", numeroista sodan varhaisilta päiviltä oli painettu ja jaettu mielenosoittajille. Niiden otsikot kuvastivat, miten Saksan työläiset tulivat petetyiksi sodan alussa.

Puhujat selostivat kokoontuneille työläisille y.m. uuden imperialistisen sodan vaaraa, jota sotaa kapitalistiset hallitukset valmistelevat kuumeisella kiireellä samaan aikaan, kun ne yrittävät kätkeä varustautumiskilpailunsa rauhansopimuksiin ja pasifistiseen tunteilemiseen.

Sosialidemokraattien ja pasifistien petollinen osuus aseellisen varustautumisen verhoamisessa myöskin paljastettiin.

Petturit kokoontuneet Brysseliin

Toisen internationalen herrat siunaavat imperialistien "kansainliiton" vehkeilyt

BRYSSELI, Belgia, elok. 8. — Noin 600 sosialistidelegaattia tusinasta Euroopan maasta kokoontuivat viikon alussa toisen internationalen kolmanteen kongressiin. Ent. pääministeri Vandervelde, Belgiasta, esitti avauspuheen, jossa haukkui kommunisteja muka "työväenluokan pettäjiksi". Surullisenkuuluisa Arthur Henderson, joka oli jäsenenä MacDonaldin hallituksessa Englannissa, ylisti kansainliiton protokollia selittäen: "Jos se ei vielä olekaan osana laeista, joita kansat kunnioittavat, on se kuitenkin majakkana, jota ei tähän mennessä ole vielä sammutettu."

Kongressille esitettiin vaatimuksia, että kansainliitto tunnustaisi Kelloggin sodankieltosopimuksen maailman aseistariisumisohjelman laajentamiseksi ja Reininmaan evakuoimiseksi.

Toinen internationale ei ylläolevasta päättäen ole siis muuttunut. Sen johtajat asettuvat imperialistien kansainliiton kannalle ja omalta osaltaan myötävaikuttavat kapitalistien sotavarustelujen naamioimisessa. Ja työväenluokan taistelut moninkerroin pettäneet herrat julkeavat vielä puhua työväen nimissä.

Herrat parjaavat Neuvostoliittoa ja ylistävät Kelloggin sotasopimusta

Amerikkalainen työväenluopio Hillquit puhui kongressissa amerikkalaisesta taloudellisesta, rahallisesta ja poliittisesta imperialismista ja niistä vaaroista, joita se tuottaa suhtautumisessaan velallismaihin, voimatta kuitenkaan osoittaa, että sosialistit olisivat tehneet mitään taistellakseen näitä vaaroja vastaan.

Muuan venäläinen, Roussaloff, parjasi Neuvostoliittoa, kehoittaen maailman "sosialisteja" avustamaan Venäjän sosialidemokratian vapautumista. Turati, Italiasta, selitti, ettei hän ollut paennut Italiasta pelastaakseen kurjan elämänsä, vaan siksi, ettei halunnut alistua fascistiseen sortoon.

Kelloggin sopimuksen pohtiminen vei suurimman osan komitean ajasta. Henderson kannatti Kelloggin sopimusta, väittäen, että se "oikein tulkittuna" täyttäisi huomattavan aukon kansainliiton sopimuskirjassa, ja että se voisi muka tehdä uudet sodat mahdottomiksi kaikissa olosuhteissa.

MARATHONTANSSI KESKEYTETTY

Crystal Beach, Ont., elok. 9. — Eilen iltapäivällä keskeytettiin täällä maan yliprokuraattorin määräyksestä marathontanssikilpailut, jotka olivat menossa 209:ttä tuntia. Kolme paria oli permannolla kun poliisit määräsivät hulluttelun keskeytettäväksi.

Laki ja oikeus pannut toimeksi

Torontan liikenneoikeudessa selvitetty kuusisataa juttua kahdessa tunnissa

TORONTO, elok. 8. — Oltuaan lomalla ja ryhdyttyään työhönsä täkäläisessä liikenneoikeudessa pani poliisituomari Robert Browne täällä eilen toimeksi "lain ja oikeuden käytössä". sillä kahden tunnin kuluessa hän suoriutui kuudestasadasta jutusta. Sitä ennen oli neljäsataa juttua selvitetty oikeuden eteisessä ja tuomarin yksityisessä virkahuoneessa.

Moisessa oikeudenkäytössä ei saata olla varmaa olisiko joku tullut ehkä väärin tuomituksi, sillä kun viisi oikeusjuttua ratkaistaan yhtä minuuttia kohden, niin ei siinä varmaankaan ole paljoa aikaa itsensä puolustamiseen.

Kaivostyöläisten maahan tuomista arvostellaan

JOS ELONKORJUUSEEN TARVITAAN APUA, NIIN OLISI NOVA SCOTIASSAKIN SAATAVISSA SITÄ VARTEN TYÖTTÖMIÄ KAIVOSTYÖLÄISIÄ

TORONTO, elok., 9. — Rakennustyöläisten neuvoston sihteeri William Varley on tuominnut työttömien kaivostyöläisten tuottamisen Britanniasta auttamaan elonkorjuun toimittamisessa täällä, epäonnistuneeksi toimenpiteeksi ja kehottaa Canadan kunnallishallintoja ryhtymään valmistuksiin heidän ruokkimisekseen tulevan talven aikana.

"Kukaan ei voi olettaa, että miehillä olisi säästöjä elonkorjuussa työskentelystään, joilla varoilla he voisivat turvata itsensä talven työttömyyttä vastaan. Nämä miehet ovat mainioita ammattimiehiä alallaan, mutta ehdottomasti sopimattomia maanviljelystöihin. Britannian ja Canadan hallitukset ovat jättäneet ottamatta huomioon sen tosiseikan, että maan kaupungeissa on riittävästi ammattitaidotonta työväestöä ja että monille työläisille maksetaan vähemmän palkkaa kuin mitä määrätään maksettavaksi naistyöläisiä koskevassa Ontarion minimipalkkalaissa."

"Ilmoitetaan, että nämä miehet tulisivat osittain sijoitettaviksi metsätöihin tulevaksi talveksi. Puutavarateollisuus ei ole kärsinyt työläisten puutetta ja jos tarvitaan, niin työvoimaa voidaan saada New Brunswickista ja Nova Scotiasta. Canadan hallituksen olisi pitänyt auttaa elonkorjuun toimittamista auttamalla N. Scotian työttöminä olevia kaivostyöläisiä matkalle elonkorjuualueille."

Profinternin toimeenpaneva komitea kokoontunut

MOSKOVA. — Punaisen ammatti-internationalen toimeenpaneva komitea kokoontui viikon lopulla käsitellen erikoisesti neekerikysymystä. Kokous päätti muodostaa komitean, johon valitaan jäseniksi kaksi neekeriedustajaa Yhdysvalloista ja yksi latinalaisesta Amerikasta, Guadaloupesta, Martiniquesta ja Kubasta. Komitea tulee myöhemmin täydennettäväksi Haitista, Itä-Afrikasta, Portugalin Itä-Afrikasta, Kongosta, Liberiasta, Ranskan Afrikasta ja latinalaisen Amerikan niistä maista, missä on runsaasti neekereitä, valittavilla edustajilla. Komitean tarkoituksena on neekerien organiseeraaminen ammattiunioihin.

Englannin ja Kiinan suhteet

Jonkinlainen sopimus saatu aikaan

PEKING, elok. 8. — Ulkomaalaisten piirien saamat tiedot kertovat, että Englannin ja Nankingin hallitukset ovat sopineet maaliskuussa 1927 sattuneen Nankingin selkkauksen. Englanti on asettanut taloudellisten neuvottelujen ehdoksi vaatimuksiensa hyväksymisen Nankingin tapauksen suhteen. Kuten muistetaan vaativat englantilaiset imperialistit hyvitystä, vaikka he murhasivat tuhansia kiinalaisia Nankingin pommituksen yhteydessä.

Sen jälkeen, kun Yhdysvallat pääsi etuilemaan edullisella sopimuksella, on Englanti myöskin käynyt neuvotteluja Kiinan kansallisten kanssa, etujensa turvaamiseksi.

— Televox on niin herkkä automaattinen sähkölaite, että se laukasee tykin, puhelimeen puhutun komennuksen vaikutuksesta.

Metsätyöläinen on surmaantunut tapaturmaisesti

ARVID LALLI JOUTUNUT TERÄSKÖYSIEN UHRIKSI

(Vapauden kirjeenvaihtajan tiedotus)

PORT ALBERNI, B. C. — Arvid Lalli niminen tuntematon 27 vuotias suomalainen metsätyöläinen on joutunut täällä A. P. L:n (Alberni Pacific Lumber Company) kämpällä kuolettavan tapaturman uhriksi.

Lalli oli ollut viikon päivän työssä mainitulla kämpällä, kun hän viime kuun 27 päivänä, juuri päivällisen edellä oli tukkiläjän päällä irrottamassa tukkeja köysistä, joilla niitä vedetään rautatien varteen. Työnsä tehtyään oli hän juossut pois tukkiläjältä väistäen erästä "hold back" teräsköyttä, jolla varsinainen paksumpi teräsköysi vedetään takaisin koneistoon, eikä huomannut, että oli toinen "hold back" hänen kohdallaan. Lalli kulki pahaa aavistamatta sen ylitse, kun mainittu teräsköysi yht'äkkiä kiristyi ja heitti hänen noin 40 jalkaa korkealle ilmaan, josta hän putosi vatsalleen takaisin köyden päälle, joka heitti hänet uudelleen ilmaan. Hän putosi sen jälkeen maahan päälaelleen. Hänet korjattiin tiedottomassa tilassa pois työmaalta ja vietiin Port Albernin sairaalaan, missä hän seuraavana aamuna kuoli seurauksena saamistaan vammoista.

Lalli oli täällä tuntematon. Hänen ijäkseen ilmotetaan 27 vuotta, mutta muita tietoja ei ole. Jos joku lukijoista sattuisi hänet tuntemaan, niin pyydetään ilmottamaan tapaturmasta hänen omaisilleen tai Suomen konsulille, jonka virkatehtäviin asian selvittäminen kuulunee.

Massan kutomolakko uhkaa laajenemaan

Fall Riverin työläiset poistuvat työstä, ellei heidän vaatimuksia hyväksytä

FALL RIVER, Mass. — American Printing Company ja Lincoln Manufacturing Companyn n. 3,000 työläistä ovat esittäneet työnantajille uhkavaatimuksen, joka koskee viime keväisten palkanelennusten peruuttamista uhalla, että ellei vaatimuksiin suostuta, tulevat työläiset heti ryhtymään lakkoon. Työläiset pitivät viime sunnuntaina suuren kokouksen n.k. Libertytontilla. Kokouksessa vallitsi harvinaisen innostunut ja päättäväinen mieliala. Lakkoäänestys hyväksyttiin yksimielisesti ja 100-henkinen lähetystö valittiin viemään uhkavaatimusta isännistölle.

Fall Riverin poliisipäällikkö osoitti heti olevansa kapitalistien palkattu kätyri, sillä hän saapui komennuskuntansa kanssa kokoukseen, vangiten kolme tekstiilikomitean johtavaa jäsentä. Työläiset osoittivat suuttumustaan vangitsemisen johdosta, järjestäen mielenosoituksen vankilan ulkopuolelle. Vangitut ovat Jim Reid, Sam Weisman ja William Soroka. Lisäksi vangittiin Fall Riverin poliisin määräyksestä Fall Riverin tekstiilikomitean johtaja Peter Hegelius ja New Bedfordin tekstiilikomitean johtaja Jack Rubinstein New Bedfordissa.

Fall Riverin työläiset ovat epäilemättä innostuneet New Bedfordin työläisten esimerkillisestä taistelusta, ja härkäpäiset työnantajat tulevatkin todennäköisesti saamaan vastaansa entistä suuremman taisteluhaluisen työläisjoukon.

LENTOSEIKKAILUT

Puolalaisia fascisteja pelastettu Atlannilta

Lissabon, Portugali, elok. 6. — Eilen saapuivat puolalaiset sotilaslentäjät Idzikovski ja Kubala Leixoesiin, lähelle Oportoa saksalaisella höyrylaivalla, "Samcsilla". Lahtari-Puolalle kunniata tavoittelevat lentäjät olivat olleet ilmassa 35 tuntia, jonka ajan kuluessa olivat tehneet kierroksen Atlannilla. Aikomuksena oli lentää Atlannin poikki, mutta epäedulliset säät pakoittivat kääntymään takaisin. Ennen maihin pääsemistä oli heidän koneensa kuitenkin haaksirikkoutunut ja sattumalta läheisyyteen sattunut laiva pelasti heidät siitä kohtalosta, mikä on tullut niin monen Atlannin lentäjän osaksi.

— Saksassa on suoritettu onnistunut koelento koneella, mikä on maailman suurin lentokone, joka painaa kuormineen 20 tonnia. Koneen kolme moottoria kehittää kukin 800 hevosvoimaa. Se tulee kulkemaan Atlannin yli kuljettaen 12 matkustajaa ja rahtia.

Elonkorjuu alkanut lännellä

ENSIMAISET ELONKORJAAJIA KULJETTAVAT JUNAT LÄHTEVÄT IDÄSTÄ

MONTREAL, elok. 9. — Tänne lännestä saapuneiden tietojen mukaan on elonkorjuu alkanut monilla seuduilla lännellä. Albertan, Saskatchewanin ja Manitoban maakuntien eteläosissa leikataan vehnää ja pohjoisempana aletaan viljankorjuutöihin ensi viikolla.

Juuri yht'aikaa viljan valmistumisen kanssa on itä-Canadasta ryhdytty lähettämään elonkorjaajia lännen aavikoille. Tänään lähtee nimittäin ensimäiset elonkorjaajia kuljettavat junat Atlannin rannikon kaupungeista.

Kuuluu kuitenkin vielä viikko, ennenkuin elonkorjuu tulee yleisemmäksi edes mainittujen maakuntien eteläisissä osissa. Ja kuukauden lopulla vasta voidaan sanoa elonkorjuun olevan täydessä käynnissä ja kaikkialla. Yleensä on vilja ehtinyt tänä vuonna aijemmin kypsäksi kuin viime vuonna.

Sadon ilmotetaan tulevan yleensä yhtä runsaan ja monin paikoin runsaammankin kuin viime vuonna.

Raditch on kuollut

MENEHTYNYT PARLAMENTISSA SAAMIINSA AMPUMAHAAVOIHIN — SOTATILA VALLITSEE MAASSA

WIEN, elok. 8. — Stefan Raditch, Kroatian talonpoikaiston johtaja, kuoli Zagrebissa tänä iltana kello 9 aikaan. Kaupunki on surun vallassa ja sotajoukot ovat kaikkialla valmiina tukahduttamaan puhkeavia levottomuuksia. Raditch kuoli haavojen johdosta, joita oli saanut parlamentissa, Belgradissa, kesäk. 20 pnä tapahtuneessa verityössä. Hän oli alussa toipumaan päin, mutta sittemmin tapahtui käänne pahempaan. Jugoslaviassa on vallinnut sotatilaa vastaava tilanne, ja ilmitaistelu eri kansallisuuksien kesken voi puhjeta koska tahansa.

Hirmumyrsky riehunut Floridassa

TUOTTANUT NOIN $5,000,000:in VAHINGOT

JACKSONVILLE, Fla., elok. 8. — Troopillinen pyörremyrsky on tehnyt suurta hävitystä n. 200 mailin pituisella alalla Floridan rannikolla. Myrsky kohtasi n. 12 kaupunkia, tuottaen $5,000,000:in vahingot. Toisin paikoin oli tuuli kiihtynyt 100 mailin nopeudeksi. Parhaillaan kulkee myrsky valtion sisäosia kohti. Kaikki lennätin- ja puhelinjohdot ovat poikki sekä rautatieliikenne keskeytynyt myrskyalueella. Arvellaan että myrsky tuottaa suurta vahinkoa juuri kypsymässä olevalle hedelmäsadolle.

Neuvostoliiton paperiteollisuuden kehittyminen

$16,000,000:in paperitehdas valmistuu tänä vuonna Volgan varrelle

NEW YORK, elok. 8. — Kaksi Neuvostoliiton insinööriä ja kuusi työläistä, jotka ovat olleet viiden kuukauden ajan tutkimassa Canadan ja Yhdysvaltain paperiteollisuutta ovat lähteneet Neuvostoliittoon takaisin. Nämä miehet tulevat työskentelemään Volgan varrella rakennettavassa Euroopan suurimmassa ja uudenaikaisimmassa paperitehtaassa, joka valmistuu tänä vuonna. Tehtaan rakennuskustannukset ovat $16,000,000 ja sen tuotanto tulee olemaan n. 50,000 metristä tonnia sanomalehti- ja 25,000 tonnia muuta paperia vuodessa. Neuvostoliiton teknikoita on jo aikaisemmin käynyt tutkimassa Yhdysvaltain teollisuutta. Niinpä 20 työläistä tutki Californian öljyteollisuutta v. 1925 ja 50 mekanikkoa työskenteli Fordin tehtaassa v. 1926.

PUHELINYHTEYS WINNIPEGIIN

Montreal, elok. 9. — Suoranainen canadalainen puhelinyhteys itä-Canadasta on nyt mahdollinen lännelle aina Winnipegiin saakka. Kun täällä avattiin viime tiistaina uusi puhelinyhteys, jonka lopullisena päämääränä on yhdistää Montreal ja Vancouver puhelinlangoilla.

Tähän mennessä on täällä Winnipegiin puheltaessa keskustelu kulkenut Yhdysvalloissa olevia johtoja myöten.

Kaivostyöläisen sankarillinen toverillisuus

ANTANUT VAIKEAMMIN LOUKKAANTUNEELLE TOVERILLEEN ETUTILAN LÄÄKÄRINAVUN SAANNISSA

TORONTO, elok. 8. — Tänne on nyt vasta saapunut yksityiskohtaiset tiedot joku aika takaperin Ostrom kaivannossa Boston Creekissa tapahtuneesta onnettomuudesta.

Ruotsalainen Henning Holm oli yhdessä työtoverinsa Alvin Axel Barkin kanssa poraamassa 500 jalan tasanteella, kun heidän poransa sattui laukeamattomaan reikään, jonka johdosta reiässä ollut dynamiittilataus räjähti. Holmin toveri Bark loukkaantui niin vaikeasti, että hän kuoli jonkun ajan kuluttua sairaalassa. Siitä huolimatta, että Holm oli vaikeasti loukannut päänsä ja jalkansa, toisen käden ollessa poikki, oli hän kantanut työtoverinsa selässään kaivosaukolle, jossa oli sijottanut hänet "bukettiin" ja antanut merkin maanpinnalle nostamiseen. Holm nostettiin myöhemmin myöskin maanpinnalle, mutta kieltäytyi kaikesta avusta ja hoidosta, että voitaisiin kaikki voimat ja huomio kohdistaa loukkaantuneen työtoverinsa pelastamiseksi.

Vasta sen jälkeen kun Bark oli lähetetty Boston Creekin hätätilasairaalaan, ja hänen vammansa oli saaneet tarpeellisen käsittelyn, antautui Holm vuorostaan tuskiensa lieventämistä ja vammojensa parantamista tarkottavan käsittelyn alaiseksi.

Kaikista ponnistuksista huolimatta heitti Bark jonkun ajan kuluttua sairaalassa henkensä.

Tämä on vain yksi lukuisista tapauksista, joissa työläiset osottavat sankarillista toveruutta tapaturman uhreiksi joutuneita tovereitaan kohtaan, vaikka moiset todella kunnioitettavat teot jäävät yleensä salaisuudeksi muulta maailmalta.

Kelloggin sopimus vain pacifistinen ele

Neuvostoliiton lehdistön arvostelua

MOSKOVA, elok. 8. — Täkäläiset sanomalehdet yleensä kuvaavat Kelloggin sodanvastustamissopimusta tyhjäksi pasifistiseksi eleeksi. "Isvestija" selittää, että imperialistiset hallitukset ovat kaukana ajatuksesta poistaa vilpittömästi ja ehdoitta uusien sotien mahdollisuudet. Lehti syyttää Yhdysvaltoja, Suur-Britanniaa y.m. maita siitä, että ne ovat tahallaan sulkeneet ovensa Neuvostohallitukselta.

Wellandin kanavaonnettomuus olisi ollut vältettävissä

Tapaturman johdosta pidettävät tutkinnot lykätty syyskuun 12 päivään

ST. CATHARINES, Ont., elok. 9. — Täällä toimitetuissa tutkimuksissa joku aika takaperin sattuneen Wellandin kanavaonnettomuuden johdosta, jolloin surmaantui kaikkiaan kymmenen työläistä, on työnjohtajana toiminut George Erikcson sanonut tapaturman olleen ehkäistävissä. Jos toisen nostokoneen hoitaja olisi ymmärtänyt laskea kuormansa irti, niin olisi tuhoisat seuraukset voitu välttää.

Mainitun nostokoneen hoitaja William Merkley makaa sairaalassa, minkä vuoksi tutkimusten jatkaminen on päätetty siirtää syyskuun 12 päivänä jälleen alkaviksi, sillä hänen edellytetään siihen mennessä parantuvan siinä määrin, että kykenee esiintymään todistajana.

2,000 ihmistä hukkunut tulvaan

Keltainen joki Kiinassa paisunut yli äyräidensä

SHANGHAI, elok. 7. — Tsinanista saapuneet kiinalaiset tiedot kertovat, että noin 2,000 henkilöä hukkui Ankiun ja Linchun kaupungeissa Keski-Shantungissa, kun Tawenjoki tulvi joku päivä takaperin. Joki on Keltaisen joen haarajoki. Seudulla on ollut viime päivinä ankaria sateita.

— Kokeilutarkotuksia varten valmistettu 50,000 vatin sähkölamppu synnyttää 5,500 Fahrenheitin asteen kuumuuden. Sitä varten pitää olla erikoinen jäähdytyslaitos.

Yhdysvaltain talousarvio

Militaristisiin tarkoituksiin tuhlataan enemmän kuin ennen

SUPERIOR, Wis., elok. 7. — Budgetin johtaja, H. H. Lord, on esittänyt presidentti Coolidgelle alustavat budgettilaskelmat vuotta 1930 varten. Budgetin arvioidaan nousevan kokonaissummaan, $3,700,000,000:iin. Kuluneen hallintovuoden budgetti oli $3,300,000,000. Huomattavana lisänä tekeillä olevassa talousarviossa ovat lisäykset sotilastarkoituksiin, jotka tekevät yht. lähes $40,000,000. Kuluneena hallintovuonna oli jo varattu kulunkiarvioon $620,000,000 sotilasmenoihin. Ensi vuoden loppusumma on $659,000,000. Yhdysvaltain imperialistiset vallanpitäjät eivät siis luota Kelloggin rauhansopimuksiin, vaan entistä kiihkeämmin varustautuvat tulevaa kansainteurastusta varten.

Kansainliitto tulee taasen toimimaan "sovittelijana"

PUOLAN JA LIETTUAN RIITA TULEE OLEMAAN ENSI KOKOUKSEN TÄRKEIN KYSYMYS

GENEVE, elok. 7. — Puolan ja Liettuan välillä syntynyt ristiriita toimenpiteistä, joiden avulla saataisiin molempien maiden suhteet palautettua ennalleen, tulee olemaan tärkein asia elok. 30 pnä kokoontuvassa kansainliiton neuvoston 51:ssä istunnossa. Kuten tiedetään, on kansainliiton "sovittelut" tähän saakka rajoittunut siihen, että se on antanut kannatuksensa Puolan valloituspolitiikalle.

Suomen ulkoministeri Procope tulee toimimaan neuvoston puheenjohtajana ja myöskin kansainliiton yhdeksännen kokouksen väliaikaisena puheenjohtajana, joka kokous alkaa syysk. 3 pnä. Viimeksimainittu kokous näyttää muodostuvan tärkeäksi, koska odotetaan aseistariisumiskeskustelujen tulevan siellä esille.

Ranskan-Englannin laivastosopimuksen sekä Kelloggin sodankieltosopimuksen johdosta odotetaan aseistariisumista valmistelevan komitean kokoontuvan ennen vuoden loppua. Mahdollisesti tulee myöskin yleinen aseistariisumiskonferenssi kutsuttavaksi koolle v. 1929. Yhdysvallat kuulemma tulevat edelleenkin lähettämään edustajansa aseistariisumista valmistelevaan komiteaan.

Tämän tästä pidettävät konferenssit ja "aseistariisumisneuvottelut" samaan aikaan, kun imperialistivallat kilvan vahvistavat armeijoitaan, lentovoimiaan ja laivastojaan, ovat tarkoitetut vain verhoamaan imperialistien sotavarusteluja, ja sen vuoksi ne eivät pääsekään mihinkään käytännöllisiin tuloksiin aseistariisumiskysymyksessä.

Poliisilaiva jäiden ahdistamana lähellä pohjoisnapaa

OTTAWA, elok. 9. — Höyrylaiva Beothic mikä kuljettaa tämänvuotista poliisivartiota ja heidän muonaansa ja varusteitaan Canadan pohjoisille napaseuduille, on ollut viime päivinä, tänne saapuneen langattoman lennätintiedon mukaan, suurien jäälauttojen ahdistamana Buchanan lahdessa Ellesmere saaren itäisellä rannikolla, noin 700 mailin etäisyydessä pohjoisnavalta.

Canadan pohjoisimman Bache niemessä sijaitsevan poliisivartion miehet ovat päässeet laivalle, vaikka laiva ei ole päässytkään satamaan, jotta tulevan vuoden vartio ja sen varusteet voitaisiin laskea maihin.

Beothic on joutunut odottamaan jäissä pitkät ajat ja viimeisin tänne saapunut tieto edellyttää tilanteen edelleen jatkuvan, sillä jäälautat eivät ole liikkeessä.

Sovittelija nimitetty

TORONTO, elok. 9. — Toronton kuljetuskomissioni on nimittänyt sen ja työläistensä välisessä palkkariidassa asettavaan sovintotuomiolautakuntaan edustajakseen lakimies George H. Kilmerin. Työläisten puolesta on sovittelijaksi nimitetty jo noin kaksi kuukautta takaperin James Simpson.

Näiden kahden tulee valita kolmas puheenjohtajaksi lautakuntaan. Kun puheenjohtaja tulee nähtävästi ratkaisemaan kaikki riitaisuudet, niin on hänen valintansa kaikkein tärkein. Arvellaan, että valitut kaksi lautakunnan jäsentä eivät pääse yksimielisyyteen puheenjohtajaksi, vaan, että se jää viranomaisten valittavaksi.

Maailmansodan vuosipäivän vietto Neuvostoliitossa

VALTAVIA MIELENOSOITUKSIA KAUTTA MAAN — "ISVESTIJA" KIRJOITTANUT IMPERIALISTIVALTIOIDEN VARUSTAUTUMISESTA — TAISTELU MARKKINOISTA JATKUU

MOSKOVA. — Maailmansodan puhkeamisen vuosipäivää vietettiin työläisten ja talonpoikain mielenosoituksilla kautta koko Neuvostoliiton. Niissä osoitettiin, miten imperialistivallat valmistautuvat uuden sodan varalta, ja että Neuvostoliiton työläiset ja talonpojat haluavat rauhaa. Kaikki sanomalehdet sisälsivät kirjoituksia, joissa painostettiin sodanvastaisen taistelun välttämättömyyttä.

Moskovan "Isvestijan" johtavassa kirjoituksessa huomautettiin, että kapitalistivaltiot ovat raskaasti aseistettuja, ja että taistelu markkinoista ei ole vähemmän ankara nyt, kuin maailmansodan edellisinä vuosina. Yhdysvaltain sanotaan olevan kaikkein voimakkain valtiomahti ja ylituotantonsa johdosta kilpailee markkinoista kaikkien läntisten valtioiden kanssa. Kirjoituksessa sanotaan edelleen, että Yhdysvallat on vihamielinen Neuvostoliitolle. Myöskin huomautetaan, että Kelloggin sotakieltosopimus sallii imperialististen valtioiden käyvän sotaa esteettömästi visseissä puitteissa, ja viitataan siihen, että Liettuan ja Puolan välinen selkkaus saattaa johtaa sotaan.

"Isvestija" sanoo: "Ei ole epäilystä siitä, että puolalaisten militaristien hyökkäyspuheet heijastavat sitä mielialaa, mikä vallitsee suurten valtojen hallitsevissa keskuksissa."

Jo yksin Neuvostoliiton luonne, joka ei ole mikään imperialistivalta ja taloudellisen kehityksen tarve omain rajainsa sisällä, sanoo lehti olevan "objektiivinen todistus Neuvostoliiton rauhanpolitiikan vilpittömyydestä niille jotka eivät ole vakuutettuja tämän politiikan käytännöllisestä ilmenemisestä."

"Isvestija" samalla viittasi siihen, että neljäviidesosa sotilaista viimeisessä sodassa olivat työläisiä ja talonpoikia, ja siitä syystä kertomukset uusista hävittävistä keksinnöistä eivät voi peloittaa Neuvostoliittoa. "Kaikkien näiden kuolettavien aseiden johdossa ovat ihmiset, ja he, kuten olemme nähneet, ovat pääasiassa meidän omia proletaareja", sanoo lehti.

Laivan irrottaminen karilta suurenmoinen tehtävä

PORT ARTHUR, Ont., elok. 9. — Superior järvellä karille ajaneen Huronic nimisen höyrylaivan irrottaminen tulee olemaan suuri tehtävä, sillä noin puolet laivan pituudesta makaa karilla yläpuolella vedenpinnan. Laiva pitää nostaa nostolaitteilla koko pituudeltaan ylös ja vapauttaa karilta samaan tapaan. Kun laivan pohja on särkynyt niin pitää sen vissit osat täyttää puristetulla ilmalla, jotta laiva voitaisiin tuoda täkäläiseen telakkaan korjattavaksi.

Hinaajalaivoilla ei alusta voida irrottaa karilta.

Maailmaa mullistava hanke

LONTOO, elok. 8. — Ranskan hallitus on ottanut vakavasti käsiteltäväksi amerikkalaisen insinöörin, Dwight Bramanin suunnitelman sisämeren muodostamisesta Saharan erämaahan. Hankkeen tarkoituksena on muuttaa nykyinen Pohjois-Afrikan kuiva ilmasto sadepitoisemmaksi, ja siten saattaa viljelyskelpoiseksi laajat alueet, jotka kuivuuden takia ovat nykyään aivan karuja.

Koska suuri osa Saharan hiekkaerämaasta on Välimeren pinnan alapuolella, voidaan keinotekoinen meri muodostaa rakentamalla kolme 200 jalkaa leveätä ja 40 jalkaa syvää kanavaa, jotka yhdistävät erämaan kolme kuivaa järven pohjaa Välimereen. Ensimäinen tulisi olemaan 10 mailia pitkä ja alkaisi Välimerestä Gabesin lahden kohdalta ja päättyisi Djeridin alankoon; seuraava kulkisi tästä alankosta Rharsan alankoon ja kolmas viimeksimainitusta Meliran alankoon lähelle Bisraa.

Siten valmistuu samalla 250 mailia pitkä valtamerilaivoille kelvollinen kulkuväylä osittain Tuniksen halki ja syvälle Algeriaan. Noin 10,000 mailin laajuinen pysyväinen sisämeri olisi kanavoimisen tuloksena.

Jotkut tiedemiehet ovat esittäneet epäilyksiä, että uuden sisämeren muodostuminen vaikuttaisi sellaisen painovoiman muutoksen, mikä voisi muuttaa maanakselin asemaa, ja siten mullistaisi ilmastolliset olosuhteet kautta koko maailman.

Toveri Arvo Tuomisen vastine Turun hovioikeuden syytöksiin

V. k. 17 pnä alkoi Turun hovioikeus käsitellä viime huhtikuulla vangittujen 47 Suomen työväenliikkeen eturivin taistelijain juttua jossa heitä kaikkia syytetään osallistumisesta salaiseen Suomen Kommunistipuolueen toimintaan. Syyteaineisto samoin kuin myöskin syytettyjen lausunnot, vastatessaan heihin kohdistuneisiin syytöksiin, on tavattoman laaja, joten emme voi jutun kaikkia vaiheita yksityiskohdittain julkaista. Sensijaan julkaisemme eräiden toverien huomattavampia lausuntoja, joista käy ilmi minkälaisia keinoja Suomen lahtariporvaristo käyttää, tukahduttaakseen maassaan vallankumouksellisen työväenliikkeen. Nämä lausunnot kuvastavat selvästi sen raakalaisuusasteen, jolle Suomen vallassaoleva "sivistynyt" porvaristo on vajonnut. Seuraavassa julkaisemme Ammattijärjestön sihteerin, toveri Arvo Tuomisen, vastineen häntä vastaan tehtyihin syytöksiin, joka vastine, niin pitkä kuin se onkin, on sangen mielenkiintoinen ja antaa selvän kuvan Suomen porvariston selkärangan, ohranan, "länsimaisesta" toiminnasta, koettaessaan pönkittää lahoa porvarillista järjestelmää.

Kun täällä juuri esitetty etsivän keskuspoliisin laatima kuulusteluani koskeva pöytäkirja, kuulustelujeni päätyttyä kesäkuun 17 pnä, minulle luettiin, ilmoitin silloin, kolmen todistajan läsnäollessa — josta ilmoituksesta pöytäkirjan lopussa näkyykin merkintä —, että pöytäkirja on eräiltä kohdiltaan vääristelty, eikä siis ole yhtäpitävä tapahtuneiden kuulustelujeni kanssa. Tällöin myöskin ilmoitin, että näinollen olen pakotettu jättämään hovioikeudelle kuulusteluista oman selostukseni ja oikaisuni. Tämän pyydänkin kunnioittaen arv. hovioikeuden tietoon saattaa seuraavaa:

Kun minut huhtikuun 18 p:n aamulla varhain pidätettiin ja kuljetettiin etsivän keskuspoliisin säilytyshuoneelle, Helsingissä Fabianinkadun varrella, tein heti tiedustelun, minkä takia minut on pidätetty ja mistä minua mahdollisesti syytetään?

Tiedusteluuni vastasi tuomari Bang, joka kuulusteluja toimitti, että olen Suomen Ammattijärjestössä ajanut kommunistien asiaa,

toimien siellä Suomen kommunistipuolueelta saamieni ohjeitten mukaisesti. Hän väitti, että olin järjestänyt monia lakkoja, m.m. Pohjolan sahatyöläisten sulun, jotka ovat olleet poliittisia (!) lakkoja, että olen ajanut ammatillisen liikkeen yhtenäisyysasiaa, joka on yksi S.K.P:n ohjelmakysymyksistä, että olen ollut viime talvena Köpenhaminassa eräitten ammattijärjestöjen konferenssissa ajamassa juuri yllämainittua ammatillisen liikkeen yhtenäisyyttä sekä myöskin Norjan ammattijärjestön kongressissa, teettäen sielläkin noita kommunistisia yhteisrintama-päätöksiä.

Näistä ammatillista liikettä koskevista asioista toimitettiin sitten kuulusteluja pidättämispäiväni jälkeisinä päivinä, usean päivän aikana.

Esitin kuulustelijalleni seikkaperäisesti, moniin todistuksiin vedoten, että

Suomen Ammattijärjestössä olen toiminut Aj:n sääntöjen ja edustajakokousten päätösten sekä hallinnan antamien ohjeiden ja määräysten mukaan.

Selostin kuinka naurettavan typerältä tuntuu väite, että minä olisin järjestänyt nuo suuret työtaistelut noin vaan ilman muuta, ja että jos niinkin olisi, niin enpä totisesti voi käsittää, mikä niissä olisi ollut poliittista tai sellaista, joka oikeuttaisi minun vangitsemiseni. Mainitsin, että kaikista palkkaliikkeistä vastaa asianomaisten liittojen ja Aj:n hallinnot, eikä kukaan yksityinen henkilö. Osoitin, että etsivän keskuspoliisin tiedot ovat näistä asioista perin kummalliset, kun

se asettaa minut syytteeseen sellaisestakin taistelusta kuin metallityöläisten sulusta,

jonka julisti työnantajaliitto, sillä jo sanan sulku, pitäisi osoittaa, että se on työläisille puolustustaistelu ja eihän toki etsivän keskusp:aan luulisi uskovan, että työnantajaliitotkin olisivat minun käskettävissäni, niin että ne julistaisivat kommunististen ohjeitten mukaan poliittisen sulun, silloin kun minä käsken. Se olisikin jo liian ihanteellinen olotila kommunistien kannalta katsoen.

Selitin myöskin, että kaikkiin edellämainittuihin ulkomaalaisiin kokouksiin on Aj:n hallinto minut valinnut ja velvoittanut matkustamaan, joten kaikki ulkomaamatkani ovat olleet virallisia, toimestani aiheutuvia matkoja ja olen ne kaikki tehnyt U.L. maaherran antamilla passeilla ja, että olen kaikista matkoistani antanut selostuksen toimeksiantajalleni Aj:n hallinnolle ja myöskin julkisuuteen työväen sanomalehtien välityksellä, eikä kukaan ole voinut osoittaa, eikä vastakaan voi, että näissä matkoissa olisi ollut jotain hämäräperäistä tai rikollista. Huomautin, että varsin huvittavalta tuntuu tuo väite, että olisin esim. Norjan Ammattijärjestön kokouksessa voinut teettää jotain erikoisia kommunistisia päätöksiä ja vakuutin, että

kun Norjan Aj:n johdossa olevat arvoisat sosialidemokraatit saavat kuulla, että minua syytetään täällä Suomessa heidän Aj:n kongressin päätöksistä, nauravat he

varmasti kuollakseen ja säälivät Suomen valtiollista poliisia varmaankin enemmän kuin minua, vaikka olenkin sen vankina.

Kuten sanottu, kestivät kuulustelut yksistään näistä toimintaani Aj:ssä koskevista kysymyksistä monia päiviä ja kun niiden päätyttyä tiedustelin, oliko siinä kaikki, mistä minua syytetään ja että olivatko kuulustelut minun osaltani loppuun suoritetut, vastasi kuulustelija, että kylläpä siinä vaan on tarpeeksi syyttämisen aihetta ja että pääsisin paljon vähemmällä jos tunnustaisin, että olen ajanut noita asioita S.K.P:n ohjeitten mukaan. Samalla hän antoi minun ymmärtää, että kuulustelut minun kohdaltani olivat loppuunsuoritetut ja että minun mahdollinen syytteeseen asettamiseni ja vangittunapitämiseni ratkaistaan lähipäivinä. Mistään "Byroon" kokouksissaoloista ei näissä kuulusteluissa puhuttu mitään.

Kaikista näistä kuulusteluista teki kuulustelija muistiinpanot pöytäkirjaa varten, mutta kun kuulustelupöytäkirjan konsepti sitten myöhemmin minulle luettiin, oli siinä — syystä, joka myöhemmin minulle selvisi — mainittu näistä kuulusteluista vain eräitä kohtia. Kun huomautin tästä kuulustelijalle, vastasi hän, että hän se on joka tekee pöytäkirjan ja ottaa sinne mitä itse haluaa. Kun pöytäkirja sittemmin nykyisessä muodossaan minulle luettiin huomasin, että nekin kohdat näistä kuulusteluista, joissa vielä konseptissa mainittiin, oli nyt jätetty kokonaan pois.

Etsivä keskuspoliisi oli itsekin tullut huomaamaan, että nämä syytökset olivat kestämättömiä,

siksi se katsoi, että oli viisainta puhua niistä niin vähän kuin suinkin mahdollista ja keksi uusia keinotekoisia syytöksiä, kuten myöhemmin tulen osoittamaan.

Pari päivää myöhemmin, ylläkerrottujen kuulustelujen päätyttyä, kutsuttiin minut jälleen kuulusteluhuoneeseen. Tällöin ilmoitti kuulusteluja toimittanut tuomari Bang, että koska näiden pidätysten yhteydessä toimitetuissa tutkimuksissa on käynyt selville, että teidän osallisuutenne yhteistoimintaan S.K.P:n kanssa ei olekaan niin läheistä kuin ensin luultiin ja jos sitä onkin ollut, niin näyttää se joka tapauksessa olevan luonteeltaan toisarvoista ja vähemmän rikollista ja koska teiltä pidätyksen yhteydessä toimitetussa kotitarkastuksessa, sen paremmin asunnostanne kuin Aj:n toimistostakaan,

ei ole tavattu mitään sellaista, joka olisi todistanut teidän olleen yhteydessä S.K.P:n kanssa

ja kun etsivän keskuspoliisin johto nyt on saanut selville, keskustellessaan m.m. eräiden, teidän toimintaanne lähemmin seuranneiden sosialidemokraattien kanssa, että te olette ajanut ammattijärjestössä sellaista maltillisempaa ja järkevämpää kommunismia ja lisäksi kun te olette kommunistisuutenne takia näistä samoista asioista juuri äskettäin istunut kuritushuoneessa viidettä vuotta, joten

saattaisi olla kyseenalaista nostaisiko virallinen syyttäjä teitä vastaan tällä kertaa kannetta,

sillä monissa vastaavanlaisissa tapauksissa, kun asianomainen jo on kärsinyt samantapaisista poliittisista rikoksista annetun tuomion, on syyttäjä luopunut kanteesta, vaikka me olemme täältä lähettäneet kuulustelupöytäkirjat, mutta emme erikoisemmin painostaneet syytetyn rikollisuutta; siis kaiken tämän perusteella on etsivän keskuspoliisin johto tullut siihen tulokseen, että teidät tällä kertaa voitaisiin laskea vapaalle jalalle ja luopua syytteen nostamisesta, vaikka teitä vastaan onkin eräitä ilmiantoja ja syytöksiä, mutta tapahtuu vapauttaminen kuitenkin ehdolla, että sanomalehtiin ei panna uutisia, että te muka olette istunut syyttömästi pidätettynä ja että te vastaisuudessa ajatte Aj:ssä lakkoasioissa ja muutenkin maltillisempaa politiikkaa ja ennenkaikkea luovutte siitä kommunistisesta yhteisrintamapuuhasta taikka muussa tapauksessa me tulemme pidättämään teidät uudelleen heti ja syyttämisainehisto on täällä kyllä tallella.

Tämän tuomari Bangin esityksen, tai oikeammin hänen kiristysyrityksensä johdosta hämmästyin suuresti

Vastasin, että minä en toimita sanomalehtiä, enkä ole myöskään niiden uutishankkija, joten ne eivät minun toimestani ennenkään ole julkaisseet mitään suuria uutisia. Sanomalehdet eivät muutenkaan ole minun käskettävissäni, enkä niinollen voi mennä missään asiassa lupaamaan mitä sanomalehdet saavat kirjoittaa, mitä eivät. Olen yleensä sensuurin vihollinen ja kaikkein viimeksi minä sellaiseen virkaan rupeaisin. Ja eihän tuo toki niin vaarallista olisi vaikka vähän kirjoittaisivatkin, sillä totuuden ne vaan silloin kertoisivat.

Mitä sitten tulee tuomarin esittämään toiseen ehtoon — jatkoin minä edelleen —, on se vieläkin hämmästyttävämpi kuin edellinen. Se on suorastaan häikäilemätön kiristysyritys.

Onko etsivä keskuspoliisi näin raa'alla tavalla ryhtynyt ajamaan työnantajaliiton asiaa,

sillä työnantajakapitalisteilla yksin on hyötyä Ammattijärjestön hajoittamisesta ja palkkaliikkeistä luopumisesta. Tämä menee jo liian pitkälle, se menee luullakseni jo yli ohranankin valtuuksien, niin rajattomat kuin ne yleensä ovatkin. Vankilan uhalla pakoitettaisiin joku toimitsija ajamaan työväen järjestöissä kapitalistien asiaa. Millä oikeudella etsivä keskusp. voi minulta sellaista vaatia.

Minä en voi, enkä halua antaa mitään ennakkolupauksia vastaiseen toimintaani nähden

Saattaa olla mahdollista, että vapauduttuani edelleen tulen toimimaan Aj:n sihteerinä, mutta toiminnan suunnan määrää, kuten tähänkin asti Aj:n säännöt, edustajakokousten päätökset ja ennenkaikkea hallinto. Mutta kun etsivän keskusp. johto sanoo tietävänsä, vieläpä niin pätevältä taholtani kuultua kuin toimintaani läheltä seuranneita sosialidemokraateilta, että olen ajanut järkevää politiikkaa — johon todistukseen minun sallittanee yhtyä, niin omahyväiseltä kuin se kuulostaakin — niin tuohon vanhaan järkevään suuntaan on luullakseni jatkettava. Ja ilman muuta on selvää, että etsivä keskusp. tulee seuraamaan toimintaani, kuten tähänkin asti, sillä en rohkene toivoa, että pääsisin ohranan valvonnan alaisuudesta vastaisuudessakaan pois, sillä ainakin tähän saakka te olette pitäneet kanssani jokapäiväistä "yhteyttä", komentamalla urkkijanne kulkemaan kintereilläni kaikkialla, jota tosiasiaa te ette kai halua kieltää, koska juuri äskettäin olette ilmoittaneet, että olette saaneet jokaisesta puheestani ja puheenvuorostani tarkan raportin. Näinollen on myöskin selvää, että te minut jälleen heti pidätätte, jos siihen pienintäkin aihetta ilmenee, joten kaikki tuollaiset "ehdot" ovat tarpeettomia, enkä minä, kuten sanoin, missään tapauksessa voi antaa mitään ennakkoehtoja, kaikista vähimmän ohranalle.

Mutta — jatkoi edelleen — pitäisi minun vapauttamiseni käydä päinsä ilman ehtojakin, koska, mikäli nyt kuulen, se kokonaan riippuu etsivästä keskusp:sta. Ja nyt senjälkeen, mitä tuomari Bang juuri edellä on lausunut toiminnastani ja syyttömyydestäni, pidän ilman muuta selvänä, että

minut on vapautettava ja rohkenen vaatia, että se tehdään heti, sillä tuolla tarjouksellaan on etsivä kp. johto osoittanut, ettei minun vangittuna pitämiseeni löydy laillisia perusteita,

koska minut kerran voitaisiin vapauttaa, jos hyväksyisin asetetut ehdot. Ja tämän johdosta katson, että en etsivän keskusp:n johdonkaan mielestä istu pidätettynä minkään rangaistuksen alaisen rikoksen takia, vaan sen takia etten voi suostua noudattamaan sopimattomia vaatimuksia.

Nyt komensi tuomari Bang minut vaikenemaan ja huomattavasti kiivastuneena lausui: Te unohdatte, että teidän kohtalonne nyt kokonaan riippuu E. K:sta. Ja jatkoi, että hän ei ole esittänyt mitään häpeällisiä ehtoja, sillä jos teidät olisi vaadittu antamaan edes tovereitanne ilmi, niin minä ymmärtäisin teidän kielteisen suhtautumisenne, mutta mitään sellaista ei ole teiltä vaadittu. Kerran aikaisemmin

Sosialistisen Työväenpuolueen jutun aikana, laskettiin eräs Aj:n toimitsija (?) vapaaksi ja siitä on ollut hyvät seuraukset hänelle itselleen

ja luullakseni koko työväenliikkeelle (!). Mutta jos te haluatte uhmata ja ilkeämielisesti suhtautua siihen ehdotukseen, jonka me hyvänhyvyyttämme olemme tehneet, niin te saatte istua täällä ja juttunne menee Hovioikeuteen, ja me kyllä pidämme huolen siitä, että tulette tuomituksi, sillä kyllä niitä voidaan teitäkin vastaan todistuksia hankkia.

Vastasin herra B:lle, että jos kerran niin on, niin mieluummin istun pidätettynä siksi, kunnes Hovioikeus on asian käsitellyt, sillä uskon, että ainakin oikeus, tutustuttuaan asiaan tulee huomaamaan mistä tässä oikeastaan on kysymys. Minä käsitän varsin hyvin mihin e.k:n johto minun suhteeni tällä "vapauttamisella" ja näillä kummallisilla ehdoilla pyrkii.

Te laskitte vangitsemiseni yhteydessä toimitetussa kotitarkastuksissa löytävänne jotakin sellaista todistusainehistoa, jonka perusteella olisi päästy Aj:n kimppuun

ja jonka perusteella minut olisi voitu asettaa syytettyjen penkille. Eikö se ollut juuri sentakia, kun tuomari itse ryntäsi Aj:n toimistoon, kun tavalliset tarkastajat ilmoittivat, etteivät he mitään löydä ja takavarikoi m.m. Köpenhaminan konferenssin pöytäkirjan, jonka luuli hyvinkin arvokkaaksi todistuskappaleeksi. Mutta kun kaikesta huolimatta ette mitään löytäneet, täytyi tuo "vikapisto" likvideerata kaikessa hiljaisuudessa ja kuitenkin ohranalle edullisesti ja

teillä on kuten epärehellisillä uhkapelureilla yleensä monet kortit ja ja väärät varavaltit taskuissa

ja te vedätte ne nyt esille ja lyötte pöytään ja aijottepa siepata vielä kaksi kärpästä samalla iskulla. Korjaisitte erehdyksenne ja samalla ajaisitte tuon työnantajakapitalistin määräyksen lävitse, lujittaen siten provokatoorista toimintaanne ammattiyhdistysliikkeessä. Eikähän tuo ohranan kannalta hullumpi suunnitelma olisikaan, sillä uskallan vakuuttaa, että Aj:n sihteerin paikalla, keskeisessä asemassa oleva henkilö on sellainen tekijä, että ohranalla olisi hänestä suurtakin hyötyä, jos hän alistuisi teidän suunnitelmienne mukaan toimimaan. Ja juuri senvuoksi, että olen Aj:n sihteerin vastuunalaisella paikalla minulle tuollaisia tarjouksia tehdäänkin, sillä jos olisin merkityksettömämmällä paikalla, niin varmaankin säästyisin tuollaisilta tarjouksilta, mutta minusta olkoon kaukana ajatuskin, että alistuisin. tekemään teille minkäänlaisia palveluksia. Eikä teillä ole mitään oikeutta sellaista vaatiakaan.

Te uhkaatte hankkia — jatkoin edelleen — minua vastaan todistuksia ellen alistu. En ensinnäkään epäile, etteikö E.K. niitä jonkinlaisia voisi hankkia, esim. pakoittamalla tai huokuttamalla heikot ihmiset lausumaan sellaista, joka ei ole totta, väärentämällä asiakirjoja t.m.s. Eikä E.K. tässä suhteessa olekaan aivan parhaimmassa maineessa.

Huomautin sitten, että

tiedossani on eräs etsivän Keskuspoliisin ja erään viraston välinen asiakirjajuttu,

jonka johdosta E. K:ssa joku aika sitten, ylempien oikeusviranomaisten määräyksestä, toimitettiin virallisia tutkimuksia, mutta joka juttu sitten on kaikessa hiljaisuudessa käsitelty, koska se ei sietänyt päivänvaloa, mutta, joka kaikesta huolimatta antaa pienen kuvan siitä, mitenkä E.K. asiakirjoja "käsittelee" ja hankkii "todistuksia". Jotain tämäntapaisia menetelmiä käyttäen te kyllä voitte hankkia minuakin vastaan todistuksia, ette oikealla tavalla. Mutta vapautetaan minut nyt tai vasta myöhemmin, tulen minä kuitenkin saattamaan julkisuuteen, tai ainakin Hovioikeuden tietoon kaiken tällaisen, samaten kun tämän teidän vapaaksilaskemistarjouksennekin ja koko tämän keskustelun.

Nyt kadotti tuomari Bang kokonaan itsehillintänsä. Raivostuneena hän vaati minut tunnustamaan, keneltä olen e.k:n ja tuon viraston välisen asiakirjajutun kuullut. Hän ärjyi ja uhkaili, ellen heti sanoisi kuka minulle on sellaista kertonut.

Huomautin, että sen ei pitäisi kuulua E.K:lle, mistä olen tuon tiedon saanut, sillä sen tietäminen ei ainakaan liene sellainen rikos, että siitä voitaisiin rangaista. Pääasia on että se on totta ja totta se tuntuu olevan koska se tuomaria niin tavattomasti kuohuttaa.

Tuomari B. jatkoi edelleen raivostuneena, että olette varmaankin kuullut sen hallituksessa olleilta sosialidemokraateilta, joiden kanssa olette pitänyt yhteyttä. Hän valitti, että

kaikenlaiset henkilöt tässä maassa saavatkin olla hallituksessa.

Eivät käsitä näitä asioita ollenkaan, mutta ovat valmiit levittämään viranomaisista perättömiä tietoja. Mutta painakaa mieleenne, että tuollaiset herrat, jotka tekevät teille palveluksia, eivät tule hallitukseen enää, siitä kyllä tullaan pitämään huoli. Ja — jatkoi herra B. edelleen — tämän jälkeen ei tule enää kysymykseenkään teidän vapauttamisenne, ei millään ehdolla, koska te tuolla tavalla alatte uhkailla ja suhtaudutte yltiöpäisesti esitykseemme, joten näyttää ilmeiseltä, että vapauduttuanne tulisitte jatkamaan entiseen tapaan ja levittämään E.K:sta perättömiä tietoja. Ja jos te oikeudessa yritätte tehdä näistä asioista jonkun numeron, niin muistakaa, että me voimme järjestää teille monin verroin ankaramman tuomion kuin mitä muuten saisitte. Päästette ehkä muuten vuoden tai puolentoista ehdonalaisella tuomiolla. Ja on E.K:lla vielä toinenkin keino teidän kurissapitämiseenne. Me voimme tehdä teidät epäluotettavaksi tovereittenne silmissä. Te olette kunnianhimoinen mies ja teihin varmasti koskee, jos toverinne heittävät teidät yli laidan.

Vastasin, että ryöppy ja manaus sosialidemokraatteja vastaan tässä yhteydessä on aivan aiheeton, sillä minä vakuutan, etten ole kuullut tuosta jutusta yhdenkään sosialidemokraatin puhuvan, eikä minulla ole tietoa, jos-ko he tietävät koko asiasta mitään. Minä olen kuullut asiasta vitivalkoiselta porvarilliselta virkamieheltä; keneltä, ei kuulu teille. Olen kyllä vakuutettu, että te kaikki keinonne käytätte minun mustaamisekseni ja päästäksenne jotenkin tästä kiusallisesta jutusta ulos, mutta tuollaiset uhkaukset eivät minua peloita. Yritin myöskin huomauttaa, että ei suinkaan E.K. sentään määrää tuomitsemisestani ja tuomion suuruudesta, luulisin minä siinä Hovioikeudellakin olevan jotakin sanomista, joka jutun käsittelee ja tutkii.

Herra Bang selitti, että kyllä asia suurimmalta osaltaan riippuu E.K:sta, sillä

Hovioikeuden jäsenet, ollen vaan juristeja, eivät näistä poliittisista asioista voi päästä selville,

Heidän on mahdoton käsittää sitä monimutkaista organisationia, mikä näissä puoluejärjestöissä on, kun se tuottaa meillekin monasti vaikeuksia, vaikka tutkimme niitä työksemme. Oikeuden jäsenet eivät voi tietää mikä asiallinen ero on työväen ammatillisen ja poliittisen liikkeen välillä, mikä niistä on salaista, mikä julkista ja mikä toiminnan haara enemmän rikollista.

Kaikki riippuu siitä, minkälainen tehdään kuulustelupöytäkirja ja ennenkaikkea siitä, minkälaisen lausunnon E.K. viralliselle syyttäjälle antaa

kustakin asiasta ja henkilöstä, joka lausunto tulee tietysti oikeudenkin tietoon.

Lausuin epäilyni, tokko E.K. valta ulottuu sentään noin pitkälle ja pyysin, että tuomarin tekemä vapauttamistarjous ehtoineen, samaten kun edelläkäyty keskustelu kokonaan otettaisiin pöytäkirjaan ja että heti kutsuttaisiin sisään pari todistajaa kuulemaan, mitä tässä tilaisuudessa on kummaltakin puolen lausuttu sekä jatkoin, että minua on suuresti ihmetyttänyt, miksi ei tuomari anna täällä olla todistajain läsnä — kuten kuulusteluissa aina pitäisi olla — tietysti vaan E.K:n omien miesten — sillä tuntuu niin hämäräperäiseltä, kun yksi mies vaan toimittaa kuulusteluja ja tekee tarjouksia ja ei suinkaan teidän tarvitse epäillä, että E.K:n omat miehet todistaisivat minun hyväkseni, vaikka he saisivatkin kuulla mitä täällä tapahtuu.

Tähän herra Bang vastasi, ettei minun tarvitse antaa hänelle ohjeita kuulustelujen toimittamisessa ja että hän kyllä tietää, mitä hän pöytäkirjaan ottaa ja mitä ei ja että tämä ei ole ollut mikään virallinen kuulustelu, joten sitä ei oteta pöytäkirjaan ja loppujen lopuksi se on teillekin parempi, ettei sitä oteta.

Kun esitin uudelleen vaatimukseni, että se on otettava, tai minä olen pakoitettu esittämään sen itse Hovioikeudelle, komensi tuomari B. minut ilman muuta koppiin.

Pari päivää myöhemmin edellä kerrotun "kuulustelun" jälkeen vietiin minut jälleen kuulusteluhuoneeseen, jossa olivat läsnä E.K:n päällikkö Riekki ja tuomari Bang. Herra Riekki lausui heidän keskustelleen, että minut olisi voitu vapauttaa, jos olisin avoimesti tunnustanut osallisuuteni S.K.P:n toimintaan, mutta nyt se ei enää käy päinsä, koska olen ollut jo niin kauan pidätettynä ja koska minusta on tehty lehdissä reklaamia ja tultaisiin varmasti siinä tapauksessa tekemään enemmän. (On huomattava, että herra Riekki ei puhunut mitään niillä ehdoilla vapauttamisestani, jotka tuomari B. oli esittänyt, puhui vaan kokonaan toisista, ikäänkuin hän ei olisi tietoinenkaan niistä aikaisemmin esitetyistä. En kuitenkaan jaksaisi uskoa, että tuomari B. hänen tietämättään; omalla vastuullaan olisi niitä tehnyt.)

Vastasi herra Riekille, ettei sitä suinkaan voida lukea minun syykseni, että sanomalehdet ovat kirjoitelleet pidättämiseni johdosta ja lisäsin käsitykseni olevan, että tuskinpa ne minun vapauttamisestani sellaista numeroa tekee, että sitä kannattaisi pelätä. Lausuin edelleen, että koska — kuten nyt herra Riekiltä kuulen — minut olisi voitu vapauttaa siinäkin tapauksessa, että oman tunnustukseni kautta tulisi todettua, että olen ollut yhteydessä S.K.P:n kanssa, siis E.K:n luulottelema syyllisyyteni täysin toteen näytettynä, luulisin vapauttamiseni olevan E.K:lle monin verroin helpompaa nyt, kun kuulustelut ja tutkimukset ovat osoittaneet, ettei minua voida todistaa mihinkään sellaiseen syypääksi,

Hammaslääkäri

DR. S. HARRIS

1122 Notre Dame Street West

Puhelin Main 8087 Montreal, Que.

(ToP

Kirjallisuutta

Amerikan Unionistisen Edustajiston Venäjän Matka, neuvostovallan nykyisistä oloista ja saavutuksista, suomennos	.40
Ange Pitou, kirj. [illegible] (vallankumouksen aikoja)	.75
Ajan Unohtama [illegible] Burroughs, nid.	.85
Aapinen, lasten opettelukirja sid	.55
Aavoilla Ulapoilla, [illegible] romaani, kirj. Jack London, nid.	1.00
Alaskan Tyttö, [illegible] Jack London, [illegible]	.25
Alanteen Sanakirja, suomalais-englantilainen sid	5.50
Anaski, kirjoitti: Kauppis-Heikki, nid.	.50
Amerikalaisen Työväenliikkeen Vararikko, kirj. Wm. Z. Foster, nid.	.55
Apinain Kuningas, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.75
Aviovaimo, kirj. Anna Baadsgaard, nid.	.40
Assmannin Pojat, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.50
Autokirja, kirj. Yrjö Weilin, sid.	2.00
Avattomia, romaani, kirj. J. I. Vatanen, nid.	.50
Bakteerit, Tietoaarre, kirj. Osc. Streng, sid.	.50
Bastiljen Valloitus, kirj. Alexandre Dumas, nid. (Ranskan vallankumouksen aikana tapahtunut	.75
Babbitt, kirj. Sinclair Lewis, sid.	1.50
Cynthia, kirj. Courts-Mahler, nid.	.40
Englanninkielen Oppikirja, kirj. K. Brekke, sid.	1.50
Elsinoren Kapina, kirj. Jack London, sid.	1.25
Erämaa kutsuu, kirj. Jack London, sid.	.75
Klollisten Olentojen Lisääntyminen, kirj. F. Kolpin Ravn, sid.	.50
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, hyvä opettelukirja, kirj. Y. Halonen	2.65
Elsa, kirj. Teuwo Pakkala, nid.	.65
Ei Onnea Ilman Sinua, kirj. H. Courths-Mahler, sid.	1.00
Englantia Aloitteleville, kirj. Enckell-Saarinen, sid.	1.75
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, toimit. T. Wallenius, sid.	2.50
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, kirj. S. Nuorteva, sid.	2.00
Gorillamies, kirj. Heikki Nummi, nid.	.40
Griseldis, kirj. H. Courths-Mahler, nid.	.65
Halikon Hakoniskat, murrekertomuksia, kirj. Kallio, sid.	1.40
Hiiri, romaani, kirj. Nanna Clasen, nid.	.40
Huoltoyhdistyksen Vuosikirja III, 1927	.25
Huilunsoittajan Katu, rakkausromaani, kirj. H. de Vere Stacpoole, sid.	.75
Hirmu-Hallitus, kirj. Alexandre Dumas, nid. (jatk. kirjaan Maison-Rougen Ritari)	.75
Hopeakuilu, Jännittävä intiaanikirja, kirj. George Manville Fenn, nid.	.75
Haaksirikko, kirj. intialainen Rabindranath Tagore, sid.	1.50
Hänen Englantilainen Rouvansa, kirj. Rudolph Stratz, sid.	1.25
Humoristinen Laulukirja, se viimeinen painos	.45
Humuhannun Perintö, novelli, kirj. V. Luja, nid.	.50
Hypatia, kirj. Charles Kingsley, nid.	.75
Ihmissydän, kirj. Guy de Maupassan, sid.	1.25
Ikuisen Päivän Maa, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.65
Ikuinen Rakastaja, kirj. Edgar Rice Burroughs, nid.	.90
Ihmisen Herra, tarina synnistä, kirj. Hall Caine, 2 osaa, nid.	1.75
Ikuinen Salaisuus, kirj. Jack London, nid.	.40
Ihmissydän, kirj. Guy de Maupassant, nid.	.75
Ikuinen Linna, kirj. Rudolph Stratz, sid.	1.25
Isänmaattomat, kirj. Herman Bang, sid.	1.50
Isoäidin Kuvakirja, kirj. Arvid Lydecken, sid.	.50
Ilmojen Halki, kertomus lennosta pohjoisnavalle, kirj. Amundsen, sid.	1.50
Juustoparooni, kirj. Kalle Rissanen, nid.	.40
Josef Balsamo, kirj. Alexandre Dumas, historiallinen romaani No. 2	.90
Jumalan Maa Ja Nainen, kirj. James Oliver Curwood, seikkailuja Canadan pohjoisseuduissa, nid.	.75
Jill, miellyttävä romaani, kirj. E. M. Delafield, sid.	.90
Jack London Elämäkerta, kirj. Helmi Krohn, nid.	.90
Jerin Veli, erään koiran seikkailuja Etelämerellä, kirj. Jack London, sid.	1.00
Juvenilia, kirj. Larin Kyösti (Nuoruuden Muistelmia), sid.	1.25
Jenkkejä Maailmalla, kirj. Mark Twain, sid.	1.75
Järjestelmäni Miehille, hyvä voimistelukirja, kirj. J. Mueller	1.25
Kamaran Sankarit, kirj. Lauri Luoto, nid.	1.00
Kamaran Sankarit, kirj. Lauri Luoto, sid.	1.50
Kauhea Tarzan, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.75
Kaleerivanki No. 117, 3 suurta osaa, kirj. P. Du Terrail, sid.	3.75
Kaupunki-Kansakoulun Laskuoppi ja Tuloskirja, sid.	1.00
Kananhoitokirja, kirj. Mikko Ilkka, sid.	1.25
Kahdeksan Serkusta, kirj. Louisa M. Alcott, sid.	1.00
Kairosta Niilin Latvoille, matkailijakertomus, kirj. Pekkala, nid.	.90
Kadotuksen Kansa, kuvaus London itäpäästä, krij. Jack London, sid.	1.00
Kemia, kirj. Hanna Seikku, sid.	.75
Kansakoulun Karttakirja, toim. Jotuni, sid.	1.00
Kielletty Hedelmä, kirj. Nataly von Eschstruth, nid.	.30
Kirja Naisille, kirj. Mrs. E. B. Duffy, nid.	.60
Kaulanauha, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.60
Kaksi Rakastavaista, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.50
Kansakoulun Kartasto, uusi, toim. A. R. Blomqvist ja E. E. Kaila	1.00
Kommunistinen Manifesti, kirj. Karl Marx, sid.	1.00
Kurjat, ens. osa Fantine, kirj. Victor Hugo, sid.	1.50
Kuudes Maanosa, kirj. Arvid Lydecken, nid.	.65
Kesäinen Leikki, romaani, kirj. Fredrik Böök, sid.	1.25
Keltainen Domino, kirj. Marcel Prevost, sid., hieno rakkausromaani	.75
Kristinuskon Alkuperä, tutkielma, kirj. Karl Kautsky, sid.	2.10
Klondyken Kuningas, seikkailuromaani Alaskasta, kirj. Jack London	1.26
Kuningattaren Kaulanauha, kirj. A. Dumas, historiall. romaani No. 5, nid.	.75
Kreivitär de Charny, kirj. A. Dumas, historialliset romaanit No. 8, nid.	.75
Kansan Mies, kirj. A. Dumas, romaani Ranskan vallankumouksesta, nid.	.75
Kipinälennättimen Toiminta, kuvitettu opas, kirj. Krigar ja Subkis, sid.	.50
Kilpakosijat, seikkailuromaani, kirj. D. Grimeton, nid.	.40
Kirjanpito-opas, tehnyt Juhana Toiviainen, nid.	.75
Kirjanpito, kauppaopistoja varten, kirj. I. Kovero	1.50
Keittokirja, kirj. Mina Walli, sid.	2.00
Kolme Muskettisoturia, jännitysromaani, kirj. A. Dumas, 3 osaa, nid.	1.00
Kruunun Perämies, kirj. Larin Kyösti, nid.	1.25
Ketunpyyntiopas, kirj. Edvard Koponen, nid.	1.00
Kurkien Keralla Afrikkaan, matkailija- ja lintukert., kirj. B. Berg, nid.	1.75
Kultainen Paula, kirj. James O. Curwood, nid.	.65
Kuvia Metsän Elämästä, kirj. R. H. France, Tietoaarre, Uusi Sarja I, nid.	.40
Kun Ruusu Puhkeaa, romaani, kirj. L. M. Alcott, sid.	1.00
Kultamaan Rakkautta, kirj. Jack London, nid.	.40
Kaunis Ambrosine, miellyttävä rakkausromaani, kirj. Elinor Glyn, nid.	.40
Kuunlaakso, romaani, 2 osaa, kirj. Jack London, sid.	2.00
Kuningas Ludvig ja Hänen Lemmittynsä, kirj. Courths-Mahler, nid.	.40
Laulu Tulipunaisesta Kukasta, kirj. Johannes Linnankoski, kuvitettu, sid.	2.75
Leonora, hieno romaani, kirj. Arnold Bennett, nid.	.40
Lenin ja Leninismi, kuuluu sarjakirjastoon, kirj. I. Stalin, sid.	.75
Lenin — Taistelija, Opettaja, Johtaja, nid.	.40
Lumikenttien Tytär, seikkailuromaani Alaskasta, kirj. Jack London, sid.	1.25
Lappalaisten Kuningatar, Sten Sture Vanhempi ja Hänen Aikalaisensa, I osa, kirj. Carl Blink, nid.	.55
Lasten Laulukirja, kirj. Hilja Liinamaa-Pärssinen, sid. nuottipainos	.35
Luonnontieteiden Voittokulku, Tietoaarre, kirj. Launhardt, sid.	.50
Luolatyttö, kirj. Edgar Rice Burroughs, nid.	.65
Lasten Oma Kirja, toimittanut Veli Giovanni, nid.	.25
Lääkärin Muistelmia, kirj. A. Dumas, historialliset romaanit No. 1	.80
Luokkien Sota, kirj. Jack London, nid.	.85
Lyhyt Terveysoppi Naisille, kirj. tri Fr. Hovitz	.25
Liselotten Naiminen, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.25
Lynne Courtin Salaisuus, kirj. J. S. Fletcher, nid.	.50
Läpi Seinän, kirj. Cl. Moffett, Jännitys romaaneja II, nid.	.85
Maison-Rougen Ritari, kirj. Alexandre Dumas, nid.	.75
Marseljeesi, romaani Ranskan vallankumouksesta, kirj. A. Dumas, nid.	.85
Maan Uumenissa, kirj. Edgar Rice Burroughs (Ikuisen Päivän Maa on tähän jatkoa), nid.	.75
Maanviljelys, Kemia ja Fysiikka, kirj. Arthur Rindell, sid.	1.75
Maanviljelysoppi, kirj. Suninen, sid.	1.25
Mabelin Häämatka, D. D. Wells, nid.	.40
Marsin Prinsessa, krij. E. R. Burroughs, nid.	.65
Maailman Taloudellinen Työväenliike, kirj. H. Losovsky	.75
Maailmanrakenne, käsittelee maailmankaikkeutta, kirj. E. Becher, nid.	1.75
Mansaaren Tyttö, romaani, kirj. Hall Caine, nid.	1.00
Maapallon Kehityshistoria, Tietoaarre, kirj. Victor Madsen, nid.	.60
Maailmanliike, Tietoaarre, kirj. Albrecht Wirth, sid.	.50
Martin Eden, kirj. Jack London, sid.	1.50
Mitä Olen Sinulle Tehnyt, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.60
Minkä Jumala on Yhdistänyt, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.50
Maija-Rouvan Onni, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.50
Metsän Tyttö, kertomaromaani, kirj. Maurice Barres, nid.	.75
Minun Marttani, kirj. Arvid Järnefelt, sid., kertomus	1.25
Minä Tahdon, kirj. H. Courths-Mahler, nid.	.50
Merikotka, kertomus Saksan kaappariIaivastosta sota-aikana, kirj. Felix von Luckner, sid.	1.25

7,000 Mailia Halki Afrikan Aavikoiden, kirj. Otto Zeltins-Goldfels, sid.	1.25
Meren Erakot, kirj. Arvid Lydecken, nid.	.40
Rämekorven Viinakuninkaat, kirj. Veikko Korhonen, nid.	.50
Murrosajan Lauluja, runokirja, kirj. Aku Päiviö, sid.	1.25
Miekkamiehen Onni, seikkailuromaani, kirj. R. Bringer, nid.	.40
Minua Sanotaan Puusepäksi, yhteisk. romaani, kirj. Upton Sinclair, sid.	1.25
Myrkky-Nuoli, kirj. A. E. V. Mason, Jännitys romaaneja I, nid.	.75
Nuoren Opettajattaren Varaventtiili, kirj. H. Valtonen, sid.	1.25
Norma, kirj. Kathleen Norris, nid.	.75
Naamioimiskoulu, hyvä näytämölille, kirj. Juurioja, nid.	.75
Napoleon III Vallankaappaus, kirj. Karl Marx, nid.	.70
Nelitahtinen Räjähdysmoottori, käsikirja moottorin rakentajille, toim. insinööri Väinö Laurinen, sid.	.75
Naisvoimistelu II, kirj. Elli Björksten, nid.	1.25
Naisten ja Tyttöjen Urheiluopas, toim. Anni Collan (kuvitettu)	.50
Nainen ja Avioliitto, hyvä terveysopillinen kirja, kirj. Margaret Stephens	1.50
Neiti de Taverney, kirj. A. Dumas, historiallinen romaani No. 3, nid.	.75
Naisvoimistelu I, kirj. Elli Björksten, nid.	1.00
Nuoren Naisen Terveys, lääketieteellinen kirja, kirj. Kristine Skjerve, nid.	1.00
Nyrkkeilyn Alkeet, Arthur Koch (kuvitettu), sid.	.75
Osakeyhtiö Europa vai Europan Yhdysvallat, kirj. Edo Fimmen, nid.	.75
Polttomoottorit, kirj. Väinö A. Airas, sid.	1.25
Peloponnesolais Sota, kirj. Tykydides. Suom. Emil Hårdh, nid.	1.85
Puolineitsyet, kirj. Marcel Prevost, sid.	.75
Pimeys, Erik XIV ja Juhana III, II osa, kirj. Carl Blink	.55
Puhetaidon Opas, kirj. Arthur M. Lewis, sid.	.50
Pakolainen, kirj. Lauri Luoto, sid.	1.50
Rata- ja Kenttäurheilun Käsikirja, kirj. Jaakko J. Mikkola (172 kuvaa)	1.00
Bannerengas, kirj. David Potter, nid.	.40
Rakkaudesta Osaton, kirj. H. Courts-Mahler, nid.	.50
Rämekorven Laiskottelijat, kirj. Veikko Korhonen, nid.	.50
Pieni Tietosanakirja, 3 osaa, kpl., sid.	6.00
Perustuslain Olemus, kirj. O. Saari	.25
Pieni Mehiläiskirja, kirj. Mikko Ilkka	.25
Pieni Komentokirja, kouluja ja lyhyitä kursseja varten, kirj. E. Kallio	.25
Primitiivinen eli Perusvoimistelu (naisille), kirj. Kaarina Kari, sid.	1.00
Pariisin Salaisuudet, 2 suurta osaa, kirj. Eugene Sue, sid.	1.25
Papukaija ja Kumpp., kirj. Harold MacGrath, sid.	.75
Pelastusrengas, rakkausromaani, kirj. Leo Leipziger, nid.	.40
Pakkopaita, kuolemattomuutta tutkiva vankilaromaani, kirj. Jack London	1.75
Perheen, Yksityisomaisuuden ja Valtion Alkuperä, kirj. F. Engels, sid.	1.00
Penikkatauti, kirj. Nikolia Lenin, nid.	.50
Poikien Oma Kirja, toimittanut Veli Giovanni, nid.	.50
Pohjolan Kukka, kirj. James Oliver Curwood, seikkailuja Canadan sunrilla saloilla, nid.	.90
Pakolais Kuningas, kirj. A. Dumas, historiallinen romaani No. 10,	.75
Sairas Lapsi, lasten terveyshoitokirja, kirj. Ruotsalainen, sid.	1.25
Salaperäinen Ruumisarkku, kirj. Stein Riverton, nid.	.50
Saksan Suuri Talonpoikaissota, kirj. Daniel Greiner, suom., nid.	.50
Sata Kuusikymmentä Ohjetta Lasten Taudeissa, kirj. tri Jules Comby, nid.	1.00
Satukontti (pikkulapsille), toim. Helmi Krohn, nid.	.50
Salomaiden Samoilijat, kirj. James Oliver Curwood, luonnonromaani, nid.	.90
Salaliittolaiset, kirj. Alexandre Dumas, historiallinen romaani No. 9, nid.	.75
Saksan Kumoustaistelu 1848, kirj. Karl Marx, sid.	.75
Seurustelun Taito, kirj. Bagheera, nid.	.50
Seurustelun Taito, kirj. Bagheera, sid.	1.00
Setä Tuomon Tupa, Lapsille, Lyhennetty, Kuvitettu, Suom., kirj. Harriet Beecher-Stowe, nid.	.25
Silkkilaiva, romaani, kirj. Elenius, nid.	.75
Sosialistisen Filosofian Juuret, kirj. Frietrich Engels, nid.	.40
Suomen Kielioppi, kirj. E. N. Setälä, nid.	.75
Sukupuolielämän Terveysoppi, kirj. Max von Gruber, nid.	.75
Suloisen Järjettömyyden Kaupunki, erittäin hieno rakkausromaani, kirj. E. Temple Thurston, sid.	1.50
Silmukorven Nuori Epra, kirj. Kaarle Halme, sid.	1.25
Sireenien Alla, romaani, kirj. L. M. Alcott, sid.	1.25
Signe Björseth, kertomus, kirj. Juho Koskimaa, nid.	.50
Sielullisesti Sairas Ihminen ja Hänen Hoitonsa, kirj. Karin Neuman-Rahn	1.75
Seikkailijatar, kirj. E. Phillips Oppenheim, nid.	.50
Synnöve Päivänkumpu, kirj. Björnstjerne Björnson, nid.	.50
Tarzanin Paluu, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.75
Tarzanin Pedot, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.75
Tarzanin Poika, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.75
Tarzan ja Oparin Aarteet, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.75
Tarzan ja Valkoinen Nainen, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.75
Tarzan Ja Pikkuvaki, kirj. Edgar Rice Burroughs, nid.	.75
Tarzan ja Kultaleijona, kirj. Edgar Rice Burroughs, nid.	.75
Tarttuvista Sukupuolitaudeista, kirj. tri Pirilä, nid.	.25
Talttumaton Tarzan, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.75
Tie Terveyteen ja Kauneuteen, naisten kotivoimisteluopas, kirj. Hilma Jalkanen—Helvi Salminen (88 valokuvaa), nid.	.50
Tuhatvuotinen Valtakunta, kirj. Upton Sinclair, nid.	.75
Thuvia, Marsin Neito, kirj. E. R. Burroughs, nid.	.65
Tietosanakirja, täydellinen 11 osaa, vaatekansissa	[illegible]
Tulenliekki, seikkailu- ja rakkausromaani, kirj. L. J. Vance, nid.	.75
Tropiikin Hehkussa, seikkailuromaani, kirj. Maud Diver, nid.	.75
Tyttöjen Oma Kirja, toimittanut Helmi Krohn, nid.	.50
Templen Vangit, kirj. A. Dumas	.75
Tom Sawyerin Seikkailut, kirj. Mark Twain, nid.	.75
Tom Sawyerin Seikkailut, kirj. Mark Twain, sid.	1.25
Tuomo Sedän Tupa, kirj. Harriet Beecher-Stowe, nid.	.75
Taistelu Naisesta, kirj. Edgar Rice Burroughs, seikkailuja Alaskasta, nid.	.75
Työväen Olympialaiset, toim. V. Koivula, y.m., sid.	.25
Terveyteen Itsesuggestionin Avulla, kirj. Harry Brooks, nid.	.50
Tuhat Sanaa Englantia, mainio oppikirja, nid.	[illegible]
Tuhlaajapoika, romaani, kirj. Hall Caine, nid.	.75
Tuliliemen Tuttavana, kirj. Jack London, nid.	[illegible]
Työväen Laulukirja, 9 painos, sid.	[illegible]
Telinevoimistelu I, kuvitettu, kirj. Väinö Laherma	[illegible]
Telinevoimistelu II, kuvitettu, kirj. Väinö Laherma	[illegible]
Tiede ja Vallankumous, mainio teos, kirj. Ernest Untermann, nid.	[illegible]
Työväen Laulukirja, nuottipainos, sid.	[illegible]
Työmiehen Talousoppia, kirj. O. W. Kuusinen, nid.	[illegible]
Työn Historia, kirj. Tjumenew, sid.	[illegible]
Urheilupoikain opas, kirj. Väinö Laherma, kuvitettu, sid.	[illegible]
Urheiluväen Käsikirja 1925, toim. Yrjö Halme, nid.	[illegible]
Uttarouva ja Metsämies, romaani, kirj. Rudolph H. Bartsch, nid.	[illegible]
Valtio ja Vallankumous, kirj. N. Lenin, suom., nid.	[illegible]
Vanhan Arvoituksen ratkaisu, kirj. T. J. Lahtinen	[illegible]
Valkeat Sisaret, kirj. Florence L. Barclay, tarina kahdenneltatoista vuosisadalta, nid.	[illegible]
Valkeat Sisaret, kirj. Florence L. Barclay, sid.	[illegible]
Villiruusu, kirj. Kate Douglas Wiggin, kehitys romaani, nid.	[illegible]
Voimistelun Teoria, kirj. Viktor Heikel, nid.	[illegible]
Valaveljet, romaani Islannin asuttamisen ajoilta, kirj. G. Gunnarson, sid.	[illegible]
Vaimo, Jonkas Minulle Annoit, romaani elämästä, kirj. [illegible]	[illegible]
Värmlannin Matka, kertomus Scandinavian salosuomalaisista, kirj. Ernst Lampen, nid.	[illegible]
Voimistelusali sekä Voimisteluvälineet ja Telineet (13 kuvaa), ylipainos E. Kallion Voimistelu Käsikirja I:sen osan 7:nestä laitosta	[illegible]
Voimistelun Ohjelmia, Sauva-liikkeitä, kirj. Arvo Vartia, nid.	[illegible]
Voimistelun Ohjelmia, Vapaa-, Seura- ja Permantoliikkeitä, kirj. Arvo Vartia, nid.	[illegible]
Voimistelun Rytmiharjoituksia Musiikin Mukaan, kirj. Hilma Jalkanen (naisille), nid.	[illegible]
Voimistelun Käsikirja, kirj. Eino O. Kallio, nid. (etupäässä naisv. varten)	[illegible]
Vieraista ja Omaa Kieltä Viertyston, engl.-kielen oppikirja	[illegible]
Valkosen Leijonan Metsästäjät, kirj. Lauri Luoto, sid.	[illegible]
Valkosen Leijonan Metsästäjät, kirj. Lauri Luoto, nid.	[illegible]
Vanhat Postivaunut, kertomus kirjailijaelämästä, kirj. Y. Hirn, sid.	[illegible]
Venäjänkielen Sanasto, kirj. A. Rantalainen, sid.	[illegible]
Ylös Helvetistä, romaani, kirj. Konrad Lehtimäki, sid.	[illegible]
Yleinen Terveysopin Alkeet, kirj. Taav Laitinen, sid.	[illegible]
Yleinen Johdatus Luonnontieteisiin, Tietoaarre, kirj. Th. H. Huxley, sid.	[illegible]
Yön Kuningatar, kirj. Headon Hill, nid.	[illegible]
Yhdistysopas Naisvoimistelijoille, kirj. Kaarina Kari, sid.	[illegible]
Valkoset Intiaanit, romaani, kirj. E. G. Seliger, nid.	[illegible]
Vedonlyönti, romaani, kirj. Heinz Tovote, sid.	[illegible]

Ylläolevan lisäksi voi Vapauden konttorista tilata WATERMANS FO[UN]TAIN KYNIÄ, joiden hinnat ovat $2.75, $4.00, $6.00 ja 7.00.

Uusia kirjoja tulee jatkuvasti Suomesta samoin kuin omiakin kustannuksia. Seuratkaa ilmotuksia Vapaudesta. Tehkää tilaukset osotteella

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA Box 69, Sudbury, Ont.

josta te olette minua epäilleet. Katson, että teidän velvollisuutenne on minut vapauttaa ilman muuta ja toivoisin, että se tehtäisiin mitä pikemmin.

Toimintani julkisena toimitsijana on ollut julkista ja kaikkien arvosteltavana eikä siinä edes arvostelevat sanomalehdet ole voineet mitään rikollista osoittaa

ja jos toimintani vastaisuudessa tulisi jollakin tavoin olemaan rikollista, niin minun ei kai tarvitse huomauttaa, että te voitte pidättää minut jälleen koska hyvänsä. Ehkä siihen mennessä voitte hankkia tarpeellisen lisäainehistonkin, että voitte ilman arveluja päästä selville, olenko syyllinen vaiko syytön.

Päällikkö Riekki vastasi, että kuten sanottu ei vapauttaminen enää voi tulla kysymykseen, vaikka se olisikin käynyt päinsä muutama päivä sitten (miksi se ei enää käynyt päinsä, siihen antaa selityksen edellä kerrottu keskustelu herra Bangin kanssa, vaikkei R. siitä maininnut) sekä jatkoi, että hän on kuullut tuomari Bangilta, että te olette luvannut oikeudessa esittää joitain asioita m.m. E.K:n ja erään viraston asiakirjajutun, jollainen todella joku aika sitten on ollut, mutta minä kehottaisin, että teille olisi viisaampaa, ettette sellaisia asioita sotkisi juttuunne.

Siitä asiakirjajutusta vastaan itse minä — jatkoi herra R. — eikä se mikään erikoinen ollut, vaikka eräät viranomaiset virkaintoisuudessaan yrittävätkin tehdä siitä suuren numeron

Teille olisi viisainta pysyä E.K:n kanssa hyvissä väleissä, sillä te päästte tästä jutusta varmasti vuoden tai puolentoista tuomiolla, taikka voidaan kanne kumota kokonaan, kun te olette juuri istunut kuritushuoneessa näistä samoista asioista täyden satsin ja kun teidän toimintanne aikakin on ollut niin lyhyt, vain toista vuotta, sensijaan kuin monet muut tässäkin jutussa osallisena olevista ovat harjoittaneet rikollista toimintaa yhtämittaa jo kymmenkunta vuotta.

Te ette taida tietääkään, mikä tekijä E.K. näissä asioissa on — jatkoi herra Riekki. Meistä riippuu kokonaan, miten teidän tulee Hovioikeudessa käymään

Muuten ei tässä jutussa mitään erikoisen suuria tuomioita tule miestä kohti, vaikkakin yhteissumma saattaa nousta yli sadan vuoden, jota yhteissummaa te sitten serveeraatte maailmalle. Tosin Jalmari Rasi, yksi tämän jutun päämiehistä sai 3½ vuotta, mutta hän olikin yksi kaikkein huomattavimpia tekijöitä S.K.P:ssä. On käynyt vallankumousyliopistot Venäjällä, ollut vakinaisesti S.K.P:n leivissä jo kauan, toiminut yleisorganisaattorina ja ollut Suomen Byroon jäsen jo monen monet vuodet ja hänen syyllisyytensä tuli kiistämättömästi toteennäytettyä, joten hänen meriittinsä on moninverroin suurempi kuin esim. teidän. Eikä Rasikaan olisi saanut niinkään paljon, jos hän olisi heti alussa tunnustanut kaiken, eikä hänen tarvitse kauan istua, tekee armonanomuksen ja varmasti pääsee vapaaksi. Kuten sanottu — lisäsi herra Riekki — on teille parasta, että annatte juttunne mennä vähin äänin, niin ei kestä montakaan kuukautta kun olette jälleen vapaalla jalalla, mutta jos te ryhdytte hyökkäilemään oikeudessa E.K:tä vastaan, niin saattepa istua pitkän ajan.

Tähän päättyi tämä "kuulustelu" ja minut komennettiin jälleen koppiin, saamatta esittää vastaväitteitäni. Mitään pöytäkirjaa ei tästäkään kuulustelusta pidetty. Muuten on minun tunnustettava, että herra Riekki käyttäytyi aivan toisella tavalla kuin tuomari Bang. Uhkauksetkin lausuttiin hillitysti ja ikäänkuin sivumennen. Herra Bangkin luultavasti myöhemmin huomasi kiivastuksissaan puhuneensa ehkä vähän liikaa, koska hän ikäänkuin puolustukseekseen selitti, että on rasittunut, joten tahtoo kiivastua liikaa.

Kun minulle sittemmin E.K:ssa luettiin (yhden todistajan läsnäollessa) kuulustelupöytäkirjani konsepti ei siinä edelläesitetystä vapaaksilaskemistarjouksesta eikä siinä yhteydessä käydystä keskustelusta, sen paremmin tuomari Bangin kuin päällikkö Riekinkään kanssa tapahtuneesta, mainittu sanaakaan. Huomautin tästä, mutta vastasi pöytäkirjan lukija, ettei se kuulu asiaan, nyt on kysymys siitä, onko ne kohdat oikein, mitä pöytäkirjaan on otettu.

Kuulustelija oletti, että tuskimpa minä, sen jälkeen kuin nuo uhkaukset oli ladeltu, uskallan puhua asiasta mitään ja kieltäytyi ottamasta pöytäkirjaan kyseessäolevaa keskustelua. Mutta kun minut sitten toukokuun 29 p:nä siirrettiin H:gin lääninvankilaan ja siellä toukokuun 30 päivänä päästettiin avustajani, tuomari Salo puheilleni (sitä ennen 6-viikkoisen ohranassa oloaikanani ei saanut avustajaa puhuella), ilmoitin hänelle, mitenkä minut olisi vapautettu erinäisillä ehdoilla ja mitenkä noita keskusteluja ja tarjouksia ei pyynnöistäni huolimatta otettu pöytäkirjaan, jonka konsepti oli minulle jo luettu, mutta, että tarkoitukseni oli esittää ne Hovioikeudelle sellaisenaan.

Tässä tilaisuudessa oli läsnä kaksi E.K:n miestä ja sai kuulustelija näinollen heti tiedon, että minä heidän varoituksistaan huolimatta olen saattanut asian julkisuuteen,

mainitsemalla siitä avustajalleni tuomari Salolle ja ilmoittamalla sen tekeväni Hovioikeudessakin. Mitä teki nyt e.k:n kuulustelija? Hän tuli kesäkuun 7 p:nä (siis toista viikkoa sen jälkeen kuin olin tavannut avustajani tuomari Salon) lukemaan kuulustelupöytäkirjaani uudestaan ja nyt hän oli siihen ottanut muutaman rivin noista keskusteluista, mutta sellaisena sekasotkuna, jota pöytäkirjan laatija ei voinut itsekään selittää, kun sitä häneltä kysyin. Pöytäkirjan laatija on luullut tästä pälkähästä pääsevänsä sillä, että on pöytäkirjaan eräälle kohdalle kirjoittanut muutamia, hämäräperäisiä, ristiriitaisia ja kaksimielisiä lauseita, mutta onkin joutunut ojasta allikkoon. Hän on koettanut saada pöytäkirjalleen sellaisen sävyn, ikäänkuin E.K. ei olisikaan mitään vapaaksilaskemistarjousta tehnyt, mutta erehtynyt kaikesta huolimatta kirjoittamaan m.m., että: kun kuulusteltavalle huomautettiin, että hänet olisi voitu laskea vapaalle jalalle jos hän olisi j.n.e.

Eikö tästä kiistämättömästi käy selville, että

E.K. on yrittänyt käydä kauppaa minun vapauttamisellani,

vaikkei siinä uskalletakaan sanoa niitä alkuperäisiä ehtoja, mutta koko totuutta ei ole kaikesta vääristelystä huolimatta voitu salata. Se on pujahtanut väkisinkin esiin. Mutta siinä on, alkuperäistä totuutta kierrettäessä jouduttu sanomaan sittenkin enemmän kuin oli tarkoitus. Siinä sanotaan juuri tuo, että minut olisi voitu vapauttaa kun olisin tunnustanut kaiken sen, mistä minua tämän kuulustelupöytäkirjan mukaan syytetään. Siis juriidisesti katsoen E.K:n pöytäkirjaan merkitsemä vapauttamistarjous on minulle edullisempi kuin tuo toinen aikaisemmin tehty, koska minut tämän mukaan olisi voitu vapauttaa senkin jälkeen, kun E.K:n tiedossa oli kaikki se mihin se tämän pöytäkirjan mukaan yrittää uskotella minut syylliseksi ja lisäksi kaikki pöytäkirjassa mainitut "todistukset", kunhan olisin tuon kaiken vahvistanut oman tunnustuksen kautta. Kuten tästä nähdään ei E.K. loppujenkaan lopuksi ole voinut minun "syntejäni" kovinkaan "vesiruiskeiksi" arvioida, koska kaiken tämän jälkeen, kuten tuon pöytäkirjan lause osoittaa, olisi minut laskettu vapaaksi, pelkäämättä, että lain ja oikeuden auktoriteetti siitä mitenkään kärsisi.

Se, että nyt olen pidätettynä, eikä vapaana johtuu e.k:n omankin tunnustuksen mukaan vaan siitä, etten tehnyt sitä mitä ohrana käski

Tuo yksi pöytäkirjan lause jo osoittaa, että kysymys minun kohdaltani ei ole rikos-, eikä oikeuskysymys, vaan ohranan kurniakysymys.

Kuten alussa jo mainitsin, ilmoitin tämän pöytäkirjan "uuden parannetun painoksen" lukemistilaisuudessa, kolmen todistajan läsnäollessa, että pöytäkirja niiltä kohdiltaan ei pidä yhtä tosiasiain kanssa ja muistutin tuomari Bangille, miten asia todellisuudessa oli. Tässä todistajain läsnäollessa herra B. ei yrittänytkään väittää, että hänen merkintänsä olisi oikea, lausui vaan, että hän on kirjoittanut sen niinkuin hän asian muistaa.

Kun tuo vapaaksilaskemishomma oli näin rauennut, alettiin kuulustelujeni uusi jakso, jossa ei enään puhuttu juuri mitään ammatillisesta liikkeestä, puhuttiin vain jostakin Jalmari Rasista ja hänen väitteistään. Näiden kuulustelujen osuudelta ei minulla ole pöytäkirjaa vastaan muuta muistuttamista kuin että tästä lopullisesta pöytäkirjasta on jätetty pois eräitä merkityksellisiä kohtia. M.m. ilmoitti kuulustelija tämän uuden kuulustelusarjan ensimmäisenä kiistämättömänä faktana, että keskuspoliisin tiedossa on — ja Jalmari Rasi tulee sen todistamaan —, että olen ollut vuonna 1925 kesällä Venäjällä pidetyssä SKP:n puoluekokouksessa ja että juuri tässä kokouksessa minut on valittu jonkin Byron jäseneksi. Kun ilmoitin, että tämä on ilmeinen valhe, väitti kuulustelija juuri sen seikan, että kiellän selvän tosiasian, jonka mukana ollut henkilö todistaa ja josta on muutakin todistusainehistoa olemassa, parhaiten osoittavan minun syyllisyyteni. Tämä merkittiin pöytäkirjaan, jonka jälkeen minä huomautin, että

tuomarin ei pitäisi jonkun Rasin väitteitä ottaa noin vakavalta kannalta, sillä minä vapauduin Tammisaaren Pakkotyölaitokselta vasta helmikuussa 1926, joten etsivän keskuspoliisinkin pitäisi uskoa, ettei suinkaan Tammisaaren Pakkotyölaitoksen johto ole raahannut minua v. 1925 kesällä Venäjälle kokouksiin.

Ja jos minut olisi valittu johonkin Byroon tai vaikkapa kansankomissaariksi minun kuritushuoneessa istuessani, niin enhän minä siitä voi vastata, varsinkaan kun minä en ole edes asiasta tietoinen. Herra B. oli innoissaan unohtanut, koska vapauduin vankilasta ja nyt horjui hänenkin luottamuksensa näihin Rasin "faktoihin" nähden ja arveli hän tapahtuneen siinä jonkun pienen erehdyksen ja keskeytti kuulustelut peräänty äkseen uusiin asemiin. Tästä kuulustelusta ei tietenkään mainita pöytäkirjassa mitään ja niinollen onkin jäänyt kokonaan pöytäkirjassa mainitsematta, koska minut on tuohon Byroon valittu, kuka on valinnut, tai onko valittu ollenkaan, vai olenko ehkä itse valinnut itseni.

Seuraavat syytteet koskivat sitten väitteitä noista pöytäkirjassa mainituista Byroon kokouksista, joihin minun on väitetty ottaneen osaa jonkinlaisen ammatillisen liikkeen asiantuntijana. Ensin mainitsi herra B. nämä kokoukset päivän tarkkuudella, mutta kun minä vetosin eräisiin todistuksiin ja siten näytin toteen, että olen ollut ainakin niinä aikoina luento- ja järjestelymatkoilla maaseudulla, oli nämä merkinnät muutettu pöytäkirjan konseptin epämääräisiksi, mainitsemalla, että se ja se kokous on ollut siinä ja siinä kuussa, päivistä ei enää puhuttu mitään. Tämäkin tuntui etsivästä keskuspoliisista vielä epäilyttävän täsmälliseltä sanonnalta, sillä kun eräskin kokous väitettiin olleen heinäkuun alussa ja minä ilmoitin, että olen ollut silloin kaukana Helsingistä kesälomalla, joka on helposti todistettavissa, on sanontaa vielä kerran muutettu, niin että sekin kokous on nyt ollut kesällä sinä ja sinä vuonna. Ja kuten tästä lopullisesta pöytäkirjasta käy selville, on tuo kokouksien aikaa koskeva sanonta nyt yleensä epämääräinen, puhutaan vaan summassa vuodenajoista, keväästä, kesästä j.n.e.,

ei uskalleta enää puhua edes kuukausien "tarkkuudella". Tällä tavalla on pöytäkirja 7 viikon aikana aste asteelta "muokattu" sellaiseksi,

että syytetyn olisi vaikea todistaa olleensa muualla, sillä täytyisi olla koko maasta pois ja vielä lisäksi kokonaisia vuosia. Mutta samalla se on muokkaantunut merkityksettömäksi syyteainehistonakin, sillä täytyneehän toki syyttäjän voida määritellä ja todistaa, minä päivänä mikin kokous on ollut.

Kuulustelija väitti m.m. Rasin todistavan,

että olen ollut syksyllä 1926 eräässä kokouksessa, jossa on suunniteltu järjestettäväksi ne suuret Pohjolan sahatyöläisten lakot, joista aikaisemmin oli puhetta. Huomautin, että tämä on jälleen tyypillinen ohranan todistus, sillä nuo lakot olivat jo 1926 kevätkesällä, joten se kokous on ollut pahasti ajastaan jälellä, joka näitä lakkoja vasta syksyllä suunnitteli. Tästäkään erehdyksestä (!) ei tietenkään mainita mitään pöytäkirjassa.

Tällaisia ovat ne kuulustelut, joita etsivä keskusp. toimittaa ja pöytäkirjat, joita se laatii, ja näin "vakuuttavaa" on se "syyteainehisto" ja ne "todistukset", jotka se on jättänyt viralliselle syyttäjälle ja joilla se yrittää saada oikeuden vakuutetuksi niiden henkilöiden syyllisyydestä, jotka syystä tahi toisesta ovat joutuneet etsivän keskuspoliisin kirjoihin.

Kuulustelupöytäkirjani keinotekoinen tendenssi käy selville siitäkin, että

siellä esitetään jonkinlaisena raskauttavana asianhaarana m.m., että olen Vaasassa luennoinut ammattiyhdistysliikkeestä

ja työväenliikkeen historiasta, ikäänkuin tämäkin olisi jollakin tavoin rikollista tai "kiihoittavaa", mutta sillä on ilmeisesti pyritty siihen, että kun tässä saadaan sanotuksi, että hän on siinä yhteydessä puhunut myöskin Leninistä, maininnut tuon kauhistuttavan nimen, niin eiköhän oikeuden jäsenetkin jo huomaa, että mies on tuomittava.

Yhtä tarkoitukselliselta tuntuu pöytäkirjassa maininta, että olen ollut kirjeenvaihdossa Kustaa Rovion kanssa, miehen, joka on ollut tuttavani jo toistakymmenen vuoden ajan ja jonka kanssa olimme yhdessä m.m. edellämainitussa Köpenhaminan konferenssissa, jossa hän oli Venäjän Aj:n edustajain tulkkina. Etsivä keskusp. ei taaskaan uskalla edes väittää, että tuossa kirjeenvaihdossa olisi jotain rikollista, sillä näistä kirjeistä, jos mistä käy parhaiten selville, että olemme toimittaneet taloudellisia asioitamme avoimesti julkisessa postissa, käyttämättä mitään hämäräperäisiä etappiteitä tai Byron välitystä. Pyysin, että minulta takavarikoitu Rovion kirje liitettäisiin pöytäkirjaan, että hovioikeuskin saisi nähdä sen "rikollisuuden", mutta se ei taaskaan sopinut etsivän keskusp:n tarkoitusperiin. Sitä ei ollut pöytäkirjassa, kun se minulle luettiin, mutta minä pyydän kuitenkin, että oikeus velvoittaa etsivän keskusp:n jättämään sen oikeuden nähtäväksi.

Vielä on pöytäkirjassa yritetty jonkinlaisena todistuksena esittää, että

Rasilta on saatu numero "Kutomatyöläinen" nimistä lehteä,

jonka hän on muka saanut eräältä Jaakko Kiveltä ja joka on peräisin Aj:n toimistosta ja jossa näkyy minun käsialallani tehty merkintä "Pyydän palauttamaan, minulla on vaan tämä kappale". Tämän kai pitäisi sitten todistaman, että minulla on ollut kanssakäymistä mainitun Jaakko Kiven kanssa, jonka väitettiin olevan S.K.P:n henkilöitä, jos hän kerran on saanut Aj:stä tuon lehden. Olettakaamme, että tuo lehti on Aj:n toimistosta ja että merkintä on minun, joka saattaa kyllä olla mahdollista, niin en voi käsittää, mitenkä sillä voisi tulla toteennäytetyksi, että minulla olisi jossain yhteys henkilön kanssa, joka sen on Aj:stä lainannut. Minulla ei ole tietoa, onko mainittu Kivi tuon lehden lainannut tai onko mahdollisesti itse Rasi tai joku etsivän keskusp:n miehistä käynyt sen sieltä lainaamassa. Kuka hyvänsä on sen heistä sieltä saanut. Jokainen, joka vähänkin asioita tuntee, tietää, että Aj:n toimistosta lainataan Aj:n jäsenille ja toisten liittojen toimistoille kaikkia niitä julkaisuja mitä sinne tulee, eikä siellä panna siinä yhteydessä toimeen mitään poliisikuulustelua siitä, oletko sinä S.K.P:n tai sosdem puolueen jäsen. Enkä voisi nähdä mitään rikollista siinäkään, vaikka olisin antanut tuon lehden merkinnälläni varustettuna itselleen O. V. Kuusiselle, vaikka olenkin täysin tietoinen, että hän on niitä kommunistien napamiehiä. Ja varmaa onkin, että jos hän olisikin sieltä sattunut sellaista pyytämään, olisinkin sen vähääkään epäilemättä lainannut ja niin tekisi varmasti jokainen Aj:n toimitsija, sillä ei kukaan muu kuin ohrana voi nähdä julkisen painotuotteen lainaamisessa mitään rikollista. Tuo lehtien ja kirjojen lainaustapa työväenjärjestöjen toimistoista ja myöskin Aj:n toimistosta on ollut niin yleinen, etten ensinkään uskalla mennä väittämään, etteikö joku julkaisu löytyisi joskus jonkun murhamiehen tai hevosvarkaan asunnosta, sillä Aj:n 80,000 jäsenessä saattaa joskus olla joku rikollinenkin henkilö, niin hyvää joukkoa kuin se yleensä onkin ja silloin tämän etsivän keskusp:n logiikan mukaan voitaisiin Aj:n toimitsijaa syyttää osallisuudesta niihin rikoksiin, joita ne henkilöt ovat tehneet, jolta lehti on tavattu.

Jos tällä tavalla ruvetaan todistuksia tekemään, niin kaikki julkiset lainakirjastojen hoitajat tulisivat mestattua muutaman viikon sisään,

sillä niin monenlaisten ihmisten kanssa he joutuvat kosketuksiin virantoimituksessaan.

Kuten arv. hovioikeuden jäsenet huomaavat, ei tuossa kuulustelupöytäkirjassa esitetyillä todistuksiksi tarkoitetuilla väittämillä ole asiallisesti eikä juriidisesti mitään arvoa, eikä todistusvoimaa. Minä kiellänkin noilta väittämiltä kaiken todistusarvon, ensinnäkin, että ne henkilöt, joiden etsivä keskusp. ilmoittaa minua vastaan jotakin väittäneen, ovat noihin perättömiin lausunnoihin joko houkutellut, lahjotut tai pakoitettu, kuten ennemmin tai myöhemmin tullaan huomaamaan, ja toiselta puolen he ovat ilmiantajia ja lisäksi syytteessä tai tuomitut sellaisista teoista, ettei heidän todistuksilleen senkään takia voi juriidisesti antaa mitään arvoa eikä todistusvoimaa ja koska mitään asiakirjaa, josta kävisi minun syyllisyyteni ei ole esitettykään, eikä voidakaan esittää, on tämän pöytäkirjan todistusarvo nollan arvoinen.

Näin hämmästyttävän laiha on se tulos, jonka etsivä keskusp. kaikista ponnistuksistaan huolimatta on saanut kokoon.

Minua kidutettiin noissa kauhistuttavissa ohranan komeroissa, joissa on ainainen pimeys, kuusi viikkoa.

Ja yrittivät kuulustelijat käyttää hyväkseen sitäkin seikkaa, että satuin siellä, ilmanvaihtoa vailla olevissa komeroissa sairastumaan, jolloin lääkäri määräsi minut liikkumattomana vuoteeseen ja jolloin en pariin viikkoon saanut nauttia mitään ravintoa. Juuri tällöin raahattiin minut noihin kiduttaviin vastakkaiskuulusteluihin Rasin y.m. kanssa. Kuulusteltiinpa toisinaan yölläkin.

Se kuulustelutapa, mikä ohranassa on käynnissä, on kaikkea muuta kuin laillinen, puhumattakaan mistään inhimillisyydestä. Kidutus, kiristys, uhkaukset, viekoittelu, lahjominen ja kaikenlaiset lainvastaiset menettelytavat ovat siellä käytännössä

Että minuun nähden kaikesta tästä huolimatta ei päästy minkäänlaiseen tulokseen, johon ohrana pyrki, johtuu vaan siitä, että ankara elämän taistelu, jonka käsissä olen lapsesta saakka kamppaillut, ja monet aikaisemmat piinakuulustelut, ovat kasvattaneet minulle kyvyn suojella ja puolustaa itseäni, mutta minä vakuutan, että ohranan kynsistä selviäminen monasti kysyy suorastaan yli-inhimillisiä voimia. En ensinkään ihmettele, että moni henkilö siellä 6—7 viikon kidutuksen jälkeen saadaan sanomaan vasten parempaa tietoansa mitä käsketään, sillä siellä helposti joutuu ihminen epänormaaliseen sieluntilaan, sanoo mitä vaan, kunhan pääsisi sieltä pois. Tällä tavalla syntyy sitten niitä "tunnustuksia" ja "todistuksia", jotka ovat niin surullisen kuuluisassa maineessa, mutta joiden perusteella on satojen ihmisten kohtalo ratkaistu.

Että minun vangitsemiseni ja syytteeseen asettamiseni ei alunperin ole johtunut niistä seikoista, jotka tässä kuulustelupöytäkirjassa on keinotekoisesti koetettu vetää esiin peittämään todellista tarkoitusta, joka näytti menevän kokonaan karille, kun Ammattijärjestöä vastaan mitään erikoisia asiakirjoja ei löydetty ja kun minua ei voitukaan käyttää tarkoitettuna kauppatavarana, se käy jo osittain esille esittämästäni. Jutun käsittelyn yhteydessä saanen tilaisuuden kuitenkin vielä lähemmin osoittaa, että

ohranan hyökkäys minua vastaan on todellisuudessa hyökkäys Suomen ammattiyhdistysliikettä vastaan, jonka ohrana pakoittaisi palvelemaan työnantajakapitalistien asiaa

ja ennen kaikkea se on hyökkäys Suomen Ammattijärjestön yhtenäisyyttä vastaan, sillä yhtenäinen työväen ammattijärjestö näyttää olevan ohranalle kauhistus.

FASCISMIN VIIMEISIN PETTYMYS

ELI ONNETON NAPALENTO

Sepittänyt SEPULON SUOKUKKA

On navasta jo paljonkin puhuttu,
on huudettu ja huhuttu
tuon Nobilen surkeista hetkistä
tuon pelkuriraukan retkistä.
Hohhoija jaa.

Oli Mussolinilla tarkoitus
bolshevistisen vaaran karkoitus.
Piti näyttää kaikille kerrankin,
mikä maailmanmahti on fascismi.

Siksi saikin määräyksen Nobile,
viedä pääkallon lippu navalle.
Pyhä paavikin antoi siunauksen:
sai helvetin vaivoista vapauden.

Tässä pelattu ei enää napilla
kansa katseli silmät tapilla
tuota touhua, huutoa, hoppua,
josta tahtonut tulla ei loppua.

Oli Nobilen ajatus navalla
seremooniat suorittaa tavalla,
joka olisi fascismin ylistys,
Ave Marian hienoin hymistys.

Napaseudulla näin kävi kuitenkin:
kärsi "Italia" pienoisen haaverin.
Oli jäljellä siitä vain siruja,
näki kenraali valveilla piruja.

Mussolinin sydän oli haljeta, kun aivoissa alkoi valjeta
tuo, ettei musta paita kestäisi, jos se Nobilen seljässä pestäisi.

Ja apua lähetti hän laivalla, tuolla tutulla Citta di Milanolla,
jossa sitten Nobilea hoivattiin, kun hänet talteen korjattiin.

Kohta muutkin jo apuaan antoivat, ja monenlaiset masinat kantoivat
sinne ukkoa joka maailman kulmasta—siten piti päästä koko pulmasta.

Piti Suomenkin olla matkassa, kuten maantien pöly on rattaassa.
Ja suurella touhulla, vaivalla, pääsi lentokone liikkeelle laivalla.

Olisi moniakin hyviä aiheita, noita kertoa kaikkia vaiheita,
miten Lundborg pelasti Nobilen, mutta hoidotta heitti Ceccionen.

Ovat fascistit suuria raukkoja, — eiväthän haaskat ole haukkoja —
Siksi on sama, miten muitten käy, kunhan ei itsellä hätää näy.

"Idästä valo", ja niin tässäkin,
polsut kun lähettivät "Krasinin"
alkoi tilanne jo valeta —
Oli naapuri kateudesta haljeta.

On "Turun" niellyt napamaiden
hiljaisuus
ja Amundsenin ankea avaruus.
Ylety ei köyhän ääni taivaisiin
eikä fascistien apu hädänalaisiin.

Vain kommunistit rientävät auttamaan
yksinpä verisintä vihollistaan.
Näin navallakin liehuu punavaatteensa
ja näkee heidän tekonsa ja aatteensa.

TYÖTÖN

Kirj. Sumunlapsi

Tuuli kiiti nopeudella, jota ilmatieteilijät nimittäisivät 12 beaufordiksi. Se taivutti puistokujien ikivanhoja lehmuksia maahan asti, repi niistä viimeiset lehdet, lennätti niitä hetkisen ilmassa ja paiskasi vihdoin maahan, johon ne jäivät väristen makaamaan ihmisjalkojen tallattavaksi. Meren lahti lainehti lakkapäissä. Tuolla pyrkii pieni kalastaja-alus satamaan alaslasketuin purjein.

Tuulen jälessä seuraa sade. Se pieksää hirvittävällä voimalla. Juoksujalkaa kiiruhtavat ihmiset kotiensa lämpimiin suojiin. Katselen akkunastani kaikkea tätä. Kuinkahan monta koditonta lienee tälläkin hetkellä meidän ihanassa pääkaupungissamme? Tämä ajatus pyrkii väkisinkin mieleeni seuratessani luonnonvoimien temmellystä.

On aika lähteä syömään illallista. Pukeudun lämpimään päällystakkiini, joka jo pari kertaa on saanut tehdä tuttavuutta panttilainakonttorin kanssa, otan sateensuojani ja lähden.

Ravintola, jossa tapaan käydä ei ole kaukana. Pääsen perille aivan läpimäräksi kastumatta. Istun rauhalliseen nurkkapöytään ja tilaan annokseni. Syödessäni astui sisään vanha repaleiseen pukuun puettu mies. Hän pälyili arasti ympärilleen, kulki hiljaa pöydästä toiseen ja puhui ruokailijoille jotakin hyvin hiljaisella äänellä, pidellen hattureuhkaansa käsissään.

Useammat eivät kiinnittäneet häneen mitään huomiota, toiset pudistivat päätään, hyvin harva näkyi pistävän kolikon hänen ojennettuun käteensä.

Vihdoin hän saapui minunkin luokseni: "Anteeksi herra. Antaisitteko hiukan rahaa? Olen työtön, enkä kokopäivänä ole saanut ruokaa."

Kehotin häntä istumaan vapaalle tuolille, viittasin tarjoilijan luokseni, ja kysyin mitä hän halusi syödä. "Minä syön mitä herra vaan haluaa tilata", kului nöyrä vastaus.

Nälkäisen kuumeinen ilme silmissään kävi hän käsiksi ruokaan. Tarkastelin häntä hänen syödessään.

Hänen laihoja, kulmikkaita kasvojaan peitti pitkä parransänki. Hänen silmänsä olivat tylsät ja ilmeettömät. Pää oli melkein kalju ja vasemman korvan vieressä näkyi suuri arpi, kädet olivat kovat ja känsäiset kertoen vuosia kestäneestä raskaasta työstä. Puku, jos sellaisesta voi lainkaan puhua, riippui riekaleina hänen yllään. Sinne tänne oli sijoitettu puutikkuja pidättämään sen toisistaan eroon pyrkiviä osia. Jaloissa oli saappaat, jotka tarjosivat varpaille riittävästi raitista ilmaa. Tuolille lasketun hatunheuhkan nauhoista saattoi vaivalla lukea "Pickadilly, London". Se on varmaan nähnyt parempiakin päiviä joskus.

"Kauanko olette ollut työttömänä?" kysyin häneltä hänen tyydytettyään pahimman nälkänsä.

"Kolme kuukautta sitten sain lopputilin eräältä rakennukselta. Senjälkeen en ole saanut minkäänlaista työtä. Rakennukselta rakennukselle, tehtaanportilta toiselle olen kulkenut. Kaikkialla annetaan sama vastaus: Ei tarvita. Entisiäkin työläisiä täytyy vähentää."

"Onko teillä asuntoa?"

"Ei mitään vakinaista. Olen viettänyt yöni pelastusarmeijan yömajoissa, milloin olen onnistunut saamaan siihen tarvittavat rahat. Niiden puutteessa olen nukkunut rannassa veneen alla. Kerran siellä ollessani löysi poliisi minut ja vei kamarille. Siellä annettiin ankara varoitus. Vankilaan lupasivat viedä jos toisen kerran tapaavat."

"Onko teillä nyt yömajarahaa?"

"Ei. Vene odottaa minua taaskin. Hän yritti hymyillä. Siitä muodostui pikemmin irvistys, sillä hänen ruumistaan värisyttää etukäteen tulossa olevan kylmän, lohduttoman yön tuntu.

Annan hänelle yömajarahat ja työnnän hänen taskuunsa mukanani olevat savukkeet. Hänen kiitostulvansa on loppumaton. Miesraukka. Eipä ole kadehdittava hänen asemansa. Seuraan häntä katseillani, kun hän hattureuhkaa päähänsä asetellen kulkee ovelle ja katoaa pimeyteen.

Työttömyyden kirous. Miten monta murhenäytelmää se on aiheuttanut. Tuokin mies. Hän oli ilman ruokaa, ilman asuntoa. Tänä iltana tuli hän autetuksi, mutta miten kävisi hänen huomenna ja edelleen.

Miksi ei yhteiskunta puutu asiaan? Se puuttuu kyllä, mutta omalla tavallaan. Miten sanookaan Anatole France: "Ylevässä puolueettomuudessaan kieltää laki, niin rikkaita kuin köyhiäkin, nukkumasta siltojen alla ja varastamasta leipää."

CANADAN PORVARIT OLYMPIALAISKUUMEESSA

TORONTO, elok. 7. — Sen johdosta, että kaksi canadalaista on voittanut kumpikin kaksi kilpailua olympialaisissa kisoissa Amsterdamissa, on syntynyt ajatus näiden voittojen ikuistuttamisesta lyötettävän olympialaismitallin muodossa. Sen yhdelle puolen ikuistutettaisiin kummatkin voittajat Percy Williams ja Ethel Catherwood ja toiselle puolen lyötäisiin Canadan vaahteranlehti.

Onpa kuume noussut korkealle muutamien voittojen johdosta.

Suomalainen Koti

Suosittelee

RUOKAA JA HUONEITA

Huom.! Minuutin matka C. N. R. asemalta. (MT

390 Colborne Street
Tel. Main 0008

MONTREAL, QUEBEC

Uusi suomalainen
sauna ja uima allas
Auki joka päivä kello 1 päivällä 12 yöllä.
NESTOR PUSKA
142 Durham kadulla, Sudbury, Ont.
Puhelin 2268

Mustikoita
halutaan ostaa. Päivän korkein hinta.
E. J. Ojala,
Box 1629, Sudbury, Ont.

TILAUKSIA TYÖVÄENLEHDILLE

— VÄLITTAA —

VAPAUDEN KONTTORI

Asiamiestemme ei tarvitse olla asiamiehiä kaikille erikielisille työväen lehdille, vaan voivat meidän asiamiesvaltuuksillamme ottaa tilauksia kaikille allaoleville työväen lehdille ja lähettää konttoriimme maksun seuratessa mukana.

Välitämme tilauksia seuraaville työväenlehdille:

THE WORKER, viikkolehti, Toronto, Ont., vk. $2.00, ½ v. $1.00
THE YOUNG WORKER, Toronto, Ont., vuosikerta .... .50
THE YOUNG COMRADE, Toronto, Ont., vk. .... .25
DAILY WORKER, Työväenpuolueen päivälehti. Tilaushinta vuosikerta ....$6.00, ½ vuosik. $3.50, 3 kk. 2.00
YOUNG WORKER, Nuorten Työl. Liiton 2 kertaa kuussa Chicagossa ilmestyvä julkaisu, vuosikerta 1.00
THE YOUNG COMRADE, Työväenpuolueen lastenlehti, Chicagossa. Tilaushinta vuosikerralta .... .50
THE CANADIAN LABOR MONTHLY, kuukausijulkaisu, Toronto, Ont., ... 25 s. kpl., 1 vk. 2.50
LABOR DEFENDER, kuukausijulkaisu 1.00
INTERN. PRESS CORRESPONDENCE, 1 vk. $6.00, ½ vk. 3.50
POHJAN VOIMA, Oulu, päivälehti; vuosik. $10.00, ½ vk. 6.00
TYÖN ÄÄNI, Vaasa, 3 kertaa viikossa; vuosik. $6.00, ½ v. 3.50
SAVON TYÖ, Kuopio, 3 kert. viikossa; vuosik. $6.00, ½ v. 3.50
TIEDONANTAJA, Helsinki, päivälehti, vuosik. $10.00; ½ v. 6.00
LIEKKI, Helsinki, viikkolehti, ...vuosik. $3.00; ½ v. 1.75
TYÖVÄEN LEHTI, Tampere, 3 k. viikossa, 1 vk. $6.00; ½ v. $3.50
UUS ILM, virolainen työväenpuolueen lehti, ilmestyy New Yorkissa. Tilaushinta vuosikerralta 6.00
NY TID, Työväenpuolueen ruotsalainen lehti, ilmestyy Chisagossa. Tilaushinta vuosikerralta 2.50
TYÖVÄEN URHEILULEHTI, Helsinki. Tilaushinnat vuosik. $2.00, puoli vuotta 1.25
NORRSKENSFLAMMAN, ruotsalainen lehti, Lulea, Ruotsi, vk. $12.00, puoli vuotta 6.00
ITÄ JA LÄNSI, 2 kertaa kuukaudessa ilmestyvä kuvalehti Helsinki. Tilaushinta ....vk. $4.00, ½ v. $2.00
TUISKU, Suomen vasemmistolaisten pilalehti, ilmestyy kerta kuussa 16-sivuisena. Tilaushinta vuosik. $2.50, ½ v. 1.50
KOMMUNISTI, Leningrad ....vuosik. $4.00, ½ vk. 2.00
TYÖLAISNAISTEN URHEILULEHTI, Helsinki. Kerta kuussa. Vuosikerran hinta $1.75, puolivuosikertaa 1.00
NAISTYÖLÄINEN, Helsinki. Kerta kuussa. 1 vuosik. 1.75
NOUSEVA VOIMA, Työv. urheilupoikain lehti, Helsinki, 1 vk. 1.25
TYÖVÄEN NÄYTTÄMÖTAIDE, Tampere, 1 vk. 2.00
PUNAINEN KARJALA, Petrozovodsk, Russia; 3 kertaa viikossa; vuosikerran hinta $9.00, puolivuosik. 4.50
VAPAUS, Leningrad, 3 kertaa viikossa 1 vk. $6.00 ½ vk. 3.75
REVONTULET, Oulu vuosik. 3.00
PUNALIPPU, Helsinki, vuosik. 2.00
TYÖMIES, päivälehti, Superior, Wis., 1 vk. $6.00, ½ vk. 3.25
TOVERI, päivälehti, Astoria, Ore., ... 1 vk. $6.00, ½ v. 3.25
ETEENPÄIN, päivälehti, Worcester, Mass., 1 vk. $7.00 puoli vuosikertaa 3.75
PUNIKKI, pilalehti, Superior, Wis., 1 vk. $1.75, ½ vk. 1.05
TOVERITAR, naistenlehti, Astoria, Ore., 1 vk. $2.00, ½ v. 1.15
METSÄTYÖLÄINEN, kuukausijulkaisu, Port Arthur, Ont. yksityisnumerot 15 senttiä, ½ vk. 75c., 1 vk. 1.50
"COMMUNIST INTERNATIONAL", Kominternin englanninkielinen virallinen lehti, ilmestyy kuukausittain, vk. $2.50 puoli vuosikertaa 1.25
TYÖLÄIS- JA TALONPOIKAISNAISTEN LEHTI, kerran kuukaudessa, 1 vuosik. 2.00

Ylläolevista lehdistä myönnetään asiamiehille palkkiota vissin taksan mukaan.

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina [illegible]

TOIMITTAJAT: A. VAARA. E. A. TENHUNEN. H. SULA. E. PERKONEN.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

VAPAUS (Liberty) The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.

ILMOITUSHINNAT VAPAUDESSA: [illegible]

TILAUSHINNAT: 1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

Lehteen aiotut ilmotukset pitää olla konttorissa kello 6 ip. ilmestymispäivää edellisenä arkipäivänä. Vapauden toimitus: Liberty Building, 33 Lorne Street. Puhelin 536W. Vapauden konttori: Liberty Building, 33 Lorne St. Puhelin 1838. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

General advertising rates 75c. per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Susi lammasten vaatteissa

Imperialistisen aikakauden eräänä tunnusmerkillisenä piirteenä on muun muassa se seikka, että kaikenlaiset imperialistien palkkarengit esiintyvät työväenmiehiksi naamioituina. Tuoreimpina esimerkkeinä voidaan tässä suhteessa palauttaa mieliin Britannian imperialismin kätyrit, "työväenmiehet" J. H. Thomas ja Ramsay MacDonald. Vain lyhyt katsaus heidän viimeisimpiin edesottamisiinsa pätevästi toteaa, että nämä herrat ovat susia lammasten vaatteissa, imperialistiseen vaiheeseen kehittyneen kapitalismin uskollisia aseenkantajia.

Kun Thomas toista viikkoa sitten allekirjotti sopimuksen, millä Britannian rautatietyöläisten palkkoja alennettiin kahdella ja puolella prosentilla — 15.000,000 dollarilla vuodessa — niin oli hän kylliksi julkea vielä prösteilemään tästä katalasta teostaan julkisessa puheessaan. Kas näin hän sanoi:

"Olen tänään allekirjottanut asiakirjan, mikä minun käsitykseni mukaan, kun te ja minä olemme jo kuolleet, tulee elämään kaikkein tärkeimpänä asiakirjana, mitä Britannian teollisen historian aikana on allekirjotettu."

Kun Ramsay MacDonaldilta, joka parhaillaan vierailee Canadassa, muuan porvarillinen sanomalehtiraportteri tiedusti, mitä MacDonald ajattelee Britannian rautatietyöläisten vapaaehtoisesta palkkain alennuksesta, niin viritti MacDonald ylistyslaulun tuon häpeällisen alennuksen toimeenpanijasta, J. H. Thomasista, lausuen: "Palkkain alennus on surkuteltavaa, mutta se on myös ylevää. Se kertoo tuhansin kielin työväenluokkain kohtuullisuudesta, kunhan heihin vain osataan oikealla tavalla vedota. Ja se ilmaisee suunnattoman paljo minun entisestä virkatoveristani, herra J. H. Thomasista."

Tällä tavalla "edustavat" Britannian työväenpuolueen johtajat raatajakansan etuja. Yksi ensin vapaaehtoisesti suostuu alentamaan työläisten palkkoja, että Britannian valtakunnan kapitalistit pystyisivät säilyttämään riisto- ja valta-asemansa; ja toinen sitten vielä merien takana ylistää moista mustaa tekoa. Mutta "Britannian työväenpuolue ei olekaan mikään luokkapuolue. Se on intellektuallien, älystöläisten puolue," selitti MacDonald Torontossa. Sen takia tuon työväenpuolueen johtavat jäsenet aina ja kaikkialla hyökkäävät — luokattomuuteen naamioituina — työväenluokan luokkaetujen etuvartiota, kommunistista puoluetta ja sen jäseniä vastaan. Tämän seikan tunnustikin MacDonald suoraan Torontossa pitämässään puheessa, lausuen: "Olen hyökännyt kommunisteja vastaan julkisesti ja tulen edelleenkin niin tekemään."

Canadan luokkatietoinen työväki on jo entuudestaan tiennyt, että herra MacDonald on yksi lammasten vaatteihin pukeutuneista susista, työväen harhaanjohtaja, Britannian imperiumin uskollinen aseenkantaja; ja tätä tietoisuutta vahvistavat herra MacDonaldin täällä pitämät puheet.

Muuan korjattava epäkohta

Canadan suomalaisen työväestön keskuudessa muodostaa kesäjuhlain viettäminen verrattain suuren osan kesäisestä yhteistoiminnastamme. Kun nyt on jo kesän loppupuoli käsillä ja meistä itsekukin on osallistunut useampain kesäjuhlain viettämiseen, niin saatamme tämänkesäistä toimintaamme vertailla edallisten kesäin toimintaan ja vertailun kautta ratkaista, olemmeko edistyneet vaiko taantuneet kesäisessä yhteistoiminnassamme.

Jospa tarkastaisimme ensimäiseksi fyysillisen eli urheilullisen ohjelman suhdetta. Siihen nähden on melkoista vaurastumista huomattavissa, ainakin mikäli keski- ja pohjois-Ontario ovat kysymyksessä. Fyysillisen kulttuurin harrastaminen näyttää tempaavan mukaansa lapsia, naisia ja miehiä entistä suuremmassa määrässä. Tässä suhteessa on siis ehdottomasti edistytty, mikä on kiitollisuudella todettava.

Mutta henkisellä alalla on asian laita tykkänään toisenlainen. Sillä alalla on, ikävä kyllä, huomattavissa taantumista. Siitä ovat tuoreimpana esimerkkinä viime lauantaina ja sunnuntaina Sudburyssa vietetyt, paikallisen suomalaisen osaston järjestämät juhlat. Niissä ei esitetty — lukuunottamatta muutamaa soittokunnan esitystä — henkistä ohjelmaa lainkaan. Eikä tämä ollut ainoa tapaus laatuaan. Muutamaa viikko Levack Minella vietetyissä kesäjuhlissa oli myös samanlainen vajavuus huomattavissa. Tämmöisiä vajavaisuuksia, tämmöisiä epäkohtia on ryhdyttävä korjaamaan.

Miten se käy laatuun? Mistä ne johtuvat? Vastatkaamme viimeiseen kysymykseen ensimäiseksi. Ne johtuvat leväperäisyydestä ja välinpitämättömyydestä. Juhlia toimeenpanevat elimet eivät lainkaan punnitse henkisen ohjelman tärkeyttä, minkä perusteella juhlain fyysillinen ohjelma olisi järjestettävä. Muutamiin tilaisuuksiin on tätä fyysillistä ohjelmaa näet sisällytetty aivan liian paljo. Juhlia järjestäväin toimikuntain tulee juhlia järjestäessään asettaa rinnattain kysymyksen fyysillisen ja henkisen ohjelman hankkimisesta ja järjestämisestä. Se on proletaarisen luokkatoiminnan yksi perusedellytys.

Tunnuksenamme olkoon: *Kesäjuhlaimme ohjelmiin on ehdottomasti varattava henkistä ohjelmaa; jokaisessa juhlatilaisuudessa on käsiteltävä päivän tärkeitä luokkataistelutapahtumia. Juhlaimme fyysillistä ohjelmaa on tällä perusteella järjestettävä ja tehostettava.*

Kiinan työläisten ja talonpoikain avuksi

Talonpoikain internationale on antanut kaikkien maitten työtätekeväle talonpoikaistolle julistuksen, jossa m.m. sanotaan: "Militaristitilanherrojen väkivaltaa ja rosvoutta vastaan nousseen Kiinan työväen ja työtätekeväin talonpoikaiston vaino ja kidutus jatkuu. Talonpoikain järjestöjä hajotetaan edelleenkin. Tuhannet taistelijat ovat menettäneet henkensä Kiinan vapautuksen puolesta. Kiinan vallankumouksen tukahuttajat käyttävät talonpoikain nähden keskiaikaisia kidutuskeinoja. Kansainvälinen talonpoikain neuvosto kääntyy puoleenne kehotuksella auttaa Kiinan työläisiä ja talonpoikia etupäässä aineellisesti. Järjestäkää kokouksia ja rahakeräyksiä. Kansainvälinen talonpoikain neuvosto on päättänyt yhtyä Profinternin järjestämään Kiinan työläisten ja talonpoikain avustukseen. Kansainvälinen talonpoikain neuvosto ehdottaa kaikkia myötätuntoisia järjestöjä [illegible] avustuskamppailuun."

PROLETARIAATTI JA SOTA

(Jatkoa edelliseen numeroon)

LAILLISUUS JA SOSIALISTINEN VELVOLLISUUS

Me tiedämme, että Pietarin komitea on julkaissut erään laittoman lentolehtisen sotaa vastaan. Saman ovat tehneet kaukaasialaiset ja monet muut venäläiset puoluejärjestöt. Samaa voidaan varmasti tehdä myös ulkomailla, eikä välejä, suhteita tarvitse silti rikkoa.

Laillisuus on, tietysti, sangen kallis, eikäpähän Engelskään turhan takia sanonut: "Harvat porvarit tulevat ensimäisenä loukkaamaan teidän laillisuuttanne!" Se mitä nyt parhaillaan tapahtuu, tulee todennäköisesti opettamaan Saksan sosialidemokraateille erään opetuksen; Saksan hallitus, joka on itse aina ylpeillyt laillisuudestaan, on loukannut laillisuutta ilman omantunnon tuskia kaikkialla. Tässä suhteessa Berliinin kuvernöörin röyhkeä määräys, jonka hän pakotti "Vorwartsin" julkaisemaan etusivullaan, osottautunee hyödylliseksi. Mutta Vorwarts, luvatessaan ettei se tule siihen viittamaan sodan aikana, on itse allekirjottanut oman maltillisen vapaamielisyytensä, huolimatta siitä, että se on tällä haavaa parhain sosialistinen sanomalehti Europassa.

Minun useat ja vakavat eripuraisuuteni Martovin kanssa ikäänkuin velvottavat minun sanomaan, ettei Martov kirjailijana tee tällä erää sitä, mitä sosialidemokraatin tulisi tehdä. Hän arvostelee maansa hallitusta, paljastaa sen porvaristoa ja hyökkää maansa ministereitä vastaan. Mutta sosialistit, jotka, mikäli heidän kotimaansa hallitus ja muiden maiden hallitset luokat ovat kysymyksessä, ovat riisu'utuneet aseista, esittävät porvariskirjailijan osaa. Sudekum itse esim. esittää objektiivisesti Saksan hallituksen jonkun kätyrin osaa, aivan samaten kuin toiset menettelevät venäläis-ranskalaisiin liittolaisiin nähden.

Ja me sosialistit, jotka eivät ota huomioon sitä seikkaa, että tämä on imperialistinen sota, jotka eivät katso sitä historialliselta näkökulmalta, eivät ymmärrä mitään tästä sodasta ja saattavat siihen nähden omata vain eräänlaisen lapsellisen vilpittömän kannan. Se on aivan samaa kuin jos joku kävisi jonkun toisen kurkkuihin sydän yöllä, ja naapurien täytyisi tulla joko pelastamaan hyökkäyksen uhria tai "piiloutua lukkojen taakse" (Plehanovin sanontatapa) raukkamaisella tavalla, pysyäkseen erillään tappelusta. Me emme salli itseämme petettävän emmekä myös salli porvarien neuvonantajain selittää sotaa niin yksinkertaisesti.

ISÄNMAANKÄSITE

Toveri Lenin luki erään lainauksen Luzattin artikkelista, mikä julkaistiin eräässä italialaisessa lehdessä. Tässä artikkelissa italialainen politiikko ylistää sitä seikkaa, että isänmaa saattuu olemaan suurvoittaja nykyisessä sodassa; hän ylistää isänmaallisuuskäsitettä ja huudahtaa: henkilön on pidettävä mielessään Ciceron sanoja, että "suurin vastoinkäyminen on kansalaissota." Näin pitkälle on porvaristo jo onnistunut pääsemään, ja tämä kiihoittaa ja tyydyttää sitä kaikkein enimmän.

Porvaristo koettaa uskottaa meille, että nykyinen sota on entisenlaista kansallista sotaa. Mutta sitä se ei kuitenkaan ole. Kansallisten sotain aika on ohi. Meidän edessämme on imperialistinen sota, ja sosialistien velvollisuutena on muuttaa "kansallinen" sota kansalaissodaksi.

Meistä jok'ainoa odotti tätä imperialistista sotaa, me valmentauduimme sitä varten. Ja kun asia on kerran siten, niin silloin ei ole mitään väliä, sillä, kuka hyökkäsi; jok'ainoa oli valmistautunut sotaa varten, ja hyökkäyksen teki se puoli, mikä arveli alkamisen kaikkein edullisimmaksi itselleen määrätyllä hetkellä.

Sitten luki Lenin kappaleita Kommunistisesta manifestista, missä isänmaakäsitettä käsitellään historiallisena määreenä, mikä on yhtäpitävä yhteiskunnallisen kehityksen määrätynlaisen vaiheen kanssa, joka myöhemmin vanhentuu. Proletariaatti ei voi rakastaa sitä, mitä sillä ei ole. Proletariaatilla ei ole isänmaata.

SOSIALISTISET VELVOLLISUUDET

Mitkä ovat sosialistien tehtävät nykyisessä sodassa? Toveri Lenin luki Stuttgartin päätöslauselman, mikä myöhemmin hyväksyttiin ja täydennettiin Kööpenhaminassa ja Baselissa. Tämä päätöslauselma selvästi osottaa sosialistien taistelumetodin sotaan tähtääviä tendenssejä vastaan ja määrittelee sosialistien velvollisuudet sotaan nähden, kun se on alkanut. Nämä velvollisuudet on määritelty Venäjän vallankumouksen ja Pariisin kommuunin esimerkkien perusteella. Stuttgartin päätöslauselman sanamuoto on hyvin huolellisesti kokoonpantu, huomioon ottaen kaikenlaiset rikoslait, mutta sosialistien tehtävä on silti selvästi osotettu. Pariisin kommuuni — oli kansalaissotaa. Missä muodossa, milloin ja kuinka? — on tykkänään toinen kysymys, mutta mihin suuntaan meidän tulee työmme kohdistaa on selvästi lausuttuna.

Tältä katsantokannalta toveri Lenin käsitteli asemaa, minkä eri maiden sosialistit olivat todellisuudessa ottaneet. Serbialaisten ohella ovat Venäjän sosialistit täyttäneet tehtävänsä, kuten Italian puolueen äänenkannattaja, Avanti, osotti. Niinikään täyttää Keir Hardie velvollisuutensa, paljastaessaan sir Edward Greyn politiikan.

Kun sota kerran on puhjennut, niin siitä on silloin mahdotonta päästä eroon. Meidän tulee siihen nähden täyttää velvollisuutemme sosialisteina. Sodassa ihmiset ajattelevat ja punnitsevat asioita ehkä enemmän kuin "kotona" ollessaan. Meidän on käytävä sotaan järjestääksemme proletariaatin sen päämäärää varten, sillä semmoiset mielikuvitukset, että proletariaatti saavuttaisi päämääränsä rauhallisin keinoin, ovat pelkkiä tuulentupia. Siirtyminen kapitalismista sosialismiin on mahdotonta, ilman kansallisen rakenteen murskaamista; se on yhtä mahdotonta kuin siirtyminen feodalismista kapitalismiin ilman kansallisia ihanteita. — Englanninkielestä suomentanut A. V.

Porvarillinen kulttuuri

Talonpojan mietteitä nykyajan ilmiöistä

Kapitalistisessa yhteiskunnassa saamme jatkuvasti havaita kummallisia vastakohtia ja ristiriitaisuuksia. Kuulemme esim. "uskovaisten" ja muiden maailmanparantajain haikeina puhuvan "ihmispedosta". Sitä he sanovat vaarallisimmaksi kaikista pedoista.

Mutta samat porvarit ja samaan aikaan ylistävät nykyajan "kristillisyyttä" porvarillista "sivistystä" ja muuta sellaista. Ne muka ovat maailmasta hävittäneet ihmissyönnin ja raakalaisuudet ja asettaneet tilalle humaanisuuden, jonkun sellaisen korkean "inhimillisyyden". He kiittävät lakeja, jotka rankaisevat verikoston ja ylenmäärin he ylistävät lakeja, jotka ovat asettaneet ohranakidutukset, vesikääreet ja sähkötuolin sen tilalle, kapitalistisen verikoston välineiksi. He siunaavat aikaa, joka on hävittänyt orjakaupan, meri- ja maantierosvouksen ja rukoilevat järjestelmän puolesta, joka rosvoo talonpoikain omaisuuden, riistää työläiset putipuhtaiksi, sulkee rehelliset ihmiset tyrmiin mielipiteittensä vuoksi ja nostaa konnat kuniaan.

Näin tapahtuu siellä, missä ollaan "kristityitä" ja aito porvarillisia "kulttuuri-ihmisiä" — kapitalisteja.

Heidän lapsensa käyvät kouluja, he uhraavat satumaisia summia kirjallisuuteen. Kannattavat taidettakin, heillä on käytettävissään tiedemiehiä, jumaluusoppineita ja filosoofeja. He tutkivat luonnon voimia, suhteellisuusteorioita, ihmisluonnon pahuutta ja näkymättömän luonnon olemattomia ilmiöitä. Kapitalistisilla vallanpitäjillä on valtavat välikappaleet saattaaksensa "kulttuurinsa" tuotteet kansanjoukkojen tietoisuuteen. Kirkko, ohranalaitos, vankilat vesikääreineen, sanomalehdistö, painokannevirastot, sähkölennätin, radio ja elokuvat sensuureineen jne. ovat heidän välineitänsä.

Olisiko kunnon porvarin häväisemistä väittää, että nykyajan porvarillinen "kulttuuri-ihminen" ei ole vanhan ajan villi-ihmistä parempi, vaan pahempi.

Ei! Kyllä meillä työläisillä on kyllin syytä niin väittää. Meillä on syytä puhua porvarillisista ihmispedoista. Nykyajan "korkea" porvarillinen sivistyshän jos mikään on ihmissyöjäkulttuuria. Se kätkee olemukseensa hillittömän murhahimon ja sotaraivon. Sen kulttuurin edustajat eivät suinkaan n.s. siveellisen mittapuun mukaan ole vanhanajan raakalaisuuden yläpuolella. Mutta ne ovat murhakeinojensa ja sotaraivonsa vuoksi monin tuhansin verroin vaarallisempia ihmiskunnalle kuin vanhanajan metsäläis- ja luolaihmiset. Vaarallisempia kuin pahimmatkaan pedot.

Tämän syytöksen me työläiset ja talonpojat heitämme kapitalistiselle yhteiskunnalle. Se on kapitalistien mielestä ehkä kauhea. Mutta se muuttuu kauheaksi senvuoksi, että se on liian totta. Totuus on aina vaarallista kapitalistiselle yhteiskunnalle.

Mistä johtuu porvarillisen kulttuurin surkea alennustila? Porvarillinen kulttuuri on rikolliselle rosvoukselle ja riistolle vihkiytyneen luokan kulttuuria. Se on aina ollut rosvo- ja murhakulttuuria. Kapitalistien elämäntehtävä (ja myös sen "kulttuuri") on aina ollut saalistamista, ihmismetsästystä, toisen ihmisen sortamista, riistämistä ja orjuuttamista. Tällä hetkellä se kulttuuri on lahoavan, häviävän luokan kulttuuria. Tässä siis syy sen alennustilaan, rappioon ja tuhoon.

Orjuuden perustalle oli muinoin laskettu Kreikan ja Rooman kulttuuri. Silläkin tämä perustus murtui. Orjuus sai uudet muodot. Silloin luhistui vanha kulttuurikin. Alkukristillisyys taas julisti, ettei ole, eikä saa olla eroitusta orjan eikä vapaan miehen välillä. Se taisteli orjuutta vastaan, mutta "kristillinen" kirkko alkoi puolustaa orjuutta. Se loi inkvisitsionin, kidutuslaitoksen orjuuden suojaksi. Ja myöhemmin siitä tuli kapitalismin uskollinen kätyri. Sitä se on tänäkin päivänä. Neekeriorjakauppa kukoisti kristillisessä Amerikassa vielä viimevuosisadallakin. Ja neekerisorto jatkuu yhä tuolla sähkötuolien maassa. Mitä kristillisellä kirkolla on tässä sanomista? Joo! Kirkko selittää, että neekerit ovat Jumalan kiroomaa kansa. Valkoisilla kristityillä on oikeus kohdella heitä miten tahtovat. Kristityt metsästäessään ja myydessään neekereitä orjuuteen vain toteuttivat Jumalan tahtoa maan päällä. Kun Englannin hallitus tänä päivänä pakottaa kristityitä buureja työskentelemään pakkotöissä Transvaalin myrkyllisissä kaivoksissa täydellisessä orjuudessa, ei Englannin katolisella eikä protenstanttisella kirkolla ole sanaakaan sanottavaa sitä vastaan. Ja kun suomalaisissa pakkotyölaitoksissa kidutetaan ihmisiä kuoliaiksi, kun maassa vallitsee mitä raakalaisimmat vankilaolot, niin porvarillisen "kulttuurin" ja "kristillisyyden" edustajat ovat ensimäisiä ylistämään tuota mainiota järjestelmää ja vaativat lisää kuristuksia aina mestauspölkkyjä ja piiluja myöten.

Suomessa, meidän "isänmaassamme" m.m. on tuhansia maallikkosaarnaajia. Korottiko v. 1918 niistä kukaan ääntään punavankien rääkkäämistä ja tappamista vastaan? Ei! Päinvastoin! Uskonnon pylväät selittivät, että punavangin tappaminen oli jumalalle ja isänmaalle otollinen teko. Se oli muka jumalan tahdon toteuttamista maan päällä!

Kapitalismi kätkee olemukseensa militaristisen murhanhimon. Sammumaton imperialistinen saaliinhimo pitää sitä yllä. Se on paljon kauheampaa kuin n.s. raakalaisajan luolaihmisen metsästys- ja saalistamisvaisto. Kapitalismin grottemyllyt, kaivokset, tehtaat y.m. työpaikat syövät ihmisiä alati. Jokapäivä tuhotaan niitä kaivoksissa ja siirtomaissa. Kaikkialla mihin vain kapitalismin vaikutus ulottuu.

Kirkko, ollen elimellinen osa kapitalistisesta järjestelmästä, tukee ja edesauttaa kapitalismia kaikissa sen rikollisimmissakin pyrkimyksissä. Kirkko ei voi olla humanismin, ihmisyyden asian ajaja, koska todellinen humaanisuus, ihmisyys on kapitalismin vastakohta. Uskonto ei voi parantaa ihmistä, se voi luoda ainoastaan ulkokullaita, itserakkaita ihmisiä, ahneita ja kavalia, jotka uskonnon varjolla petkuttavat lähimmäistään. Ei tähän tarvita hakea esimerkkejä kaukaa.

Katsokaa kirkkopylväitä, "uskovaisia" naapureitanne ovatko he parempia kuin "suruttomat". Alkakaa tämä tarkkailu jumaluusopin professoreista, rovasteista, lähtien kotikylänne tyypillisimpiin tekopyhiin asti. Huomaatteko mitä ne kaikki ovat? Parastako ihmisainesta? Köyhien ystäviäkö? Vastaus tähän on jyrkän kielteinen. Julkinen sana ei kestä mainesanaa, joka noista pitäisi antaa.

Maailmansota paljasti porvarillisen sivistyksen pohjattoman mädännäisyyden. Vuonna 1918 Suomen "sivistynyt" luokka osoitti raakalaisuutensa tavalla, joka turhaan hakee vertaansa kaikkien raakalaisaikojen historioista.

Porvarillinen sivistys on kykenemätön parantamaan ihmistä ja ihmiskuntaa. Se on kykenemätön siksi, että porvarillinen luokkasivistys on kapitalismin tuote. Se on tällä hetkellä lahoavan kapitalismin kahleissa. Se kuolee kapitalismin keralla. Kapitalismin edustajain puheet yleisestä rauhasta, aseistariisumisesta, "paremmasta maailmasta", "ihmispedoista" ja "paremmasta ihmisestä" ovat silkkaa petosta ja ulkokullaisuutta. Kapitalistit koettavat peittää niillä raatelevat, työtätekeviä ihmisiä vastaan kohdistetut pedonkyntensä.

Mutta syytä epätoivoon ei ole. Parempi maailma on tuleva. Se tulee. Se on sosialismin maailma. Se uudistaa kulttuurin. Se uudestisynnyttää ihmisen. Ja se parempi ihminen on sosialistisen yhteiskunnan jäsen, yhteisyyden edustaja ja toteuttaja.

J. V. S.

Joukkoprotestiliike pelasti Porterin elinkautistuomiosta

LISÄTIETOJA AIKAISEMPIIN SELOSTUKSIIN

Fort Adams, R. I. — Yli kuukausi sitten vangittu New Bedfordin kommunistisen nuorisoliiton johtaja, John Porter, joka aktiivisesti otti osaa tekstiilityöläisten lakkoon ja joka luovutettiin sotilasvirkailijain huostaan, tuomittiin sotaoikeuden yleisessä istunnossa kahden ja puolen vuoden pakkotyövankeuteen ja eroitettiin "kunniattomasti" armeijasta "karkaamisen" teknillisellä syytöksellä.

Tuomio langetettiin kohta Porterin puolustuspuheen jälkeen, jossa hän paljasti armeijan roolin. Hän selitti, että häntä ei voida käyttää armeijassa taistelussa omaa luokkaansa vastaan. Hän ilmaisi rohkeasti mielipiteensä, vaikka tiesikin, että se ei tulisi lieventämään hänen tuomiotaan, ja hän viskasi taisteluhaasteen kapitalistiselle militarismille, jonkalaista harvoin on kuultu tämän maan sotaoikeudessa.

Pelastettiin elinkautistuomiolta

Syy miksi Porter sai kahden ja puolen vuoden tuomion, eikä elinkautista tuomiota, on siinä, että laaja joukkoprotestiliike oli jo saatu organisoiduksi. Viranomaiset saivat tuntea sen vaikutusta. Lievään tuomioon turvauduttiin pelkästään sentähden, että vältyttäisiin poliittisilta jälkiseurauksilta. Niin pian kuin International Labor Defence, Young Workers League ja toiset joukkojärjestöt olivat järjestäneet protestiliikkeen, luopuivat viranomaiset syytteistä, että Porter oli rikkonut sotalain 96 lukua, ottamalla osaa lakkojohtoon ja toimien jäsenenä Young Workers liitossa. Lopullisesti Porteria syytettiin ainoastaan armeijasta karkaamisesta. Sotilasvirkailijat tekivät voitavansa salatakseen sen, että Porter vangittiin New Bedfordin lakon yhteydessä ja myös salattiin karkaamisen syyt. Porter erosi armeijasta omasta alotteestaan viime vuonna kun hänen palvelusaikansa oli päättymäisillään.

"Kuulustelussa" Porter antoi kirjallisen lausunnon, jossa teki selkoa toiminnastaan New Bedfordin työpomojen sortoa vastaan ja että hänen armeijasta luopumisensa oli ollut viranomaisten tietona jo kauan aikaa, mutta että sen nojalla hän vangittiin vasta sitten kun ryhtyi ottamaan osaa työläisten taisteluihin. Sotaviranomaiset koettivat heikentää Porterin kantaa viitaten selvästi, että hän voisi saada vapautensa tai hyvin lyhyen tuomion, jos hän tekee jonkinlaisen tunteellisen armahdusanomuksen ja jättää kokonaan sivuun työväenliikkeen ja poliittiset asiat.

Salaista kuulustelua hommattiin.

Porterin asian käsittely sotaoikeudessa oli määrätty alkavaksi heinäkuun 17 päivänä. Kun International Defencen palkkaama Porterin lakimies Isaac Shorr saapui määräaikana oikeusistuntoon, olivat sotaoikeuden jäsenet kuitenkin poissa. Ilmeisesti oli tarkoitus viivyttää Porterin kuulustelua tuonnemmaksi, jolloin ei Shorr olisi saapuvilla, jotta sotaoikeuden jäsenet olisivat saaneet toimia oman mielensä mukaan, mutta Shorr ei tässä suhteessa antanut periksi, vaan vaati kuulustelun pidettäväksi niin pian kuin mahdollista, johon sotalakikin velvoittaa. Kuulustelu pidettiinkin sitten seuraavana päivänä.

Kuulustelun alettua kaikki näytti käyvän hyvin syyttäjien kannalta katsoen. He lukivat sota-asetuksista otteita ja esittivät eräänlaisia "todistuksia", jotka siviilihenkilöille eivät tarkoita mitään.

Sitten "tutkija-upseeri" kutsuttiin todistamaan. Hän sanoi, että Porter oleellisesti oli myöntänyt karkaamisensa armeijasta, esittämättä kuitenkaan Porterin omaa lausuntoa tai hänen kirjelmäänsä, jossa hän selittää vangitsemisensa johtuneen hänen lakkotoimintansa takia.

Lopuksi "tutkija-upseeri" teki tunteellisen esityksen Porterin puolesta välttääkseen kokonansa jutun poliittiset puolet. Hän laverteli jotain Porterin "vanhasta äidistä" ja muusta sellaisesta. Oli ilmeistä, että tarkoitus oli antaa Porterille hyvin lyhyt tuomio, että upseerit pääsisivät tilanteesta, johon olivat joutuneet.

Porter todistamassa

Porter ei tahtonut astua tunteellisuuden satimeen, välittämättä seurauksista, vaan halusi itse esiintyä todistajana omasta puolestaan. Tämä ei ollut mieluista sotaherroille, jotka rupesivat hommaamaan väliaikaa jutun kuulustelussa, sillä aikaa varoittaakseen Porteria, että hän voi tuottaa itselleen vakavia seurauksia. Porter vaati kuitenkin todistajaoikeuksia. Shorr kysyi häneltä ensiksi:

"Missä ja milloin olette syntynyt?"

"Exiteri'issä, New Hampshiressa, toukokuun 14 päivänä, 1909."

"Kuinka vanhana värväydyit armeijaan?"

"Kuudentoista vanhana."

"Milloin jätit armeijan?"

"Heinäkuussa, 1927."

"Minkätähden?"

Porter vastasi:

"Minä haluaisin torjua tutkijain lausunnon. Minä luovuin armeijasta sentähden, että huomasin armeijan kapitalistien aseeksi ja että sitä käytetään työläisiä vastaan. Pääsin tietämään, että armeijaa ja kansalliskaartia käytetään lakkojen murtamisessa ja kapitalistien sijoitusten turvaamiseen. Minä en halunnut toimia noissa tarkoituksissa."

"Vastustitko armeijan tarkoitusta silloin kuin yhdyit?"

"Siihen aikaan olin ainoastaan kuudentoista vanha, enkä ymmärtänyt armeijan tarkoitusta. Sain tietää toisilta sotamiehiltä useita tapauksia, joissa sotilasvoimia oli käytetty työläisiä vastaan. Monet heistä käsittävät mikä on armeijan tarkoitus."

Tämä oli epämieluista sotaoikeuden kuulla. Upseerit hätkähtivät kuullessaan miksi Porter oli armeijasta lähtenyt. Se seikka, että Porter ei ole ainoa joka käsittää armeijan työväkivastaisen roolin oli heille vakava probleemi.

Porterin ristikuulustelu muodostui lyhyeksi. Sotaoikeus ei tahtonut koskettaa lakkokysymykseen ja tahtoi välttää poliittisia seurauksia. Yksi upseereista koetti liukkailla kysymyksillä onkia Porterilta selvää ketkä toiset sotilaat omasivat samoja käsityksiä armeijasta kuin hän, mutta siinä suhteessa he pettyivät. Porter kykeni enemmän kuin torpumaan kysymykset, eikä häneltä saatu mitään herumaan.

Shorr piti lyhyen puolustuspuheen, jonka jälkeen sotaoikeus sulki itsensä lukittujen ovien takse pohtimaan tuomiota.

Timminsin uutisia

NAISTEN PUHUJAKURSSIT

Kuten tunnettua, olemme jo useammassakin sanomalehtikirjoituksessa tiedottaneet viime keväisen pohj.-Ontarion piirin naisten neuvottelukokouksen päätöksestä, joka määräsi toimeenpantavaksi naisten puhujakurssit tämän kesän kuluessa pohj.-Ontarion piirin naisille. Siispä olemmekin ryhtyneet toteuttamaan mainittua päätöstä aloittamalla kurssit Timminsissä t.k. 1 p. klo 7 illalla.

Osanotto näille kursseille on ollut runsas, ollen oppilaiden lukumäärä yli 30 henkeä. Työtä on tehty tarmolla ja innostuksella, josta näyttää olevan seurauksena, että kunhan aika joutuu niin puhujia ilmestyy joukkoomme kuin sieniä sateella. Näillä kursseilla on myöskin opetettu runon lausuntoa, ohjattu tärkeisiin välttämättömiin puoluetehtäviin y.m.

Päättäjäiset näille kursseille on päätetty viettää 12 pnä elok., alkaen klo 8 illalla, jolloin esitetään kursseilla opittua ohjelmaa, puheita, joukkolausuntoa, kupletti, joka on laadittu kurssilaisista, ollen siis erittäin mielenkiintoinen, sekä paljon muuta ohjelmaa, joka on näkemisen ja kuulemisen arvoista. Myöskin ilmestyy kurssilaisten toimittama seinälehti.

Koska näiden kurssilaisten joukossa on myöskin So. Porcupinen naisosaston jäseniä, niin päätettiin, että pidetään nämä samat iltamat myöskin So. Porcupinen haalilla tk. 14 p:nä, samoin alkaen klo 8 illalla, sillä eroituksella, että tanssitaan lopuksi koska silloin on arki-ilta ja tanssi luvallista.

Pääsyliput näihin molempiin tilaisuuksiin maksaa 50 senttiä ja tulot käytetään kurssimenojen korvaamiseen, kuten ohjaajan palkkaamiseen y.m.

Toivoisimme yleisön taholta runsasta osanottoa näihin päättäjäisiltamiimme, ja kyllähän jokainen mainittuina iltoina muistaakin kääntää pieksujensa kärjet haalia kohti, sillä eihän näitä tilaisuuksia saada usein. — M. R.

Eri paikkakunnilta

Cobalt, Ont.

S. JÄRJESTÖN OSASTON TOIMINNASTA

Viime kokouksessa kuulimme tilientarkastajain lausunnot tileistä viime puoliskolta. Ne osotti toimintaa olevan hiljalleen täälläkin, mutta ei niin hyvin etteikö siinä olisi vielä parantamisen varaa, varsinkin sisäisen tietoisuutemme kasvattamisen alalla. Nyt ensi sunnuntai-iltana, 12 p. t.k. on S. Järjestön osaston kokous ja kaikkien suomalaisen järjestön jäsenten velvollisuus on saapua kokoukseen. Uudet jäsenet on myöskin tervetulleita.

PUHUJAKIN KÄVI

Käväsihän täällä puhujakin, Martti Hendrickson, viime kuulla. Hän puhui päivällä sekä illalla näytöskappaleen edellä. Ikävä vain, että oli niin kovin vähä saapunut kuulijoita edellistä puhetta kuulemaan.

MENNEISTÄ HUVEISTA

V.k. 29 p. oli naisosastomme laittanut kappaleen "Olenko minä tullut haaremiin". Naiset oli ottaneet miestenkin osat ja mainiosti he ne veivätkin. Yleisöä oli saapunutkin runsaslukuisasti kappaletta katsomaan ja kaikki näkyi olevan tyytyväisiä kappaleen esitykseen, koskapa oli kaikkien suut hymyssä kappaleen lopussa.

Tilatkaa Punikki

(Hyväntuulen orgaani)

Tohtori Tossu, Punikin kuuluisa aputoimittaja, on lännenmatkalla ja tulee sanoilla ja kuvilla hauskuuttamaan Punikin lukijakuntaa. Nauru ja hyvätuuli pitentävät ikää. Punikin lukemisesta on huvia ja oppia. Sallikaa itsellenne tämä nautinto. Punikki ilmestyykin nyt laajempana kuin ennen, mutta tilaushinta on silti sama, $1.75 vuosi, $1.05 puoli vuotta. Joka mies ja nainen Punikin tilaajaksi! Tilauksen voi tehdä tällä kin kaavakkeella, jos asiamiestä ei satu olemaan ympärillä.

Vapaus, Box 69, Sudbury, Ont.

Tämä on PUNIKIN tilaus. Saapasrahaksi seuraa

$———. Lähettäkää tällä osotteella: (T

Nimi ....

Osote ....

....

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Suomen Markkaa

39.60

Canadan Dollarista

LÄHETYSKULUT:

40c lähetyksistä alle $20.00, 60 c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä 25c jokaiselta seuraavalta alkavalta sadalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

Sudburyssa ja ympäristöllä asuvat voivat käydä Vapauden konttorissa tiedustamassa erikoiskurssia.

LAIVAPILETTEJÄ MYYDÄÄN TIEDUSTAKAA PILETTIASIOITA

Tehkää lähetykset osotteella:

VAPAUS,

Box 69, SUDBURY. ONT.

Vapaudelle ottavat rahavälityksiä vastaan myöskin:

VAPAUS PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay Street,
Port Arthur. Ontario

VAPAUS MONTREAL BRANCH
239 St. Antoine St.,
Montreal, Que.

J. OKSANEN
Kirkland Lake, Ont.

JOHN VUORI,
South Porcupine, Ont.

CHARLES HAAPANEN,
Osuuskauppa, Timmins, Ont.

A. T. HILL,
957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

DAVID HELIN
eri paikkakunnilla Pohj.-Ontariossa

KYLÄMME KUULUMISIA

Tämä Cobalt, vaikka ei olekaan kovin suuri pytty, niin kiirettä täällä on. Varsinkin kun katsoo iltasin tai sunnuntaisin, niin näkee, että liikettä on varsinkin autoilijoilla. Sitä kai osoittaa viime lauantai, kun oli oikeuteen haastettu yli kaksikymmentä henkilöä yhdellä kertaa vastaamaan liika kovasta ajosta. On siinä jo tullut "häkätapin" päälle polettua jo vähä liikaa. Mutta onneksi ei täällä ole nykyään ketään kuolettavasti loukkaantunut, vaikkapa ne aina väliin pökkääkin vastatusten. — Se valittu.

North Branch, Ont.

MENNEITÄ HUVEJA

Naisten iltamat 14 p. heinäkuuta onnistui yli kaikkein toiveiden. Ovilippuja myytiin kahdeksankymmentä ja yleiset tulot nousi yli viidenkymmenen dollarin. Tämän kesän toiminnalla on ollut harvinaisen hyvä kannatus.

PORT ARTHURIN NAISTEN OSASTON ILTAMAT

Port Arthurin naisten toimeenpanemat iltamat oli 21 p. heinäkuuta North Branch'in haalilla. Ohjelma oli aatteellisesti hyvä ja suoritettiin niin hyvällä tavalla kun voi toivoa niiltä ihmisiltä, jotka työnsä lomassa lukee ja harjoittelee ohjelmanumeroita. Kappale esitettiin niin hyvin, että voidaan sanoa sen esityksen puolesta, että se oli hyvin esitetty. Kappaleen nimi oli: "Kun pitäjään tuli uusi pappi". Että Port Arthurin naiset oli tuon kappaleen ottaneet esitettäväkseen, todistaa että he eivät ole mitään pikkusieluja, jotka jokaisessa senlaatuisessa esityksessä missä naisten heikkouksia arvostellaan, näkisivät naisen solvauksen. Aineellisen kannatuksen sai Port Arthurin naiset tavattoman huonon, sillä samana iltana oli Tarmolassa markkinahäät ja kun suuri osa ihmisiä on vielä siinä kehitystilassa, että alkuvoimaisuuden laki on korkein vietti, niin tuon laatuiset ilaisuudet kuin on markkinahäät, kiinnittää mieliä siinä mitassa, että kaikki arvokkaampi jää syrjään.

TULEVIA HUVEJA

Tämän elokuun 12 p., sunnuntaina, on North Branchin haalilla "Sussunpäiväjuhlat". Ohjelma alkaa täsmälleen kello 9 illalla ja on siinä puhe aineesta "Kapitalismi ensin tylsyttää ja sitten raaistuttaa äidin", runoja lausutaan, lauletaan ja murrejuttuja kerrotaan, kuvaelmia esitetään ja lopuksi jälkiseuraus Adamin ja Evan häistä. Tanssit alkaa kello 12 yöllä, Reino Peterson soittaa. Katsokaa ilmoituksesta lähemmin.

SACCO JA VANZETTI MUISTOJUHLAT

Elokuun 23 p. vasten yöllä maksoi verivelan luokkansa puolesta nuo kuolemattomat luokkamme marttyyrit. Kahdeskymmenestoinen päivä elokuuta pitäisi tulla siksi päiväksi, jota vietettäisiin suru- ja mielenosoitusjuhlana, mutta North Branchin osastokaan ei voinut mielestään edullisesti järjestää tuota päivää juhlapäiväksi, sillä se on keskiviikko ja kun kylämme asutus on väestöön nähden suurin osa luokkataistelun tiellä kelpaamattomaksi tulleita, kuluneita ja vahingollisia pyöriä, niin heihin ei voi vedota luokkataistelun tärkeimmissä kysymyksissä ja se osa väestöstä, jotka säännöllisesti on aina kannattanut iltamiamme, on pieni ja viikon päivänä ei voi toivoa kaupunkilaisväestöä, niin Sacco ja Vanzettijuhlat vietetään elokuun 25 p. ja niihin juhliin virallisesti osallistuu North Branchin pioneerit, suorittaen ohjelman. Sanna Kannasto, jos ei mitään erikoista tapahdu, puhuu puolustusliiton rakentamisesta sekä luokkamme marttyyrien elämäntyöstä, sillä luokkataistelu aina vaatii uhrinsa, se on taistelujen historian piirre.

TARMOLAAN JA KIVIKOSKELLE MAJOITTUNEET KODITTOMAT POJAT ON PROTESTEERANNEET

Kun allekirjoittaneen ikäiselle naiselle nuoret elämän keväimessä olevat pojat puhuu, niin ihan heltyä tahtoo, vaikka puhe olisikin suoraan moitteita. Koetan korjata erhetykseni sanomalla, että ne nuoret miehet, jotka niin urheasti avustivat N. Branchin naisten toimeenpanemia nuorisokurssi-iltamia, ei olleet Petersonin uittomiehiä, vaan kodittomia, elämän katkerimman maljan juoneita, luokkatietoisia poikia, niitä joita ei pikkujapparit mielellään ota työhön, sillä mitä pienempi jappari, sen tyhmempää työläisjoukkoa he tarvitsee. Nuo uljaat sikaarien ja muun tavaran huutajat oli siis Tarmolan ja Kivikosken farmarien luokse majoittuneita työläisiä, joille vielä kerran kiitos, sillä ne ihmiset joille on luokkansa valistus ja sen taistelu elämänkysymys, tuntee kiitollisuutta, kun saa avustusta sieltäkin josta ei osaa toivoa.

MYÖHÄSTYNYT SEPPELE

Kesäkuun alkupuolella kuoli tapaturmaisesti Matti Lavonen, Port Arthurin pidempiaikainen asukas. Port Arthurin uutisissa Vapauden kesäkuun 16 p:n numerossa mainittiin hänen kuolemansa luonne ja epäluulot kuolemansa syistä sekä lausuttiin, että hän oli tunnettu ryyppymies. Tämän kirjoittaja ei voi kieltää tuon viimeisen lauseen todenperäisyyttä, mutta tunnen sitovana velvollisuutenani lisätä siihen vähän. Matti Lavonen oli ryyppymies, mutta hän oli myöskin ihminen ja hänellä on kunniakas historia North Branch'in työläisten pyrinnöissä rahanantajana, silloin kun sitä tarvittiin, ja ainahan me sitä olemme tarvinneet. Ja edelleen, hän oli iloinen, tosihuumori ihminen, miellyttävä iltamavieras, ei koskaan rähjännyt, ei esiintynyt huonosti. Nämä maakylän iltamat on jonkunlaisia ihmisyyden analyysipaikkoja, me tunnemme monta kaunista ihmispiirrettä joihin ei voida kaupungissa tutustua. Kahdet tämän kesän iltamat North Branchissä sai runsaan kannatuksen häneltä. Meidän koulumme, lastemme istuimet koulussa, meidän monet luokkapyrkimyksemme kantaa Matti Lavosen muistoa. Me kunnioitamme hänen suremme hänen väkivaltaista kuolemaansa ja kiitollisina muistamme niitä uhrauksia, joita hän teki täällä ja myöhästyneenä seppeleenä muistolleen lasken nämät rivit.

S. J. OSASTON KOKOUSASIOITA

Suomalaisen järjestön North Branchin osaston kokouksessa 31 p. heinäkuuta virallisesti eroitettiin osaston presidentin virasta P. Widgren, joka jo ennemmin on eronnut osastosta ja omavaltaisesti yrittänyt tappaa osastoa ja mennyt niin pitkälle, että oli ilmoittanut osaston kuolleeksi keskusvirastoon. Hänen tilalleen valittiin presidentiksi V. J. Kannasto, joka jo vuosia on sitä tointa hoitanut.

Alueen numeroa levittämään ja toimittamaan North Branchin osalta valittiin kaksihenkinen toimitusneuvosto. He myöskin koettaa saada ilmoituksia aluenumeroon.

NORTH BRANCHIN PIONEERIT

Piiri kuudennen pioneerijuhlat muodostui valtaviksi juhliksi. Paljon oli edistytty vuoden ajalla. Aikuinen väestö oli täyttänyt Intolan osaston talon tungokseen asti päivällä ja illalla. N Branchin pioneerit otti noihin juhliin osaa ja suorittivat kahdeksan ohjelmanumeroa, vaikka toiminta on juuri uudestaan järjestetty.

S. K—to.

Verdun, Que.

LAITAKAUPUNGIN TOILAHDUKSIA

Ottia tuota — ettei tässä ryhmätoverit ja muut kotikaupungin suomalais-siirtolaiset ala valpumaan sellaiseen uskoon, että on paperi ja muste loppunut, kun ei ilmesty lehteen kirjelappuakaan elämästä ja toiminnasta Verdunissa, niin vapautan taas toverit toistaiseksi siitä harhakäsityksestä ja teen vaikka tikusta asiaa, että tulee kirjeen tapainen taas tällä kertaa kyhättyä. Mutta muistanette esim. ryhmä 1:n kokouksessa, jossa tämän kirjoitushomman allekirjoittaneelle annoitte tilapäis-tehtäväksi, että jokainen otti velvollisuudekseen toimittaa työmaa-asioita y.m. pikkutapahtumauutisia lehdellemme lähetettäväksi, joten pitäkäähän entisiä päätöksiä mielessänne, niin kyllähän näitä "harakanvarpaita" raapustelen, jos asioita saan tietooni.

"MAINOSLEHTIÄ"

Tuossapa on hieman oudompi sana otsikkona, mitähän kieltä mahtanee sanan alkuosa olla, arvelee useimmat lukijoista. Mutta asia on siten, että kyllä se on suomea, vieläpä uskon sen olevan oikein sitä n.s. "aito-suomea" joka siellä vanhassamaassa nykyisin on muodissa. Nähkääs, kun sattumalta joutui käsiini eräs aitoporvarillis-valko-suomalainen lehti, jossa oli sana: reklaami, muutettu "aidompaan" muotoon. Siis reklaamitauluista oli tehty "mainostauluja" ja reklaamilehdistä "mainoslehtiä". Ajattelin siis käyttää vähän "sivistyneempää" kielenkäyttöä kohta tässä, ettei unhoittuisi, ja kyhäsin tuohon otsikoksi mainitun "mainoksen".

Alunperin ei ollut tarkoitukseni alkaa esitelmöimään mistään "aitosuomalaisuudesta" ja tekemään sitä tunnetuksi; siitähän pitävät huolen, kuten tunnettua, aito-valkoiset eli aito-lahtarit puukkoineen ja hulinoimisineen. Vaan tahdoin kirjoittaa muutamia huomioita tämän kaupungin sanomalehdistöstä. Mitä Verdunissa ilmestyviin lehtiin tulee, niin niiden ohjelmasta ja tarkoitusperistä tulee siihen johtopäätökseen, että niiden nimiksi sopii parhaiten vaikkapa "mainoslehti" eli "reklaamilehti". Sillä yleensä ne ovat täynnä liikemiesten ilmotuksia, vain siellä täällä ilmotusten välissä löytyy joku kummitusjuttu, ivaa skottilaisista ja epäselviä mustia läikkiä, joita sanotaan kuviksi viimeisimmistä merkkitapahtumista.

Näitä lehtiä ilmestyy kolme kaupungissamme, nim. "Verdun Freepress", "Verdun Citizens" ja "Verdun Messenger", joilla on myöskin tilaushinnat olevinaan, mutta joita jaetaan rapusta rappuun ilmaiseksi kaupungin asukkaille. Lehdet ovat porvarillis-"puolueettomia" liikemiesten lehtiä. Mutta toisinaan niissä käydään myöskin eräiden epäkohtien kimppuun käsiksi hyvinkin räikeäsanaisesti, kuten juuri viimeksi jaetussa Verdun Messengerissä. Siitä seuraavassa:

"The Verdun Bus Scandal" oli otsikkona mainitussa hyökkäyskirjotuksessa, joka oli kohdistettu Montrealin raitio- ja auto-bus-komppaniaa vastaan siitä liikenteen harjottamisesta, mikä on Montrealin ja Verdunin kaupunkien välille järjestetty tätä uusinta reittiä, Verdun Avenueta myöten. Kyllä oli kirjotus asiallinen porvarinkin kirjottamaksi, sillä on ollutkin aivan liiallinen tungos mainituissa autoissa ja liiallinen jonotteleminen pysäkeillä on kiusallista, josta me lukuisat suomalaisetkin, jotka Verdunin 46,000:een asujamistoon lukeudumme, olemme omakohtaisesti joutuneet kokemaan, kun Montrealin puolelle töihimme menemme. Korjaantuneeko tämä buslinjan liikenne tästä hyökkäyksestä, nähtänee tuonnempana.

Mutta vielä kehnompi kuin tämä kulkureitti, on Church Avenueta kulkeva raitiotieliikenne Cote St. Paul'in kautta Montrealin puolelle. Sillä raitiovaunun odottaminen 20 minuuttia ei ole mikään harvinaisuus ja siis tekee useasti työläiselle myöhästymisiä töihin kulkiessa. Siinä olisi kohta johon voisi myöskin joku kajota saman suuntaisella hyökkäyskirjoituksella, kuin edellämainittu auto-bus-skandaalikin oli.

Mutta ei se liikenne täällä sentään kaikkialla ole niin kehnoa kuin sivullisesta voisi näyttää, lukiessa tätä kirjettä, sillä onhan meillä Wellingtonin katua raitiotieliikenne myöskin Montrealiin, ja tällä kadulla voi sanoa olevan melkeinpä mallikelpoisen liikennejärjestyksen, jossa ei vaunua tarvitse odotella liian kauan. Vaan kelpaa sitä Montrealin puoleltakin tulevien ajella körötellä niillä 53 ja 60 numeron kaaroilla läpi Verdunin kaupungin, aina Lachine Rapidsin vaunupysäkille saakka, jolla pääsee sinne Montrealissa jokaiselle suomalaiselle tunnetulle S. J. osaston kentälle, jossa on

SUURET KENTTÄJUHLAT

t.k. 19 pnä. Ja ohjelmaakin on varattu melkeinpä riittämiin asti, koska montrealilaisilta tovereilta on m.m. näytelmäkappale "Juhannustulilla" esitettävänä. Meille verdunilaisille antoivat hikoilemista muun ohjelman valmisteluissa mainittua juhlatilaisuutta varten, ja eihän sitä ennenkään ole saamattomia oltu siinä asiassa, joten sielläpä sitten taas näette ja kuulette puheet, runot, laulut, kertomukset y.m. vapaassa luonnonhelmassa.

UKKOSMYRSKY

riehui paikkakunnan yllä lauantaina t.k. 4 pnä. "Taivaanakkunat aukenivat" ja taisivatpa unhottua auki vähän liiemmäksikin aikaa, koska kaduilla virtaili vesi niin runsaasti, että käytävätkin olivat tulvaveden alla, sillä viemärit eivät ehtineet vetää niin paljon vettä kuin sitä uutta tuli. Muita salaman tuhoja en tiedä, kuin Palace-teatterin kattoa oli salama repinyt ja samoin hajottanut erään autovajan. Mutta nyt on kyllä "todennäköinen sää tänään." (Niinhän sitä ilmatiedoissa aina sanotaan.)

"KESÄLOMA"

on kulumassa eräillä "lomaa" saaneilla tai ottaneilla. Mutta erään toverin "lomasta" tuli taas eräs epäkohta siksi huomattavasti esille, etten malta olla siitä mainitsematta siinä toivossa, että tässäkin maassa voitaisiin oikeudenmukaisesti lomien saanti työläisille kerran tulevaisuudessa järjestää. Tarkotan silloin, kun jokainen tämänkin maan työläinen käsittää sen, että "ei oikeutta maassa saa, ken ei sit' itse hanki".

Asia on siten, että eräs kaupunkimme vanhimmista suomalaisista, joka on työskennellyt muutamassa kuparisepänverstaassa noin parikymmentä vuotta säännöllisesti, halusi kerrankin ottaa pienen kesäloman pitkäaikaisen raadannan jälkeen. Hän pyysi viikon loman ja sai myöskin, mutta eipä ollut liikkeellä varaa maksaa kesäloma-ajalle palkkaa. Kylläpäs saavat herrat mestarit ja muut työläispiiskurit joka vuosi lomaa ja täydellä palkalla, mutta rehellinen työläinen saa olla niistä etuisuuksista ilman, niin kauan kun laajemmat joukot alkavat myös vaatimaan oikeuksiaan. Samasta työpaikasta sai myöskin "loman" pari muuta suomalaista, joista toinen voi lopettaa "lomanvieton" silloin kun tulee taas kiireempi aika liikkeelle ja saadaan uusia tilauksia sisälle. Toinen kuittasi lopullisesti ja menetimme hänen paikkakunnalta muuttonsa tähden tarmokkaan, toimivan jäsenen osastostamme. — Pamaus.

Waskatenau, Alta.

HAALIMME ON VALMIS

Meillä olivat ne haalin avajaisjuhlat kesäkuun 23 pnä ja menivät ne koko hyvin, sillä ihmisiä oli saapunut haali aivan täyteen ja ulkonakin oli suuri määrä kun eivät mahtuneet sisälle. Olihan hauskaa nähdä, ettei meidän hommat ja työt olleet menneet turhaan, kun oli niin suuri kannattajajoukko takana. Vaikka kyllä siinä haalipuuhassa tarvittiin työtä ja sitkeyttä ennenkun se oli siinä kunnossa, että siinä voi pitää juhlia. Mutta yksimielisyyshän se on voimaa ja joukkotoiminnalla on merkitystä. Yksilöinä me sorrumme, mutta joukkoina menemme eteenpäin.

Kyllä siinä haalihommassa tehtiinkin työtä. Ensin pantiin joka talosta viisisataa jalkaa lautoja ja sitten ilmaiseen työ; aina vain tehtiin talkoilla. Jos emme olisi sillä tavalla tehneet, niin ei meillä haalia olisikaan. Mutta nyt meillä on yhteinen koti, johon jokainen voi astua sisälle vapaasti, ilman mitään ennakkoluuloja. Se tuntuu niin hauskalta ja kodikkaalta, ettei osaa niitä tunteita juuri sanoiksi pukea. Nuoret kisailevat siellä kuin kotonaan ja paneepa se vanhankin ilosta kisailemaan, niin lämpimältä tuntuu sydänalasta. Tulkaa siis aina joukolla haalille.

Yleistulot haalin avajaisjuhlasta olivat 107.60 dollaria ja menot 22.40, joten puhtaaksi jäi 85.20 dollaria. Myöskin on tehty lahjoituksia haalin rakennusrahastoon, joista lausumme lämpimät kiitokset kaikille lahjoittajille ja avustajille, kaikille jotka ovat työllä tai rahalla haalimme rakentamista avustaneet. Sillä meidän työmme on teidän työtänne ja teidän työnne meidän ja joukkovoimalla saadaan vuorenkin siirtymään. Koetamme tehdä parastamme yhteisen asiamme eteen. Vielä sydämellinen kiitos kaikille tavalla tai toisella meitä avustaneille!

Warspiten osaston puolesta:
Elli Olhikka.

Halutaan tietää

Haluan tietää missä on Viktor Nieminen, kotoisin Huittisista. Ole hyvä ja kirjoita.

Osoite:

Karl Törmälä,
Three Rivers, 127 Laurier St., Que. (169)

Otto Hänninen, Hankasalmelta, ole hyvä ja ilmoita osoitteesi. Kysyy veljeään Lahja Hänninen, 756 Lagauchetere St., W., Montreal, Que. (169)

"Ryöväripäällikkö" Max Hölz

Eräs ruotsalainen sanomalehti kertoo: Saksan valtiopäivät ovat näinä päivinä myöntäneet amnestian n. 300 poliittiselle vangille. Kuitenkaan tämä ei ole mikään täydellinen amnestia, kun siinä on tehty lukuisasti poikkeuksia, joilla rangaistuksia on ainoastaan "lievennetty", muutettu kuritushuonetuomiot vankeusrangaistuksiksi.

Pääosaa tässä asiassa ovat näytelleet sosialidemokraatit, jotka jo vuosikausia ovat kysymyksellä käyneet kauppaa ja käyttäneet poliittisia vankeja vaihtotavaranaan. Emme tässä ota ollenkaan lukuun sitä, ettei Saksassa olisi ollenkaan mitään poliittisia vankeja, elleivät sosialidemokraatit olisi vuonna 1918 pettäneet vallankumousta ja ellei Noske 20,000 kaatuneen työläisen ruumiitten ääressä olisi pystyttänyt uudelleen kapitalistista yhteiskuntajärjestelmää. Emme myöskään tässä tahdo pitää kiinni siitä, että n. 8,000 vallankumouksellista työläistä heitettiin vankiloihin vuosina 1923—1925 niiden poikkeuslakien ja sotilasdiktatuurin perusteella, jotka sosialidemokraatit olivat saattaneet voimaan "palauttaakseen järjestyksen".

Demokraattisesta käsityksestään huolimatta ovat he sillä kannalla, että pienen vähemmistön oikeus suuren enemmistön riistoon on suojattava tuomioistuimilla ja vankiloilla. Kuitenkin myöntävät porvarillisetkin politiikot oikeutetuksi amnestiavaatimuksen sellaisille henkilöille, jotka erittäin rauhattomina aikoina on tuomittu poliittisista syistä.

Amnestiavaatimus on esitetty lukemattomia kertoja Saksassa sekä kommunistien että porvarien taholta sen jälkeen, kun "Saksan valtakunta on vakiintunut ja vaara sen tuhoutumisesta on katsottu menneen ohi".

Sekä valtiopäivillä että eri osavaltioiden parlamenteissa ovat kommunistit lukemattomia kertoja tehneet esityksiä yleisestä amnestiasta, nämä esitykset on hylätty, ja sosialidemokraatit ovat vastustaneet niitä kiihkeämmin kuin mitkään muut porvarilliset puolueet.

Maaliskuussa, siis vähän ennen viimeisiä Saksan valtiollisia vaaleja, selitti kansanpuolue (Stresemannin puolue), että heidän taholtaan riippuu sosialidemokraateista, voidaanko yhtyä kommunistien ja oikeiston kanssa amnestian laajentamisesta. Asetettiin kolmimiehinen komitea, johon tuli yksi kommunisti, yksi sosialidemokraatti ja yksi oikeistolainen.

aoo-e

Nämä pääsivät yksimielisyyteen ja esittivät valtiopäiville ehdotuksen, jonka puolesta porvarilliset puolueet lupautuivat äänestämään, jos sosialidemokraatit hyväksyvät sen. Nämä kieltäytyivät sellaisella ulkonäöltään kyllä kauniilla sleityksellä, että he eivät tahdo avustaa feme-murhaajien, fascistien, vapauttamista.

Että tämä oli vain hätävalhe, selviää siitäkin, että sosialidemokraatit eivät ole koskaan tehneet mitään saattaakseen vaarattomiksi fascistiset roitot, jotka omien tunnustustensa mukaankin ovat tehneet yli 200 murhaa vuodessa suorastaan sosialidemokraattisia ministeriä lähellä olevain miesten tieten. Ja sitäpaitsi koski amnestiaesitys 350 poliittista vankia, joista tuskin kahtakymmentä oli feme-murhaajia.

Sosialidemokraatit laskivat, että kun he joutuvat toisten porvarien kanssa kokoomus- ja yhteisrintamahallitusneuvotteluihin, niin silloin tävtyy heillä olla ainakin poliittiset vangit vaihtotavarana, ja pyrkimyksissään epäonnistuessaankin voivat he sitten esittää työväestölle näitä valtteja. Se amnestiaesitys, jonka uudet valtiopäivät nyt ovat hyväksyneet on melkein samallainen, kuin kolmimiehiskomitean keväällä esittämä ehdotus. Silloisella kieltäytymisellään sitä hyväksymästä sosialidemokraatit vain ovat pidentäneet näiden kolmensadan ihmisen vankilakärsimyksiä noin neljällä kuukaudella.

"Ryöväripäällikkö" Max Hölz — koko kansan sankari

Taistelu koski erikoisesti Max Hölzin vapauttamista, jota sosialidemokraatit mitä kiivaimmin vastustivat. Heillä oli myöskin täysi syy menetellä näin, sillä Max Hölz oli ennenkaikkea heidän uhrinsa. Kuka hän on, ja mitä hän sitten on tehnyt?

Max Hölz on vuodesta 1920 alkaen eniten puhuttu mies Saksassa, kaikkien taantumuksellisten eniten vihaama ja kaikkien työläisten luokkataistelijana ja vallankumouksellisena eniten pitämä mies. Hän hankki itselleen rehellisen ja tarmokkaan vallankumouksellisen nimen jo vuoden 1919 taisteluissa, kun hän vallankumouksellisten työläisten etunenässä löi alas suuret joukot Nosken suojeluskunnista ja saattoi porvarit pelkoihinsa.

Heti Kappin voiton jälkeen järjesti hän työläisten taistelun tätä vastaan Saksenissa, missä hän puhdisti koko Vogtinmaan monarkisteista ja esiintymisellään saavutti ennenkuulumattoman suosion koko maassa. Sillä kerralla oli n. 50,000 sotamiestä parhaimmilla tykeillä ja kuularuiskuilla aseistettuna kuuluisaa "ryöväripäällikköä" vastassa.

Keväällä 1921 puhkesi kapina keski-Saksassa. Viranomaisten taholta se oli suorastaan provosoitu, kuten sosialidemokraattinen poliisiministeri Severing on itse tunnustanut.

Hölz kiiruhti sinne johtamaan sotatoimia, jolloin hän huonosti aseistetuilla työläisjoukoillaan tuotti hallitukselle joukoille monta tappiota. Lopuksi kapinalliset voitettiin ja eräs insinööri petti Hölzin, jolloin hänet vangittiin Berlinissä. Kapinallisten johtajana olisi häntä pitänyt kohdella ja tuomita poliittisten syiden mukaan, jos hänelle kerran tuomiota aiottiin hankkia. Mutta hallitsevat sosialidemokraatit eivät tähän tyytyneet. He panivat liikkeelle kaikki keinonsa, oveluutensa ja voimansa saadakseen hänelle muunlaisen kohtalon.

Samaan aikaan kun heidän lehtensä levittelivät hänestä kaikenlaisia juttuja ja valehtelivat lukijoilleen, lupasi Berlinin sosialidemokraattinen poliisimestari Richter — sama mies, joka myöhemmin erotettiin liiketointensa tähden surhuijari Barmatin kanssa — 50,000 mkan palkkion sille, joka todistuksellaan avustaisi Hölzin tuomitsemista. Tämä oli menettelyä, josta maailmankuulu porvarillinen kirjailija Maximillian Harden sanoi, että se on jotakin ainutlaatuista Saksankin oikeuskäynnin historiassa.

Kiitos olkoon Richterin lupausten todisti eräs vanki, Uebe, että Hölz oli sisällissodan aikana murhannut erään maanomistajan nimeltään Hers, ja Hölz tuomittiin murhasta elinkautiseen vankeuteen. Vuonna 1926 saapui eräs kaivostyöläinen nimeltään Friehe oikeusministerin tluo ja tunnusti, että hän oli taistelujen aikana ampunut Hersin. Tämän tunnustuksen johdosta tunnusti syyttäjän todistaja Uebe, että hän oli — amnestialupauksen ja 50,000 mkan palkinnon houkuttelemana — todistanut väärin ja siten vaikuttanut väärään tuomioon.

Tähän asti voivat viranomaiset selittää, että he olivat toimineet hyvässä uskossa, mutta nyt kun koko maailmalle oli selvinnyt, että oikeusmurha oli tapahtunut olisi luullut, että kaikki "todelliset demokraatit" käyvät sovittamaan tapahtunutta oikeusmurhaa.

Mutta kaukana sitä. He ovat kaikin keinoin pyrkineet asiassa saboteeraamaan. Aikaa on koetettu kaikin keinoin tappaa. Ja sosialidemokraattiset lehdet ovat visusti vaijenneet asiasta. Kun tavallisissa oloissa aina vangitaan sellainen, joka antaa itsensä ilmi edelläkerrotunlaisesta teosta, tapahtui tässä asiassa jotain omituista. Friehe karkoitettiin vain kaikkialta, ei kukaan tahtonut tietää hänestä, ei sosialidemokraattinen poliisi, ei ministeri eikä tuomarikunta.

Kaikki merkit viittaavat siihen, että he eivät ollenkaan välittäneet Hersin jutun selvittämisestä, että he mieluummin antoivat todellisen syyllisen kulkea vapaalla jalalla kuin vapauttaa teosta syyttömästi tuomitun, vihatun vallankumouksellisen Max Hölzin.

Asiasta kasvoi tavaton oikeus-skandaali, jossa suurimmat porvarislehdetkin. m.m. liberaalinen "Vossische Zeitung"-lehti, asettuivat Hölzin puolelle. Lehden poliittinen avustaja Sling pyysi itse ministereiltä oikeutta Hölzille, jonka hän vakuutti olevan syytön.

Amnestiakysymyksen käsittelyn aikoihin maaliskuulla eivät edes oikeiston edustajat enää vastustaneet Hölzin vapauttamista. Mutta demokratian sosialidemokraattiset ritarit taistelivat kaikella vihallaan vallankumousmiestä vastaan viimeiseen asti jatkaakseen hänen kärsimyksiään. Kun he nyt viimeinkin ovat äänestäneet hänen vapauttamisensa puolesta, niin se ei suinkaan ole tapahtunut vapaasta tahdosta ja oikeudentunnosta. He ovat äänestäneet vasten tahtoaan. Heidät on siihen pakottanut kansan tahto ja kasvava oppositio sosialidemokraatteja vastaan.

Suomen Pääkonsulivirasto

koko Canadan varten suorittaa kaikkia maan viralliselle edustukselle kuuluvia tehtäviä, antaa passeja matkustusta varten kotimaahan tai muualle, vahvistaa asiakirjoja, käännöksiä y.m., selvittää perintö- ja muita Suomen kansalaisiin kohdistuvia asioita.

Osoite:

Consulate General of Finland,
Room 918

1410 Stanley Street, Montreal.
(Corner St. Catharine and Stanley)

AKSELI RAUANHEIMO,
pääkonsuli

Lisäksi on Suomella edustajina Canadassa: Konsuli Erick J. Korte, Port Arthur, Ont. — Adiel Saarimäki, 319 Bay St., Toronto, Ont. — H. P. Albert Hermanstn, 479 Main St., Winnipeg, Man. — Thomas Franssi, Box L, Sopper Cliff, Ont.

Alma Aarnio,

Luontainen sairaanhoitaja ja hieroja, ottaa vastaan sairaita (Tr

52 DUNCAN AVE.

Box 332, Kirkland Lake, Ont.

WILLAMETTE BLVD. Sanitarium
Luontainen terveydenhoitola. — Monipuolinen hoito ja nykyaikaiset välineet sekä X-säde tarkastus.
Dr. Peter Kokko D. C.
Dr. Anna Kokko D. C. Ph. C.
467 Willamette Blvd, Pordland, Ore.
Puh. Walnut 6747

UUDISTAKAA TILAUKSENNE!

Kirkland Lake, Ont., ilmoituksia

Robert Lindforsin SAUNA
Avoinna: KESKIVIIKKONA ja PERJANTAINA, kello 1 päivällä kello 11 illalla. — LAUANTAINA kello 1 päivällä kello 6 sunnuntaiaamuun.
Box 23, KIRKLAND LAKE, ONT.

GOLD RANGE HARDWARE
TELEPHONE 110 KIRKLAND LAKE, ONT.
Pientä rautatavaraa, rakennustarpeita, sähkötarpeita, putkitarpeita, astioita, kyökkitarpeita, kyökkikalustoa, keitto- ja lämmitysuuneja, sänkyjä, sprinkejä ja matrasseja. Radiotarpeita.
Käykää tutustumassa hintoihin ja palvelukseemme.
GOLD RANGE HARDWARE
J. A. QUENVILLE, Omistaja.

THE FINNISH BAKERY
Valmistaa leipää ja leivoksia. Tarjoaa yleisön käytettäväksi. Ulkolähetykset toimitaan täsmällisesti.
THE FINNISH BAKERY,
Box 229 M. Raitanen, omistaja Kirkland Lake, Ont.

STAR BOTTLING WORKS
K. V. NURMI, omistaja
Box 1028 —— Sudbury, Ont. —— Phone 946
VALMISTAA PARHAAT JUOMAT SUDBURYN PIIR.

Arvo — Palvelus — Laatu
Reamsbottom & Edwards
Kirkland Lake Ontario
Ruokatarpeita, lihaa, rautatavaraa
— sekä —
rakennustarpeita

HUOM.! Varastossamme löytyy erikoistavaroita, jota varsinkin suomalainen väestö käyttää.
Jos haluatte säästää, niin ostakaa käteisellä, ja käyttäkää meidän uudenaikaista (Tr.
"GROCETERIAA"
Jossa parasta tavaraa on saatavissa halvimmalla hinnalla.

THE YOUTH SECTION

Northern Ontario Young Workers Are Staging Successful Schools

The Pottsville Young Workers' Summer School has a good attendance of young workers all over the district of Northern Ontario, from Timmins, Cobalt, South Porcupine, Kirkland Lake, Schumacher, Larder Lake, Pottsville, Connaught, Iroqois Falls, etc. We are here to learn how to fight capitalism, that today is responsible for the miseries of the workers.

In our school we are taught about the great leaders such as Marx and Lenin who gave their lives to free their comrades from capitalist exploitation and of their revolutionary teachings and not of the fairy tales of heroic events and the glorifications of exploitation, such as they teach us in the public schools.

Our teachers are Comrades Buhay and Wirta in whom all the comrades are very much interested. We have four and a half hours of school a day and the rest of the time we study, play ball, go swimming, eat, etc.

We are going on fine with our studies, and are building a strong foundation of knowledge that will help us fight the capitalists and make us become good fighters. We hope to go back and build our YCL and Communist parties much stronger than they are at present.

So I feel that all over the country they should have schools the same as this. — Niilo Salminen.

Montreal Young Communists repulse "Opposition"

By Overwhelming Majority Membership Meeting Endorses Stand of NEC

On Friday evening, July 27th., the Montreal Young Communist League held a General Membership Meeting. Comrade Oscar Ryan, General Secretary of the Young Communist League, gave a full report of the occurrences in the Toronto League which had resulted in the expulsion of 53 members.

Following upon Comrade Ryan's report considerable discussion and questions came up on the floor of the meeting. A resolution was then submitted by one of the Montreal comrades, expressing fullest confidence and support in the National Executive of the Young Communist League in its fight against the Toronto "oppositionists".

The resolution received emphatic support and was adopted by almost the whole Montreal membership with the exception of six comrades, who claiming they could not understand the situation clearly enough, requested they be given an opportunity to study the matter and have all the information given them in their native language.

This meeting, as that of the Toronto YCL of July 23rd, was a sharp repulse to the disruptive activities of the "opposition" who have been exerting the greatest of energy to win the Montreal League for their contemptible policy.

The Resolution

1. That owing to the fact that the expelled members of the YCL in Toronto have continually tried to under mine the authority of the NEC, which is the leading body of the YCL of Canada, the Montreal membership of the YCL endorse the action of the NEC.

2. That the expelled members have acted contrary to Communist discipline and have therefore automatically expelled themselves.

3. That the Montreal membership will always fight for Communist tactics on the part of the leadership and members, and will energetically oppose any attempts at anti-Communist activities in the YCL.

4. That the Montreal membership will combat any attempts on the part of the expelled members to bring their destructive influence into the Montreal League, and those who will offer support or assistance to the expelled members will thereby place themselves outside the ranks of the League.

5. That the Montreal Members of the YCL therefore express the hope that all the sincere ex-members who were misled by their leaders, and were together expelled, will find their way back in the only revolutionary working youth organization, the Young Communist League, section of the Young Communist International.

Stalin Shops of October Railroad in U. S. S. R.

The October Railroad, between Moscow and Leningrad, is the oldest railroad in the Soviet Union, built during the years from 1855 to 1860, after the Crimean War with Great Britain and France. It was because the Tsarist government of that time wanted, for military reasons, to make it impossible for trains of other countries to run on Russian railroads, that the rails on this first railroad, as well as all others in Russia, were laid a few inches wider apart than those of European railroads.

The Stalin Shops of this railroad in Moscow consist of a roundhouse with sixteen stalls, repair shops with room for about fifteen engines and fifty cars, a machine shop with ten lathes and other machinery, a blacksmith shop with a dozen forges and a couple of steam hammers, as well as a shop wherein woodwork is done. Upon visiting these shops on a noon hour the writer learned that they employ about 1100 men, 360 women, and 140 young workers, who are learning a trade.

These workers are all members of a trade union, and 430 of them were members of the Communist Party and 200 of the Leninist Young Communist League. Ninety per cent of the workers are skilled, and their wages are 125 to 150 roubles per month. The unskilled workers receive from 60 to 70 roubles and the apprentices from 30 to 40 roubles a month. Women receive same wages as men. In Soviet Russia the workers generally pay very little in rent and cannot be evicted even if, say in case of unemployment, they are unable to pay their rent bill. They are charged only about half of the ordinary fare on street cars and buses, and, as members of co-operative stores, they often get goods at substantially reduced prices. The workers get an yearly vacation of two to four weeks with pay, and are paid full wages while in hospital, which is free of charge. In case of unemployment they, of course, receive the benefits of state unemployment and trade union insurance. Adult workers in these shops work 7½ hours a day and the young workers from 4 to 6 hours.

In the shop buildings were two meeting and concert halls, three club rooms equipped with medicine chests, etc., two Lenin Corners as well as an open-air meeting place beside one of the shops with benches, a platform and two or three large tables that had many papers and magazines on them. The meeting halls were also equipped with radio apparatus. Weekly meetings are arranged for the workers by the union, and in addition to these the Communist Party and the Young Communist League hold their regular and special meetings. On this particular noon hour one of the trade union functionaries in the shop spoke to the workers and visitors.

In the yards was a statue of Lenin mounted on a stand made of five pair of car wheels and a beautiful arrangement of other parts of railroad equipment and shop machinery. The statue had been made by the workers of the shops, and unveiled on May Day, 1927. An inscription on it read: "The Great Mechanic of the World Revolution — Lenin."

An old worker told the visitors of having worked in railroad shops for thirty years, the last ten of which he had worked in the Stalin shops. Being asked how his present wages and working hours compared with those before the revolution, he said: "Wages and conditions are much better now. Before the revolution I had to work thirteen hours a day for a wage of 50 to 60 roubles per month. Now I work only seven and a-half hours a day and receive 130 roubles per month, a yearly vacation, etc., and our lot is steadily improving."

The whistle blew, and both the workers and visitors, who had gathered in groups in the yard to put each other questions and answer them, dispersed; the workers went to their benches and the visitors back to their hotels. — S. G. Neil.

Montrealin nuoret kommunistit antaneet repposet "oppositsionille"

JÄSENISTÖN KOKOUS VALTAVALLA ENEMMISTÖLLÄ TUKEE KANSALLISEN TOIMEENPANEVAN KOMITEAN KANTAA

Kommunistinen nuorisoliiton Montrealin järjestö piti yleisen jäsenistön kokouksen perjantai-iltana, viime kuun 27 päivänä. Toveri Oscar Ryan, kommunistisen nuorisoliiton yleissihteeri, antoi täydellisen raportin liiton Toronton järjestön tapahtumista, joiden johdosta on erotettu 53 jäsentä.

Toveri Ryanin raportin jälkeen sukeutui vilkas keskustelu, ja puhujalle tehtiin lukuisia kysymyksiä. Muuan Montrealin toveri esitti päätöslauselman, joka ilmaisi täydellisimmän luottamuksen ja kannatuksen kommunistisen nuorisoliiton kansalliselle toimeenpanevalle komitealle tämän taistelussa torontolaista oppositsionia vastaan.

Päätöslauselma sai voimakasta kannatusta, hyväksyen sen koko Montrealin jäsenistö, kuutta toveria lukuunottamatta, jotka pyysivät saada tutustua asiaan omalla kielellään, väittäen ei käsittävänsä tilannetta kyllin selvästi.

Tämä kokous, kuten Torontossa heinäkuun 23 päivänä pidetty sikäläisen järjestön kokous, oli voimakkaana iskuna oppositsionin hajoitustoiminnalle, joka on tehnyt kaikkensa Montrealin järjestön voittamiseksi heidän katalan politiikkansa kannattajiksi.

Päätöslauselma

1. Koska Torontossa nuorisoliitosta erotetut jäsenet ovat jatkuvasti koettaneet heikentää Canadan kommunistisen nuorisoliiton korkeimman elimen, kansallisen toimeenpanevan komitean auktoriteettia, niin nuorisoliiton Montrealin jäsenistö kannattaa kansallisen toimeenpanevan komitean menettelyä.

2. Että erotetut jäsenet ovat toimineet vastoin kommunistista kuria, ja ovat niin ollen automaattisesti erottaneet itsensä.

3. Että Montrealin jäsenistö tulee taistelemaan kommunistisien menettelytapojen puolesta niin johtajistoon kuin jäsenistöönkin nähden, ja tulee voimakkaasti vastustamaan kaikkea kommunistivastaista toimintaa nuorisoliitossa.

4. Että Montrealin jäsenistö tulee vastustamaan kaikkia eroitettujen jäsenten yrityksiä vaikuttaa hajoittavasti liittoon Montrealissa, ja ne, jotka tarjoavat apua ja tukea eroitetuille jäsenille, asettavat itsensä siten ulkopuolelle liiton rivien.

5. Nuorisoliiton Montrealin jäsenet niin ollen julkituovat toivomuksensa, että kaikki vilpittömät entiset jäsenet, jotka heidän johtajansa harhaanjohtivat ja tulivat yhdessä erotetuiksi, tulevat takasin ainoaan vallankumoukselliseen työläisnuorison järjestöön, Kommmunistiseen nuorisoliittoon, joka on osa Kommunistisesta nuorisokansainvälisestä.

Youth to Defend U.S.S.R.

By I. Amdur

Among the methods of preparing the youth of the Soviet Union for the defense of their country the system of maneuvers—sham battles—is the most widespread and popular. Each Sunday the Y. C. L.'ers of one or another of the six districts, of which Moscow is composed, journeys into the countryside to stage a sham battle. Equipped with 3-inch magazines, blank bullets, wooden "maxim-guns," which, when swung round and round make a rattling noise not unlike the real thing, the young "red soldiers" show keen interest and spirit in these military games.

Komsomol Uniforms

Last Sunday some 400 of the youth from the Khamovnitchesky district took train to the suburbs of Moscow. Each of them had a rifle and a belt of blank bullets. Almost all of them wore the new kharki Komsomol uniform (somewhat similar to that worn by the German Yunge Rote-Front fighters). About 35 per cent of the youth were girls.

Some 17 versts out half of the group left the train and struck inland. The second half traveled some 15 versts (verst is three-fourths of a mile) farther. Both groups were accompanied by Red Army officers who explained the essence of the game. The second group were an invading "enemy" marching on Moscow; the first group had been hurriedly dispatched from Moscow, to the neighborhood where the "enemy" was supposed to be, or where they were expected to appear, with orders to put them to rout at any cost. The aim of both groups was, by using every possible means, to catch the other unaware and gain victory by a surprise attack.

Both parties had been divided into battalions, companies and squads. Special maxim-gun squads and patrols were organized, and a communication company (to maintain contact between the companies) formed. Each party was attended by nurses each of whom was fully equipped with medical supplies.

The weather condition, from the point of view of the youth, could not have been worse, although from the standpoint of roughing it they were ideal. It had been raining for the last couple of days, and the ground was one vast spongy quagmire. Nevertheless, with light heart and song on lips the gallant "defending army" strode boldly on, over turf highways, through woods, villages, fields, halting periodically to await word from the advance patrols.

• • •

They had left the station at 9 o'clock in the morning; it was now close on 1 p.m. and still no sign of the opposing force. The going was hard. Through swampy and marshy fields and roads, ankle-deep in mud with water squelching from the boots at every step, they presented a sorry-looking "army" indeed. They were cheered up, however, by the Red Army officers who, during the halts, would praise the spirit of the group as being very soldier-like, indeed, and most disciplined.

And then, breathlessly, the patrol rushed up the news that the "enemy" had been sighted advancing stealthily about a verst away. A feeling of intense excitement seized the "defending army," all tiredness fell away and, wary and alert, they swiftly sprang to cover, taking advantage of every bit of undergrowth and tree.

For about 10 minutes there was a dead silence except for the monotonous whistling of the rain, and then the "enemy" came into view. Stealthily they came, looking warily about them, but never for a moment suspecting of the lurking danger that awaited them immediately in front. Nearer they came, and nearer, then softly was heard the command, "Load"—"Aim"—"Fire."

The air was startled with a deafening sound as dummy bullets and maxim-gun rattles blazed upon the opposing force. "Charge." rang a command, and down upon the enemy swept the "defending army" with triumphant shouts of victory.

It was a complete and successful rout. The "enemy" had fallen, as it were, upon the very point of their opponents' bayonets, and, after a half-hearted but ineffective rally, threw down their arms in token of surrender.

After the excitement had cooled a meeting was held in which the results of the "game" were analyzed. The officers pointed out the mistakes of both sides and particularly those of the opposing force.

"Syöksyvät tähdet"

Avaruuden merkillisimpiä ilmiöitä ovat meteoorit eli "syöksyvät tähdet". Jo ammoisina aikoina herättivät ihmisten, erittäinkin tähtientutkijain mielenkiintoa näiden taivaallisten kulkijain leimahtelevat lennot, kun ne syöksyivät avaruuden halki. Yleisenä otaksumana on tutkijain kesken öllut se, että nämä pikku vaeltajat ovat näkymättömiä, niin kauan kuin ne ovat maapallon ilmakehän ulkopuolella mutta että ne, niin pian kuin tulevat lähelle maapallon ilmapiiriä, kuumenevat ilman hankauksesta ja muuttuvat hehkuvan kuumaksi, jolloin niiden lento avaruuden halki havaitaan.

Bolognan yliopiston professori, tri Pietro Burgatti väittää tekemiensä tutkimusten perusteella, että vanha selitys meteoorien lennosta ei voi tyydyttävästi selittää miksi ne loistavat niin kirkkaasti ja jättävät valopyrstön jälkeen. Tri Burgatti lausui Rooman tiedeakatemian kokouksessa pitämässään puheessa, että meteoorien kuumeneminen ilman hankauksesta ei yksin selitä tätä kysymystä. Sanoi olevansa vakuutettu, että valo lentävistä tähdistä syntyy voimakkaan sähkön vaikutuksesta, mikä johtuu löytyvien atoomien hankauksesta.

Tiedetään, että ilma on erityisen sähköistä, juuri niillä ilmatasanteilla, joilla meteoorit alkavat näkyä. Ja sähköä syntyy vielä hankauksen kautta samalla tavalla kuin sitä syntyy kun kädellä pyyhkii monia eläimiä, esim. mustan kissan, mustan ketun, mustan lehmän, taikka muun mustan eläimen selkää. Tuollainen sähkö, väittää tri Burgatti synnyttää suurimmaksi osaksi, ellei kokonaan, meteoorien valoloisteen. Valo on todellisuudessa oikeaa sähkövaloa.

Mutta vaikkapa miten tuo valoilmiö selitetäänkin, ei ole epäilemistäkään, etteivät meteoorit saavuttaisi hirmuisessa kulkunopeudessaan tavatonta kuumuutta. Ennen kuin ne saapuvat maapallon ilmakehään, ovat ne valottomia ja kylmiä. Niiden hämmästyttävä kirkkaus, niiden savusta ja säkenistä syntynyt häntä, niiden räjähtämiset lennossaan, kaikki ne syntyvät maapalloa ympäröivän ilman vastustuksesta ja hankauksesta, josta sitten kuumeneminen on seurauksena. ..Niin on yläilmojen tavaton kylmyys tunkeutunut läpi niiden meteoorien, että kun välistä on maahan pudonnut meteoorikivi heti saatu talteen maahan putoamisen jälkeen, on sen pinta ollut jään peittämä.

Kuumeneminen on kokonaisuudessaan pinnallinen ilmiö, ja kylmeneminen tapahtuu nopeasti. Kivi, joka on niin kuuma, että sitä voi koskettaa, saattaa nopeasti taas kymetä niin, että sitä ei kylmyyden tähden voi käsitellä, sillä kuumuus oli vain pinnallinen ja kylmettyminen seuraa sitten nopeasti.

Vaikka onkin erimielisyyksiä sen suunnan suhteen, jota "lentävät tähdet" noudattavat avaruudessa liikkuessaan, kumminkin ollaan yksimielisiä siitä, että ne ovat suurimpia vaeltajia, mahdollisesti osia joistakin maailmanosista, muista aurinkokunnista, jotka kaukaisessa menneisyydessä kuuluivat johonkin muuhun aurinkokuntaan. Elleivät ne olisi sattuneet tulemaan maan läheisyyteen ja siten tulleet vedetyiksi maata ympäröivään ilmapiiriin ja vetovoiman kautta maan pinnalle, olisivat ne tehneet vain yksinkertaisen kierroksen auringon ympäri ja niin syöksyneet uudelleen ulompaan avaruuteen ja tuntemattomien maailmojen joukkoon.

Suurin meteoori, mikä on maan pinnalle syöksynyt, on sen mukaan kuin tiedetään, Peary-meteoori, ellei oteta lukuun sitä, joka useita vuosia sitten putosi Siperiassa ja joka äskettäin venäläisten antaman tiedon mukaan on löydetty. Sen arvioidaan painavan noin 80 tonnia, mutta varmempia tietoja siitä ei ole saatu. Pearyn meteoori painaa 27 tonnia. Se oli joskus pudonnut alas Grönlannissa, lähellä Melville Bayta. Toinen suuri meteoori on Willamette meteoori Oregonissa.

Geoloogit, jotka ovat tutkineet pudonneita meteooreja, sanovat, että niistä löytyy kolmenlaista ainetta: rautaa, kiveä ja rautakiveä. Kaikista voi havaita, että ne ovat nopeasti kuumentuneet ja taasen nopeasti jäähtyneet sekä että ne ovat olleet yhteentörmäyksissä muiden meteoorien kanssa. Milloinkaan ei meteooreista ole löydetty orgaanisen elämän jätteitä.

Suurin avaruudessa vaeltava meteoori, mikä tunnetaan, on n.k. Eros meteoori. Sen arvellaan olevan tavallisen planeetan kokoisen. Se on aivan kuin suuri vuori. Jos se putoaisi maan päälle, synnyttäisi se hirvittävän täräyksen ja saisi aikaan suurta tuhoa. Voimme esim. aavistaa, mitä tapahtuisi, jos sellainen putoaisi Atlannin mereen jonkun suuren valtamerilaivan läheisyyteen. Se nostaisi sellaisen aallokon, että valtameren jättiläislaiva olisi siinä aivan kuin kaarnavene vedenpinnalla myrskyssä. Se ei kestäisi meteoorin putoamisesta syntyneen aallokon voimaa, vaan pirstoutuisi ja uppoaisi syvyyteen. Mahdollisesti hyökyaallot löisivät korkealle Amerikan ja Europan rannikoilla, hävittäen kyliä ja kaupunkeja. Jos sellainen paiskautuisi kovaan maapohjaan, tärähtäisi nähtävästi koko maapallo sen synnyttämästä sysäyksestä.

Meteoorit ovat näkyvissä selvimmin marraskuussa, jolloin maapallo kulkiessaan auringon ympäri joutuu meteoriittien läheisyyteen.

Ihmeellisiä ovat maaimankaikkeuden avaruuksien ihmeet, ja merkillisimpiin niistä kuuluvat avaruudessa eteenpäin syöksyvät meteoorit, joista pieniä siruja silloin tällöin syöksyy maahan muistuttamaan siitä elämästä, mikä maailmanavaruudessa vallitsee.

Ruotsin-Amerikan Linjan uusi moottorilaiva Kungsholm

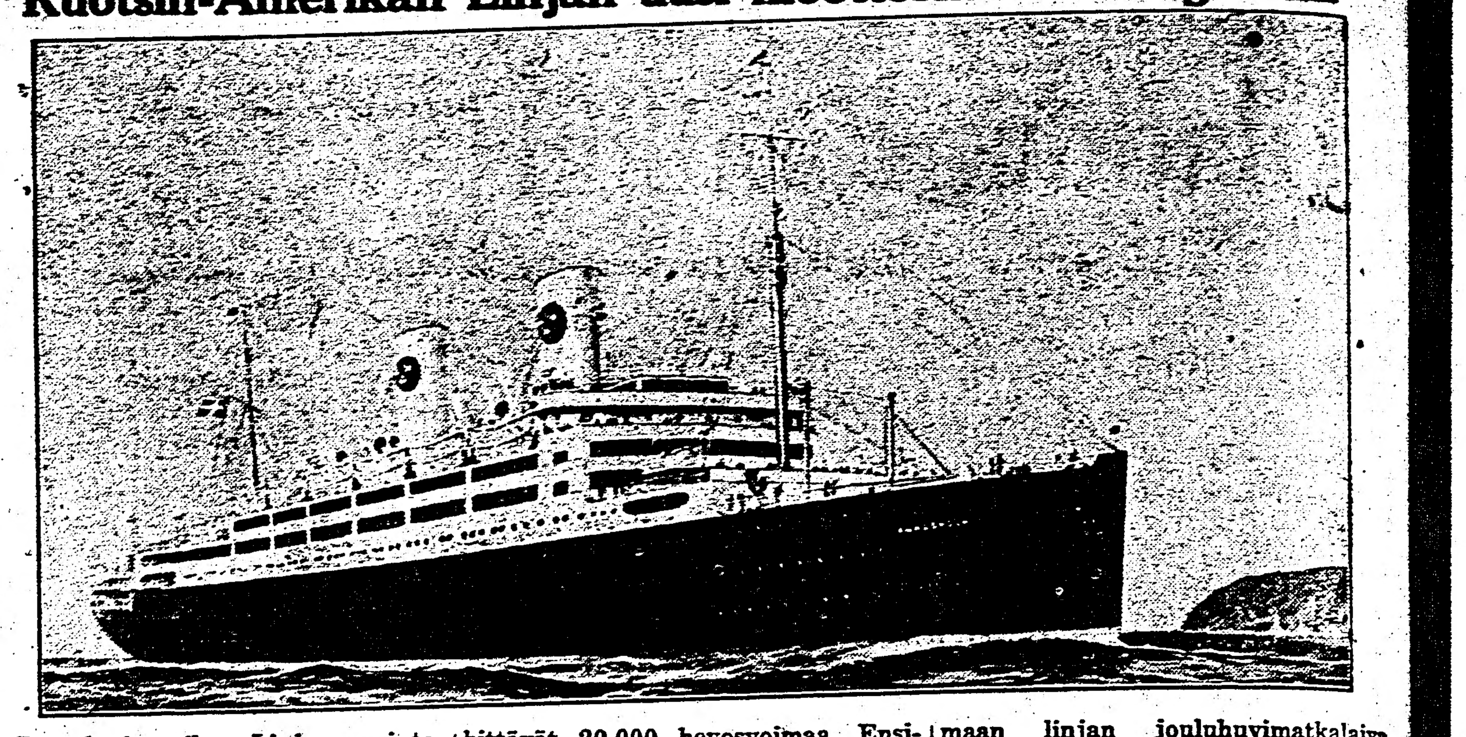

Ruotsin-Amerikan Linjan uusi tekeillä oleva moottorilaiva Kungsholm saapuu New Yorkiin ensimmäisellä matkallaan valtameren yli marraskuun lopulla.

Kungsholm on nyt Skandinavian maiden suurin ja mahtavin matkustajalaiva, aivan uusinta mallia. Se on Gripsholmin sisarlaiva, mutta on siinä tehty paljon parannuksia ja uudistuksia matkustajatilojen y.m. suhteen. Kungsholmin mittasuhteet ovat: pituus 608 jalk. (Gripsholmin 575 jalk.), leveys 78 (74), kantavuus 19,000 reg. tonnia (18,000) ja 26,700 deplasementitonnia (23,600). Koneistoon kuuluu kaksi kaksoistoiminnallista nelikehäistä kahdeksansylinteristä dieselmoottoria, jotka 18 solmun nopeudessa kehittävät 20,000 hevosvoimaa. Ensimäisen luokan hyttipaikkoja on 250, toisen luokan 400 ja kolmannen luokan 1,000 matkustajalle.

Mitä laivan koristemaalaukseen tulee, eroaa huomattavasti Gripsholmin maalauksesta. Gripsholmiin on otettu jäljennöksiä vanhoista kuningaslinnoista, jota vastoin Kungsholmissa on viimeaikaisinta ruotsalaista koristemaalausta. Sisäosaston on suunnitellut arkkitehti Carl Bergsten, maan huomatuimpia koristetaiteen edustajia.

Laivan valmistus tapahtuu reippaissa otteissa, niin että uusi laiva voi lähteä Göteborgista New Yorkiin marraskuun 24 p. New Yorkista Göteborgiin se lähtee joulukuun 8 p. Siten siis Kungsholm tulee olemaan linjan jouluhuvimatkalaiva Skandinavian maihin ja Suomeen.

Tehdäkseen laivan tunnetuksi amerikalaisenkin yleisön keskuudessa, toimeenpanee yhtiö Kungsholmilla sen saapuessa tänne tammikuulla, kaksi huvimatkaa Länsi-Indian saaristoon. Ensimäinen lähtee New Yorkista tammikuun 19 p. ja toinen helmikuun 9 p. Kumpikin näistä matkoista kestää 17 vuorokautta. Laiva käy Portau-Princessa, Haitilla, Kingstonissa, Jamaicassa, Colonissa, Panamalla; Havanassa, Cuballa ja Nassaussa Bahamalla. Ainoastaan ensimmäisen luokan matkustajia otetaan laivalle ja rajoittuu niiden määrä 450 henkeen. — Alin maksu on $225.

SAUNA

Peter ja Richmond Sts. kulmassa

TORONTO.

ÄIDILLE

Kirj Tulisielu

Ymmärrän sinut niin hyvin, rakas äiti! Ymmärrän huolesi ja pelkosi! Suret, että kova maailma lapsesi onnen riistää, toimeentulon ja tulevaisuuden turmelee, herkän sydämen haavoittaa. — — — Senvuoksi neuvot hiljaa olemaan, pyydät puoluevärin peittämään. Pyydät sitä muiden ihmisten, vallassa-olijain tähden, ulkonaisten etujen vuoksi. Sillä itsehän tunnet lapsesi sielun, tiedät puhtaaksi ja oikeaksi polun, jota hän astuu.

Mutta — äiti! — Totuuden tähden on taisteltava, oikean puolesta pyrittävä. Anna lapsesi vapaasti voimiaan koettaa. Älä sure ja nuhtele! Älä kyyneleitä vuodata! Älä väärällä huolellasi tee lapsesi polkua raskaammaksi kuin se muuten jo on — tai tulee olemaan.

Äiti! Tue ja helpota eteenpäinmenoa. Valaise lapsesi mieltä, jos sen maailma mustaksi muuttaa. Katsohan! Lapsesi sydäntä elähdyttää suurin aate maailmassa. Hän pyrkii tekojensa kautta kaikkeen onneen, tahtoo yhteistyössä ahertaa muun köyhälistön kanssa. — Miksi estäisit, kun tunnet kärsimystemme ja elomme tumman tuskan — omasta kokemuksestasi.

Äiti rakas! Koeta mukautua, koeta nähdä kauemmas. Meidän kaikkien onnihan on suurempiarvoinen kuin mikä tahansa yksilöllinen tulevaisuus. — Ja kun tämä toiminta ja taistelu on juuri lapsesikin syvin onni, niin ethän sitä kieltää tahdo. — Ilman sitä olisi lapsesi elämä kuin hedelmätön, karu erämaa. Oi, suothan sen olla vihreänä keitaana rakkaallesi! — Äiti! — On niin vaikea olla, kun tiedän, että suret ja väärää huolta kannat, kun tiedän, että ulkonaisten etujen menettämisen pelosta tahtoisit lapsellesi toisen suunnan. — Me elämme vain kerran täällä. Miks'et antaisi lapsesi kulkea oman järkensä ja sydämensä mukaan. Ethän tahdo tehdä lapsestasi vaivaista siipirikkoa, selkärangatonta oliota? — Et. — Ja siksi älä kiellä lapseltasi elämää.

Rakas äiti! — Tämä kaikki on vierasta sinulle, mutta koeta ymmärtää sittenkin. Ja ole onnellinen, että lapsesi sydämeen kylvetty totuuden siemen on itänyt ja vihreänä versoo. Sinä itse sen olet sieluuni istuttanut, vaikk'et sen ilmenemismuotoja nyt tajua. — Ikuisesti sinua siitä kiitän!

Erinäisten työväenjärjestöjen osotteita

CANADAN KOMMUNISTIPUOLUEEN SIHTEERIN OSOTE

Kommunistipuolueelle lähetettävä kirjevaihto on osotettava allaolevalla osotteella: Mr. J. McDonald, Room 15, 163½ Church St., Toronto 2, Ont.

L. W. I. U. of CANADAN, Pohjois-Ontarion aluekomitea, Porcupine, Ont.

BOWIE'N s. s. osaston kokoukset pidetään 1:n ja 3:s sunnuntai kuussa. Kirjevaihto-osote on: Bowie, via Solsqua, B. C.

BEAVER LAKEN s. osaston kokoukset joka kuun ensi sunnuntai kello 1 päivällä osaston talolla. Osaston osote: Box 87, Worthington, Ont. — Voimisteluseura Jehun osote on sama.

CANADAN SUOMALAISEN JÄRJESTÖN, laillistetun, sihteerin osote on: A. T. Hill, 957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

CANADAN KOMMUNISTIPUOLUEEN PIIRI No. 5:nnen (K.-O:n) toimeenpanevan piirikomitean ja kp:n Sudburyn kaupunkijärjestön osotteet ovat: Box 754, Sudbury, Ont. — Kommunistipuolueen Sudburyn järjestön sihteerirahastonhoitaja, S. G. Neil, on tavattavissa Vapauden toimituksessa, Liberty-rakennuksessa, Lorne-kadulla.

CANADAN SUOMALAISTEN TYÖLÄISTEN URHEILULIITTO. Liittotoimikunnan kotipaikka on Sudbury, Ont. Liiton sihteeri on P. Ruohonen, os. Box 261, Creighton Mine, Ont.

COBALTIN s. s. osaston osote on: Box 810 Cobalt, Ont.

CONMEEN S. j. osaston työkokoukset jokaisen kuun toinen sunnuntai; kirjeenvaihto-osote: A. Janatuinen, Mokomon P.O., Ont.

CODNERIN OSASTON kirjeenvaihto-osote on: M. Randala, L. Box 328, Rocky Mountain House, Alberta, Canada.

S. J. COTEAU HILLIN osaston työkokoukset pidetään jokaisen kuukauden ensimäinen ja kolmas sunnuntai kello 2 päivällä. Kirjevaihto-osote on: J. E. Koski, Dinsmore, P. O., Sask.

S. J. CREIGHTON osaston kokous on joka kuukauden 4:s sunnuntai kello 2 j.pp. P. O. Box 92.

S. J. COLEMANIN osaston kokoukset pidetään joka toinen ja viimeinen sunnuntai klo 1 i.p. Kirjeenvaihto-osote: S. J. Osasto, Box 31, Coleman, Alta.

S. J. CONNAUGHT STA. ja METSÄMIESTEN UNIO-OSASTON osote: Box 35, Connaught Sta., Ont. Kokoukset pidetään joka kuukauden ensimäinen sunnuntai.

S. J. FINLANDIN osaston kokoukset pidetään joka ensimäinen sunnuntai kuussa, kello 11 päivällä. Osote: Finland, via Barwick, Ont.

S. J. FORT WILLIAMIN osaston työkokoukset ovat jokaisen kuun ensimäinen ja kolmas sunnuntai kello 8 illalla. Johtokunnan kokoukset edellisenä tiistaina, omalla huoneustolla 211 Robertson St., Fort William, Ont.

S. J. INTOLAN osaston työkokoukset pidetään joka kuun ensimäinen sunnuntai klo 2 j. pp. Osote: S. J. Osasto, Intola, Ont.

S. J. NORTH BRANCHIN osaston osote on: Sanna Kannasto, Box 430, Port Arthur, Ont.

CANADAN KOMMUNISTIPUOLUEEN NUMMOLAN osaston työkokoukset pidetään kerran kuussa, viimeinen sunnuntai, kello 1 j.p.p. Osoite: Box 29, Shaunavon, Sask., Canada.

S. J. NIPIGON osaston työkokoukset pidetään joka kuun 2:n ja 4:s sunnuntai. Kirjevaihto-osote on: S. J. Osasto, J. Nevala, Box 51, Nipigon, Ont.

S. J. LAKE COTEAU osaston No. 41 kokoukset pidetään osaston haalilla joka kuun toinen sunnuntai kello 1 päivällä. Postiosote: Box 67, Dunblane, Sask.

S. J. LADYSMITHIN osaston kokoukset pidetään joka kuun neljäs sunnuntai, alkaen klo 7 illalla. Kirjeenvaihto-osote: Box 153, Ladysmith, B. C.

S. J. LONG LAKEN osaston kirjeenvaihto-osote: Victor Hänninen, Rheault, via Sudbury, Ont. Kokoukset on jokainen 1:nen sunnuntai kuussa kello 2 i.p.

DUNBLANEN S. S. OSASTON osote on: Box 12 Dunblane, Sask.

LUMBER WORKERS INDUSTRIAL UNION OF CANADAN itäinen piiri. Kirjevaihto-osote on: Alf. Hautamäki, 223 Secord St., Port Arthur, Ont. Rahalähetykset on tehtävä ylläolevalla osotteella.

S. J. LARDER LAKEN osaston osote on: Urho Aalto, Box 16, Larder Lake, Ont.

S. J. LEVACKIN osaston No. 33 kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai. Sihteerin osote: Box 41, Levack, Ont.

S. J. NOLALUN osaston kokoukset on jokaisen kuukauden 2:nen sunnuntai kello 2 i.p. Kirjevaihto-osote: Frank Nurmi, Nolalu, P.A.D., Ont.

S. J. MONTREALIN OSASTON TYÖKOKOUKSET pidetään osaston huoneustolla, 239 St. Antoine St., jokaisen kuukauden ensimäisenä sunnuntaina, kello 3 iltapäivällä. Johtokunnan kokoukset samana päivänä, kello 2 iltapäivällä. Osaston kirjevaihto osoite: S. J. Montrealin osasto, 239 St. Antoine St., Montreal, Quebec.

S. J. KIRKLAND LAKEN osaston osote on: Box 240, Kirkland Lake, Ont.

S. J. KENOGAMIN OSASTON kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai kello kaksi ip. Kirjeenvaihto-osote: V. Kangas, Box 180, Kenogami, Que.

L. W. I. U. of Canada Kenogamin osaston kokoukset pidetään joka kuukauden ensimäinen sunnuntai, kello 2 ip. osaston haalilla. Postiosote: Box 233, Kenogami, Quebec.

S. J. PORT ARTHURIN osaston kokoukset joka kuukauden 1:nen sunnuntai; johtokunnan kokoukset kuukauden viimeinen tiistai; näytelmäseuran kokoukset joka toinen keskiviikko; näytelmäjaosto kokoontuu joka toinen tiistai. Kaikkien kokousten aika on klo 8 illalla. Kirjeenvaihto-osote: 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

S. J. POTTSVILLEN osasto No. 14, Porcupine, Ontario.

ROUYN, QUEBECIN, S. J. osaston kuukausikokous pidetään joka kuukauden ensimäinen sunnuntai kello 2 ip. ja L. W. I. Union osaston kokous joka kuukauden toinen sunnuntai kello 1 ip. Postiosote: Box 91, Rouyn, Que.

S. J. ROSE GROVEN osaston kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai klo 2 j.pp. Kirjeenvaihto-osote: Maiju Hela, Rose Grove, P.O. Ontario.

S. J. SAULT STE. MARIEN No. 5 työkokoukset pidetään joka toinen sunnuntai ja ohjelmakokoukset toisina, alkaen klo 8 i.p. Osote: 124 Thompson St., Sault Ste. Marie, Ont.

S. J. SOUTH PORCUPINEN osaston työkokoukset pidetään joka kuukauden kolmantena sunnuntaina, kello 2 i.p. Osote: Box 528.

SOINTULAN OSASTO (Canadan Suomalaisen Järjestön Osasto 56) kokoontuu omalla Haalillaan joka kuukauden ensimäisenä sunnuntaina kello 1 päivällä. Osote: Sointula, B. C.

S. J. TIMMINSIN osaston kokoukset pidetään joka toinen sunnuntai. Osaston kirjevaihto-osote: S. J. Osasto, Box 1890, Timmins, Ont. Paikkakunnalla on edistymässä järjestäytyminen kaivanto- ja metsätyöläisten järjestöön.

S. J. TORONTON osaston työkokoukset pidetään Toronton Suomalaisen Seuran huoneustolla, 957 Broadview Ave., jokaisen kuukauden ensimäisenä ja kolmas sunnuntai-iltana, alkaen kello 8.30. Ohjelma- ja keskustelukokoukset pidetään jokaisen kuukauden toinen ja neljäs sunnuntai-iltana, alkaen kello 8.30. Osote: S. S. Osasto, 957 Broadview Ave.

. J. WEBSTER'S CORNERIN osaston kokoukset pidetään ensimäinen sunnuntai kuussa. Kirjeenvaihto-osote: O. Salmi, Webster's Corner, B. C.

S. J. WANUPIN osaston kuukausikokoukset pidetään joka kuukauden 3:s sunnuntai klo 2 j.pp. Postiosote: Quartz, Ont.

S. J. VANCOUVERIN OSASTON No. 55 kokous on jokaisen kuukauden toisena keskiviikkona kello 7.30 illalla Clinton Haalilla, 2605 Pender Street East.

AMERIKAN WORKERSPUOLUEEN Suomalaisen Toimiston, Suomalaisten Työväenyhdistysten Kustannusliikkeen ja Näyttämöliiton osotteet ovat: Finnish Federation, 1000 Belmont Ave., Chicago. Kaikki kirjeenvaihto ja rahalähetykset on tehtävä ylläolevalla osotteella.

Matkustaessanne Suomeen

tai tuottaessanne tuttavianne Suomesta Canadaan, kirjoittakaa Vapauden Montrealin konttooriin, tulemme avustamaan teitä kaikessa matkustamisessa ja tarvittavissa tiedoissa. Kirjoittakaa tai lähettäkää sähkösanoma millä junalla saavutte, olemme teitä asemalla vastassa.

VAPAUS MONTREAL BRANCH

1387 ST. ANTOINE STREET MONTREAL, QUE.

yhdessä, St Lawrence joen kautta kulkevissa SUURISSA LAIVOISSA

Kun matkustatte kotiinne käyttäen Canadian Pacific linjaa olette aavalla merellä ainoastaan 4½ vuorokautta — saatte parhaat mukavuudet sekä palvelukset — ja matkustatte nopeaan.

Tietoja antaa kuka tahansa linjan asiamies.

Canadian Pacific

Maailman suurin matkustus systeemi

Pitäkää aina mukananne Canadian Pacific Express Companyn matkustajain maksuosoituksia. Vaihdetaan missä tahansa.

Ammatillinen liike

Hiilenkaivajain kansalliskonventsionin järjestelykomitean julistus Amerikan kaivosmiehille

Yhdysvaltain kaivosmiesten kansalliskonventsionia valmistava komitea julkaisi sihteerinsä John J. Wattin kautta Pittsburghissa, Pennsylvaniassa, viime kuun 22 p:nä leimuavan tuosan, jossa yhtyivät [illegible] kaivosmiehet nimen Lewisin masiinan menettelyn johdosta United Mine Workers-liiton äskeisessä kokouksessa Indianapolisissa, minkä menettelyn kautta hyljätään U. M. W.-järjestön viime konventsionin hyväksymä tunnuslause: "Ei askeltakaan taaksepäin". Jacksonvillen [illegible] hylkääminen on huippukohtana salaliitossa; jolla tahdotaan tuhota U. M. W.-liitto ja perustaa sen tilalle komppanian unioita.

Työväenjärjestöille ja kaivosmiehille osotetussa lausunnossaan Watt ja Pat Toohey kansalliskonventsionia valmistavan komitean nimessä viittovat kaivosmiesten edessä olevat tehtävät ja kehottavat kaksinkertaisin voimin ponnistamaan uuden union rakentamiseksi Lewisin tuhoaman union tilalle. Puheena oleva lausunto on kokonaisuudessaan seuraavanlainen:

Lewisin petturuus on täydellinen

United Mine Workers of American yleismaallisen toimeenpanevan neuvoston ohjelmakomitean, johon kuuluvat John L. Lewisin johdolla on päättänyt luopua Jacksonvillen palkkatasasta. Kansallinen palkkataksa on täydellisesti ja lopullisesti tuhottu. Palkkojen alennukset ovat nyt voimaan jokaisessa piirissä. Union työehdot tulevat häviämään.

Tässä taas uusi petturityö Lewisin koneiston petoshistoriassa. Tarkoituksellisesti, ja mitä julkeimmassa juonessa pomojen kanssa, kaivosmiehet on myyty askel askeleelta. Unio on ryöstetty piiri piiriltä ja nyt on täydellisesti raunioina. Avopajaehdot ja näillä irvistävät nyt kaivosmiehille. Kaivosmiesten tulevaisuus on taattu vain siten, että kaikki Lewisin masiinan rippeetkin viskataan yli laidan ja yhdistytään uuden union rakentamishommassa — voimakkaan union, johon liitetään kaivosmiesten sankarillisten taistelujen vanhat traditsionit. Tämä on ensi askel, johon kaikki voimat on kohdistettava.

Lewisin petoshistoria

Lewis on tehnyt ennen monta konikauppaa. V. 1919 Lewis petti kansallisen kivihiililakon; v. 1922 hän petti 100,000 järjestymätöntä kaivosmiestä, jotka yhtyivät lakkoon ja liittyivät unioon. Hän on pettänyt kovanhiilenkaivajat, West Virginian kaivosmiehet; hän on hajoittanut Kansas'in, Nova Scotian ja muiden alueiden piirijärjestöt. Viime syksynä hän ryhtyi toteuttamaan erikoissopimuksia, poisti useita piirijärjestöjä lakkotaistelusta, jättäen Pennsylvanian ja Ohion kaivosmiehet yksin jatkamaan taistelua kivihiiliyhtiöiden yhdistyneitä voimia vastaan. Yleismaallisen toimeenp. komitean viimeisin päätös on täydentää tämän petossarjan. Se rikkoo yksin viimeksi piirin ja vale-edustajilla pakatun konventsionin päätöstä, että Jacksonvillen

konikauppaohjelmansa peittämiseksi kuin myös sen, että unio on täydellisesti murskattu, yleismaallinen toimeenpaneva neuvosto on [illegible] erikoisista piirisopimuksista. Tässä tilanteessa Lewisin koneisto ei kykene saamaan kaivosyhtiöiltä muunlaisia ehtoja kuin niitä, jotka pohjautuvat avopajaohjelmalle. Nämä ehdot ovat orjuuttakin kehnommat. Kaivosmiehet tämmöiset sopimukset ovat valesopimuksia, jotka entistään enemmän tulevat hajoittamaan kaivosmiesten rivejä, asettaen piirin piiriä vastaan kilpailussa alemmista palkoista.

Kaivosmiehet mustallalistalla

Että Lewisin masiina ei usko saavansa edes valesopimuksia piireittäin, ilmenee siitä tosiasiasta, että yleismaallinen neuvosto on kehoittanut piirivirkailijoita lähettämään miehet takaisin kaivantoihin työhön ennenkuin sopimuksia on allekirjoitettu [illegible]. Tämän kautta [illegible] virkailijat [illegible] kaivosomistajien [illegible] militanttisten kaivosmiesten [illegible] mustalle listalle.

Pennsylvanian ja Ohion lakkolaisille tämä merkitsee, että [illegible] rivimiesten [illegible] boikottiin ja mustallelistalle [illegible]. Näitä lakkolaisia iskettiin selkään heidän taistellessaan kaivosomistajia, häätöjä, injunktsioneja ja poliisiterroria vastaan. Voisiko rikkuri koskaan kurjemmin ja alhaisemmin menetellä?

Pennsylvanian ja Ohion kaivosmiesten lakko on nyt lopullisesti menetetty. Unio on tuhottu, Lewis, Murray, Fagan, Hall, Fishwick, Cappellini ja kaikki muut kätyrit ovat suorittaneet loppupetoksensa.

Viisitoista kuukautta sitten kaivosomistajat lähtivät tuhoamaan uniota, keskittäen hyökkäyksensä ensin Ohion ja Pennsylvanian alueille. Koko työnantajaluokka kannatti heitä harjoittaessaan [illegible] poliisit olivat [illegible]. Mutta parhaat [illegible] heidän omat kätyrinsä — U.M.W:n virkailijat.

Save the Union komitea ja petturit

Palkkoja on jo alennettu lakkoalueilla kuin myös järjestymättömissä kaivannoissa. Sen kautta, että union ehdot ovat poistetut, ovat palkat vähentyneet [illegible]. Palkkojen [illegible] laskeneet kaikkialla [illegible] 'järjestyneillä' alueilla. Tähän noidan renkaaseen on jouduttu.

Siitä mikä nyt on tapahtunut, olemme varoittaneet moneen kertaan. [illegible] jäsenjoukkojen puolesta, laadimme ohjelmamme union pelastamiseksi, kun unio joutui kriisiinsä. Vaadimme järjestymättömien alueiden järjestämistä; kuuden tunnin työpäivää ja viiden päivän työviikkoa; lastauskoneiden ja mekaanisten työvälineiden kontrollia; me vaadimme militanttista ohjelmaa union aktiivista lakkotaistelusta, joukkolakkovartiointia,

sopimusehdoista ei perääntyä rahtuakaan. joukkotaistelua injunktsioneja vastaan, taistelua häätöjä vastaan, riittävää lakkoavun järjestämistä ja lakon laajentamista yli maan niin että voitto tulisi turvatuksi.

Lewis vastusti lakkovartiointia

Lakkoavustuksen hankkimisen sijasta Lewisin masiina maksoi korkeita palkkoja itselleen ja sakilaisilleen, jotka olivat lakkovartiorintamaa hajoittamassa. Joukkolakkovartioinnin sijasta he kehoittivat lakkolaisia pysymään kotonaan, ei pitämään joukkokokouksia eikä paikallisia uniokokouksia, ja tekivät kaivosomistajien kanssa sopimuksen kaivosmiesten häätämiseksi asunnoistaan. He kielsivät pienimmänkin lakkoavustuksen lokaleilta, jotka vaativat ja noudattivat militanttista taisteluohjelmaa. Kuuden kuukauden lakkotaistelun jälkeen ja senjälkeen kun Lewisin masiina oli kokonaan ylenantanut taistelun, he punoivat lisää salajuonia kaivosomistajien kanssa, jotka päättyivät erikoissopimusten tekoon. Jatkaessaan tuhoaan, he eroittivat edistysmielisiä jäseniä, lokaaleja ja kokonaisia piirijärjestöjä.

Uniojoukkojen kanssa olemme päättäneet säilyttää union. Olemme ryhtyneet rakentamaan uutta uniota vanhan raunioille. Unio tulee rakennetuksi koska se edustaa militanttisten rivimiesten yhdistyneitä voimia; rivimiesten, jotka ovat kestäneet suuria taisteluja ennen. Tuolle pohjalle ja tuossa hengessä uusi unio rakennetaan.

Pennsylvanian ja Ohion kaivosmiehet jatkavat toimintaansa järjestyneiden kaivosmiesten tavalla. Kutsukaa paikallisunionne koolle, ottaaksenne ohjakset omiin käsiinne ja yhtenä joukkona tehkää päätöksenne määrätä omat ehtonne ja rikkoa suhteenne Lewisin-masiinan kanssa. Pitäkää lokaalinne eheänä ja valmistukaa lähettämään edustajanne kansalliskonventsioniin Pittsburghiin, joka pidetään syyskuun 9 päivästä 16:een päivään. Yhtykää uuteen kansalliseen kaivosmiesunioon, joka on ainoa pelastuskeino ja ainoa toivo union työsuhteiden muodostamisessa.

Kaivosmiehet niinsanotuilla sopimusalueilla, taistelkaa viimeisintä petosta vastaan; vastustakaa palkanalennuksia; lähettäkää edustajanne tähän kansalliskonventsioniin, yhtykää **uuteen kansalliseen kaivosmiesunioon.**

Kovanhiilen kaivajat, kamppailu palkkojenne alentamiseksi ja unionne murskaamiseksi on piirissänne alkanut. Varokaa niitä, jotka puhuvat itsenäisestä kovanhiilen kaivajien unionista. Yksin ette voi taistelua voittaa. Lähettäkää edustajanne kansalliskonventsioniin ja yhtykää **uuteen kansalliseen kaivosmiesunioon.**

Järjestymättömien alueiden kaivosmiehet, te olette jo kärsineet monesta palkanalennuksesta. Teidän olosuhteenne ovat kurjat, ja kuitenkin teidän palkkojanne tullaan edelleen leikkaamaan niin kauan kuin [illegible] järjestää paikallisunioita kaikkialle, lähettää edustajanne kansalliskonventsioniin ja yhtyä **uuteen kansalliseen kaivosmiesunioon.**

Rakentakaa uutta uniotanne

Kivihiilenkaivajat kaikilla alueilla, katkaiskaa suhteenne täydellisesti Lewisin masiinan kanssa, älkää enempi maksako jäsenveroa pettureille. Tästedes liittäkää lokaalinne ja maksakaa jäsenveronne Kaivosmiesten Kansalliskonventsionin Järjestelykomitealle. Ottakaa kontrolli paikallisunioissanne. Poistakaa virkailijat, jotka asettuvat tiellenne ja valitkaa uudet virkailijat omista riveistänne, jotka ovat valmiit auttamaan **uuden kansallisen kaivosmiesunionin rakentamista.**

Työläiset kaikkialla, jatkakaa Pennsylvanian ja Ohion kaivosmiesten avustamista. Sentähden koska lakko on menetetty, tuhannet kaivosmiehet ovat mustalla listalla, boikotissa ja työttömyydessä. Niitä on vieraana [illegible] piirissä Lewisin konikauppojen ja hänen ohjelmansa vuoksi, joka pyrkii karkoittamaan teollisuudesta 250,000 kaivosmiestä.)

Kaikki työläiset apuun

Työläiset kaikkialla, auttakaa kivihiilen kaivajia, sillä heidän taistelunsa on teidän taisteluanne. U.M.W. järjestön tuhoaminen on uhka oman järjestönne tuhoamiselle. Uuden voimallisen kaivosmiesunion rakentaminen tulee olemaan todellisena apuna avopajahyökkäysten torjumisessa kaikkialla.

Kaivosmiehet tulevat kohtaamaan taisteluja edelleen tulevaisuudessa. Valmistuksiin niiden varalta ryhdytään kansallisessa kaivosmiesten konventsionissa, joka pidetään Pittsburgh'issa syyskuun 9—16 päivinä.

Tätä konventsionia tulevat joukot hallitsemaan. He tulevat ottamaan asiat omiin käsiinsä ja valitsemaan uudet johtajat.

Taistelevat kaivosmiesjoukot, te olette ennen näyttäneet miten järjestö rakennetaan. Yhdistynein voimin me tulemme rakentamaan uuden union.

Seiskää yhdessä kaikki pehmeän- ja kovanhiilen kaivajat!

Lewisin ja hänen lahon koneistonsa täytyy mennä!

Saapukaa Kansalliseen Kaivosmiesten Konventsioniin!

KAIVOSMIESTEN KANSALLISKONVENTSIONIN JÄRJESTELYKOMITEA.

JOHN J. WATT, puheenjohtaja.
PAT H. TOOHEY, sihteeri.

TILATKAA VAPAUS!

Kansanvälinen kuljetustyöläisten liitto tukee Suomen satamatyöläisiä

Kansainvälinen kuljetustyöläisten liiton kongressi, mitä pidettiin Tukholmassa viime kuun alkupuolella, hyväksyi ennen hajaantumistaan seuraavansisältöisen julistuksen, minkä liiton sihteeri oli lähettänyt kaikille liittoon kuuluville järjestöille ja mikä osottaa, että kansainvälinen kuljetustyöläisten liitto tukee Suomen satamatyöläisiä:

Kaikille jäsenjärjestöille!

Arvoisat toverit. Suomen satamatyöläisten lakon johdosta keskusteltiin juurtajaksain kansainvälisessä kuljetustyöläiskongressissa Tukholmassa, mikä kongressi on kokoontunut heinäk. 9—14 pnä. Suomen satamatyöläisjärjestöjen edustajain tiedonantojen mukaan on Suomen tärkeimpäin vientitavarain, puutavaran, paperivalmistusraaka-aineen y.m. vienti melkein täysin seisauksissa ja vain pieni osa näistä vientitavaroista voidaan lähettää. Tämä siitä huolimatta, että työvoimanostajat ovat onnistuneet maaseudulta värväämään joukon rikkureja. Jos onnistutaan edelleenkin rahastamaan Suomen satamatyöläisiä, samoin kuin pitämään yllä kaikkien Suomesta tulevain laivojen saartoa, on Suomen satamatyöläisten voitto turvattu.

Satamatyöläisten aloitteesta on kongressi yksimielisesti päättänyt osoittaa julistuksen kaikille yhtyneille järjestöille suomalaisten toverien voimakkaasta tukemisesta taistelussaan paremmasta elintasosta ja jotta työnostajat saataisiin tunnustamaan työläisten järjestöt.

Kongressin kehoituksesta kääntyy allekirjoittanut uudelleen kaikkien järjestöjen puoleen kehoituksella, että antaisivat lakon aikana suomalaiselle järjestölle mahdollisimman suurta tukea. Pyydän eritoten vielä kerran, että satamatyöläisjärjestöt tekevät kaikkensa kieltäytyessään ja estäessään Suomesta tulevain laivain purkamisen. Pyydän niin laajassa määrässä kuin suinkin mahdollista ottamaan varteen tämän kansainvälisen kuljetustyöläiskongressin toivomuksen ja mitä pikemmin ilmoittamaan, mihin toimenpiteisiin järjestö on ryhtynyt.

Fimmen.

Osuustoiminta

Suomen osuustoimintamiehet Neuvostoliitossa

Leningardin Vapaus kertoo:

Viimekuun 12 päivänä saapui Leningardiin Suomen osuuskauppojen 10-henkinen valtuuskunta, tutustumaan Neuvostoliiton osuustoimintaan.

Leningradin osuuskauppojen keskusliiton, LSPO:n hallinnon puheenjohtajan sijainen, tov. Kremnev, ottaessaan valtuuskunnan vastaan LSPO:n huoneustossa, lausui ilonsa nähdessään naapurimaan osuustoimintamiesten saapuneen tutustumaan meidän osuuskauppojemme toimintaan ja kehoitti tarkoin tutkimaan kaikki tulokset ja varjopuolet, joita osuustoiminnassamme löytyy. Siirtyessään lyhykäisesti selostamaan **LSPO:n toimintaa** tov. Kremnev lausui, että on vaikea saada kuvaa Leningradin osuustoiminnan kehittymisvaiheista, ellei ota huomioon sitä tilannetta, joka maassa vallitsi 10 vuotta sitten. Osuustoiminta täällä, samoin kuin muukin talous, on täytynyt rakentaa raunioille ja tässä rakennustyössä on täytynyt voittaa suuria vaikeuksia.

LSPO on Leningradin osuuskauppojen keskusliitto, jonka alaisina toimii 6 itsenäistä piirikooperatiivia, joissa jäseniä 560,000 henkeä. Kun otetaan huomioon, että Leningardissa asuu 450,000 perhettä, niin osuuskauppojen jäsenmäärä on huomattavasti suurempi kuin perheitten luku Leningradissa, joka johtuu siitä, että olemme ammattiliittojen avustamana vetäneet työläisiä osuuskauppojen jäsenyyteen ja näinollen yhdestä perheestä kuuluu osuuskaupan jäsenyyteen useampiakin täysi-ikäisiä henkilöitä. Täysi-ikäistä väestöä on Leningradissa 1,157,000 henkeä, joista osuuskauppojen jäseniä 48.4 pros. Ammattiliittojen jäsenistä on osuuskauppojen jäseniä 60.9 pros. Osuusmaksu on 15 ruplaa jäseneltä, ja on sitä koottu keskimäärin noin 10 ruplaa jäseneltä. LSPO:n pääoma on 4,454,000 ruplaa. Osuuspääoman tukemiseksi on laskettu liikkeelle tänä vuonna 3,000,000 ruplan arvoinen kooperatiivilaina.

Leningradin tavaramarkkinoilla on kulutustavaroitten myynnistä **70 pros.** osuuskauppojen käsissä. Teollisuustuotteiden ja rakennustarpeitten myynti, liittämällä tähän koko Leningradin vähittäismyynnin liikevaihdon, on 48 pros. osuuskauppojen käsissä. Eri tavaralajien, kuten leivän, sokerin, teen ja suolan myynnistä 100 pros., lihan 85 pros., tekstiilitavaroiden 74 pros. j.n.e. on osuuskauppojen käsissä.

LSPO:n liikevaihto on vuosivuodelta kohonnut, niinpä v. 1924—25 oli liikevaihto 159,700,000 ruplaa, talousvuonna 1927—28 tähän mennessä on liikevaihto 632,300,000 ruplaa, joka talousvuoden loppuun I/X vielä huomattavasti nousee. LSPO:lla on 110 tuotantolaitosta, joissa valmistetaan erilaisia tuotteita. Vakavaa huomiota on kiinnitetty osuustoimitsijain kasvattamiseen ja kooperatiiviseen valistustyöhön, joihin tarkoituksiin on käytetty tänä vuonna varoja 280,000 ruplaa. On vaikea lyhyesti selostaa niin suuren teollisuuskeskuksen kuin on Leningrad, osuustoiminnan eri aloja, joten tov. Kremnev kehoitti Suomen valtuuskuntaa tutustumaan tarkemmin osuuskauppojemme käytännölliseen työhön ja tilanteeseen tuotantolaitoksissa ja myymälöissä.

Suomen osuustoimintamiesten puolesta käytti puhevuoron maisteri Keto, lausuen kiitoksensa valtuuskunnan nimessä siitä ystävällisestä vastaanotosta ja vieraanvaraisuudesta, jota he ovat saaneet osakseen. Kuultuamme muutamia kohtia Leningradin osuustoiminnasta, voimme jo päätellä, että osuustoiminta täällä on kulkenut voimakkaasti eteenpäin ja me suurella mielenkiinnolla tulemme tutustumaan osuuskauppojenne ja osuustoiminnallisten laitoksienne käytännölliseen työhön ja tilanteeseen. Tämän jälkeen valtuuskunta tutustui LSPO:n leipätehtaaseen, Kivisaaren lepokoteihin, pistäytyi alueen ammattineuvoston purjehdusklubilla ja illalla olivat lepopuistossa teatterissa.

Seuraavana päivänä valtuuskunta tutustui rakenteella olevaan jo näinä päivinä valmistuvaan LSPO:n uudenaikaiseen leipätehtaaseen, jossa kiinnittivät erikoista huomiota uudenaikaisiin koneisiin ja rakennustyyliin. Valtuuskunnan jäsenet totesivat tehtaan olevan ensimäisen uudenaikaisista leipätehtaista pohjoismaissa. Samana päivänä tutustuttiin vielä LSPO:n uudenaikaiseen jäähdytyslaitokseen, keskikaupungin piirin osuuskaupan "Proletaarin" lastentarhaan Taurian puistossa, pistäydyttiin Ermitagenmuseossa sekä Moskovan-Narvan piirin uusia työläisten asuntoja katsomassa.

Illalla illallispöydässä tehtiin yhteenvetoja saaduista havainnoista, jossa tilaisuudessa maisteri Keto muun muassa lausui, että valtuuskunta on nyt tutustunut ei ainoastaan osuustoiminnan numeroihin vaan myöskin osuuskauppojen käytännölliseen työhön, joten käsityksemme on, että osuustoiminnan kehitys kulkee nopeasti eteenpäin. On huomattu hyvä puhtaus laitoksissa ja kaupoissa, jota me suomalaiset emme osanneet odottaakaan. Osuustoiminnalliset tuotantolaitokset ovat hyvässä kunnossa, ja on silmään pistävää tuotannollisten laitosten ratsionalisoiminen ja koneellistuttaminen uuden ajan tekniikan mukaisesti. Myymälät ovat hyvin siististi järjestetyt, myymälöitten henkilökunnan suhtautuminen ostajiin erikoisen hyvä, jossa meillä suomalaisilla on oppimista.

Lopuksi totesivat valtuuskunnan jäsenet osuustoiminnallisen rakennustyön olevan Leningradissa suurenmoista.

Illalla valtuuskunta matkusti Moskovaan ja viipyy Neuvostoliitossa kolmisen viikkoa.

Englanti harjoittaa "rauhan politiikkaa"

Heinäkuun alkupäivinä suoritettiin Hendonissa Englannissa suuret ilmasotamanööverit, joihin otti osaa kokonaista 200 englantilaista taistelu- ja pommituslentokonetta. Manöövereita olivat seuraamassa myöskin Ranskan ja Italian ilmasotavoimien edustajat. Italiaa edusti ilmasotavoimien apulaisministeri Balbo, jolla oli mukanaan kokonaista 16 Italian ilmasotavoimien taistelukonetta.

Manöövereillä esitettiin oikeita ilmasotanäytöksiä kaikkine kauheuksineen. Kaiken huipuksi muodostui kuitenkin erikoisesti varustetun öljypuhdistamon (oil refineryn) pommitus ja tuhoaminen. Englantilainen sanomalehti "Sunday Worker", joka käsittelee manöövereja, kertoo, että hyökkäys öljypuhdistamoa vastaan oli järjestetty kuvittelemalla sitä vihollisalueella olevaksi öljyteollisuuslaitokseksi, joka varusti kaikki vihollisen lentosotavoimat polttoaineella. Sen kuviteltiin sijaitsevan 20 mailin päässä meren rannikolta vihollismaassa. Lehti osoittaa, että öljypuhdistamo oli järjestetty selvästi Batumin sataman öljylaitoksia tarkoittavaksi ja että manööverit olivat ikäänkuin harjoitusta Batumin sataman tuhoamiseksi. Tässä yhteydessä on huomautettava, että Batum on Neuvostoliiton tärkein öljynvientisatama, jonne Bakun öljy tulee läpi Georgian putkijohtoja myöten ja osin rautateitsekin. Kun edelleen otetaan huomioon, että öljy on yksin nykyaikaisen teollisuuden ja ennenkaikkea sodankäynnin tärkeimmistä raaka-aineista, on itsestäänkin selvää, että Englannin imperialismi todellakin valmistautuu tuhoamaan Batumin öljyvarastot ja -laitokset, kun vaan sota puhkeaa. Manöverien virallisessakin selostuksessa on esitetty öljypuhdistamon pommitus yksityiskohtiaan myöten niin, että se täsmälleen soveltuu Batumin olosuhteisiin. "Sunday Worker" lausuukin, että Englannin ilmasotavoimat suorittivat harjoituksensa juuri Batumin tuhoamista varten. Mitä tästä Neuvostoliitossa arvellaan ei ole vaikea tietää.

Viimeksi tänne saapuneet saksalaiset työväenlehdet kertovat, että fascistisen Italian Englannin manöövereillä käyneet ilmasotavoimat pistäytyivät kotiinpaluumatkallaan Berliinissä, jonne saapuivat v.k. 6 päivän aamulla. Fascistisctilaita lausui tervetulleiksi sosialidemokraatti Myllerin hallituksen edustaja. Rote Fahne kysyy, onko Mussolinin apurien ystävällisen vastaanoton perustana fascistien Tyrolissa harjoittama italialaisten työläisten ja saksalaisten häikäilemätön sorto ja heihin kohdistettu raaka väkivalta.

Vapauden lukijat ja kannattajat

Leikatkaa irti tilauksienne varalta alla oleva Columbia gramofoonilevyluettelo joita voitte tilata Vapauden Montrealin konttorista

Tilatkaa meiltä myöskin gramofooninne, erittäinkin suosittelemme $22.50 ja $35.00 Portable mallisia gramofooneja, jotka lähetetään vapaasti.

75 SENTIN LEVYJÄ

1338D Ramona. Tell Me You're Sorry. Pipe-organ soittanut.
1346D Hello Montreal. Laugh Clown Laugh. Ted Lew'iksen laulama.
7796 Sisilian Ruusu. Nauru kappale.
935D Two Black Crows, 1—2 osa.
33252 The Pride of Tipperary. The Stutteria Lovers. Josef Smith.
3064 Sonja Valssi. Raatajan Serenaadi. Honnes Saari.
3047 Aallotar Valssi Skagardin Tyttö Sotiisi.
3078 Lähtö. Vanha Mardir. Hannes Saaren laulama.
3077 Kulkurin Serenad. Vanhanmaan Sotiisi. Viola Turpeisen ja T. Rosendahlin soittama.
1327D Little Log Cabin of Dreams. Little Mother. Lewis James ja Shawn laulama.
3003F Vapaa Venäjä. Älä Itke. O. Pyykkönen.
12014F The Russian Beauty Valssi. Viulu kappale.
12044F Rio Valssi. Humming Bird Valssi. Orkesteri kappale.
12058F Volga Valssi. Gypsy Valssi. Russian Novelty Orkesterilta.
12072 Spring Valssi. Sweet Valssi. Russian Novelty orkesterilta.
12013 Celito Lindo Valssi. Good Fortune Valssi. Neljä sisialaista soitt.
22052F John Erickson Marssi. Musick Mastares Marssi. Columbia Military orkesteri.
12048F Carmen Sylvia. The Merry Widow Valssi. Russian Novelty ork.
22041F The Best Waltz On Board the Ship Instrumental Quintette.
22032F Wasaduke. Kungl Södermanland Regt. Marssi. Soittokunta.
12071F Tomorrow. Girl of my Dreams Valssi. Orkesterilta ja kuorolta.
12074F Twilight Tango Jingle Bells Tango. Argentina orkesteri.
20073F Fradania Valssi. Osennia Matchy Valssi. Russian ork. "Moskoa".
22028 Hammraby Polkka. En Morgon I Skogan Valssi. Harmonikka soolo
12054F Sonja Valssi. A Summer Night Valssi. Russian Novelty ork.
12053F The Volga Boatman. Dark Eyes Valssi. Russian Novelty ork.
12033F The Mill in the Black Forest. The Laughing Whistler. Marimba orkesteri.
3000F Isontalon Antti ja Rannanjärvi. Se Oolannin Sota. O. Pyykkönen.
3001F Äiti Äiti Älä Soimaa Mua. Kevät Laulu. Saimi Mustonen.
3002F Aamu Laulu. Lapsuuden Koti. O. Pyykkönen.
3005 Korjat Pojat ja Tytöt. Kosken Laskijan Morsiamet. O. Pyykkönen.
3006 Kesäillalla. Tuomet Ne Valkeina Kukkii. Otto Pyykkönen.
3007 Matalasta torpasta. Anssin Jukka ja Härmän Häät. O. Pyykkönen.
3009 Lemminkäisen Laulu. Pojat Kun Raitilla Laulelee. O. Pyykkönen.
3011F Kulkurin Masurkka. Vapaa Venäjä. Hanuri soolo.
3012F Näytelmä Pohjolaisista. Tuuli Se taivutti Koivun Larvan. O. Pyykkönen.
3014 Keinulaulu. Laula Tyttö. Jennie Anderson, soprano.
3015F Kerenski. Kaipuu Valssi. Harmonikka ja viulu.
3016F Soitin Pillillä. Se Rakkaus. Väinö Sola.
3022 Sain Paljon Luojalta Armahain. Hellallei Minä laulelen. V. Sola.
3024F Juomalaulu. Merimies Rakkautta. Janne Muhonen.
3025 Joulupukin Polkka. Rauha Myrskyssä. Orkesteri.
3026F Viaporin Valssi. Vangin Laulu. O. Pyykkönen.
3027F Rakkauden Kaiho Valssi. Suomen Polkka. Harmonikka ja viulu, Larsen ja Tolonen.
3028 Mustalaisen Surulaulu. Vanha Mustalainen. Jean Theslöff.
3029F Illalla Kävelin. Heikki Hautala. Jean Theslöffin laulama.
3030 Hämärä Polkka.
3031F Helmi Schotises. Viimeinen Valssi. Harmonikka ja viulu.
3032F Rivakka Polkka. Maailman Matti. Leo Kauppi.
3033 Yli Aaltojen.
3034F Volgan Aallot. Tämä Maa. Hannes Saari.
3038 Ostron Tyttö. Hallin Janne. Martti Similä, baritooni.
3039F Sorakumpujen Vainajille. Tehtaassa. Aino Saari.
3040F Kuuliaiset Kottilassa. Helmi ja Kalle. Leo Kauppi
3042 Helmi Sotiisi. Aikoja Entisiä. Walfrid Lehto.
3043 Kevät Suomen Metsässä. Käki Valssi. Orkesteri.
3044F Mustalais Ruhtinatar No. 3 Inga Pieni. Aino Saari.
3045F Tiskarin Polkka. Askon Kolmirivinen. Hiski Salomaa.
3046 Mä Oksalla Ylimmällä. Saksan Polkka. Orkesteri.
3049F Laulu On Iloni ja Työni. Heitä Huolet Pois. Leo Kauppi.
3050 Sikermä Suomal. Lauluja I. Sikermä Suom. Lauluja II. Orkesteri.
3051 Katkenneet Kielet Valssi. Laurin Sotiisi Harmonikka soolo.
3052F Salkolan Syntymäkemut. Kallaves. Leo Kauppi.
3053F Salon Ruusu. Masurkka. Keski Yö Valssi. Harmonikka soolo.
3054 Jos Kaikki Suomen Järvet. Sepän Sälli. Martti Similä, baritooni.
3055 Pekkalan Veljet ja Kovapää. Maitojuna ja Romaani. Kirsti Suonio.
3056F Vappu Laulu. Orjan Kevät. Adolf Hovi
3057 Barrikaadeille. Sorretun Elämä. Harmonikka soolo.
3058 Juhannus Tanssit Paksulassa. Kulkijaksi Luotu. Leo Kauppi.
3059 Ei Kyytimies Kiirettä Oo. Valkotuomet. Hannes Saari.
3060F Herra Petteri. Renkjussi Palajaa Sodasta. Leo Kauppi.
3061F Viimeinen Toivo. Syksyn Lehdet. Columbia kolmikko.
3062F Saukkosen Avioero. Oi Mistä Saataisiin. Hannes Saari.
3063F Paimen Poika. Antti Tanssitti Mua. Iida Lovart.
3065F Kehtolaulu. Meripojan Tervehdys. Hannes Saari.
3066 Tuomet Valkoiset. Vilja. Saima Laurila.
3067 Meren Aallot. Oi Tyttö Tule. Leo Kauppi.
3068F Koster Valssi. Muistoja Suomenmaasta. Columbian orkesteri.
3069 Sjöman Anderson 1 ja 2 osa. Leo Kaupin laulama.
3070 Muistojen Valssi. Klarinetti Polkka. Harmonikka soolo.
3071 Venäläinen Kehtolaulu (Russian Lullaby). Babette. Aino Saaren laulama.
3072 Musta Ratsu. Sinikellot. Hannes Saaren laulama.
3073 Vanhan Piian Valitus. Laulu Taiteilijoista. Hiski Salomaan laulama.
3223E Mustalainen. Orvon Kyyneleet. Hannes Saari, tenori.
3074 Hollolan Polkka. Hämärä Sotiisi. Viola Turpeinen ja J. Rosendahl.
3075 Soita Mustalainen, Soita! Kuutamoyö. Aino Saari, soprano.
3076 Pois Sormet! Viivin Jenkka. Hannes Saari, tenori.
7006E Laulu Tulipunaisesta Kukasta. Lintuselle. Elli Suokkaan laulama.
3018F Tyttöjen Vienti Sotiisi. Lyytin Polkka, Surut Pois. Harmonikka.
3013F Iloinen Meripoika. Kulkurin Masurkka. Hannes Saaren laulama.
3010F Onnen Tyttö. Kevät. Hanuri soolo.
3223E Mustalainen. Orvon Kyynel. Juho Koskelan laulama.
3023F Vihuri Polkka. Kaiho Valssi. Harmonikka.
3020 Pohjolais Polkka. Taikayö. Harmonikka ja kump.
3037F Mustalainen. Kehtolaulu. Orkesteri.
9032E Orpopojan Valssi. Kalle Aaltonen. Juho Koskelan laulama.
3048 Meripojan Hyvästijättö. Aamutunnelma.
7241E Reisupoika. Kulkurin Valssi. Juho Koskelan laulama.
3041F Marjalammen Jussi. Härmän Häät. Martti Similä.
3064F Raatajan Serenaadi. Sonja. Hannes Saaren laulama.
9003E Pikkunen Poika. Luttisjussi. J. Koskelan laulama
3008F Syystunnelma. Kuula. Yks' lauvantaki-ilta. O. Pyykkönen.
3036F Meripojan Heilat. Hannes Saari.

$1.25 levyjä

59040F Vienna Life. Over the Waves Valssi. Kansainvälinen konserttiorkesteri.
59035F Light Cavalry Overture I ja II osa. Columbian konserttiorkesteri.

Jos tilatessanne ei ole heti varastossa kaikkia tilaamianne levyjä, niin muutaman päivän sisällä hankimme ja tilauksenne täytetään.

Tilaukset 4 dollaria ja yli lähetetään posti vapaasti, pienempiin pitää olla 25 senttiä postirahaa mukana.

Vapauden asiamiesten huomioon otettava, kaikki Vapauden asiamiehet, voivat Vapauteen annetuille takauksilla tilata levyjä ja heille annetaan tavallinen asiamiesten hyvitys. Lähetyskustannuksissa on noudatettava yllä olevaa määritelmää.

VAPAUS MONTREAL BRANCH

1387 St. Antoine St. Montreal, Que.

UUSI PAPERITEHDAS PERUSTETAAN

Halifax, N. S., elok. 3. — Maakuntahallitus on antanut siunauksensa uuden Mersey Paper Company nimisen yhtiön perustamiselle. Yhtiö tulee rakennuttamaan viiden miljoonan dollarin kustannuksilla paperitehtaan Mersy joen varrelle.

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmotuksilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDEtään arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

STAR CAFE VIIHTYISÄN PUHdas ruokala. Ruokaa annokseittain. Huoneita vuorokausi- ja viikkomaksuilla. Virvokkeita saatavana. Star Cafe, Elm St. Aug. Annala. (TM

H. KAUHASEN RAATALILIIKE. Suositellaan. Lisgar Street, Box 524, Sudbury.

RUOKAA JA ASUNTOJA SAA 338 Spruce Street West. Justiina Ritari. Puhelin 1822.

COPPER CLIFF, ONT.

HUOMATKAA! EHDOTTOMASTI parhaat korput ja kovat leivät saatte leipuri Koivulan sapasta, Copper Cliff, Ont. Werner Koivula, Phone 276, Box 113.

PORT ARTHUR, ONT.

VAPAUDEN PORT ARTHURIN konttori toimii agenttina A. Andersonin valokuvien valmistusliikkeelle. Postin kautta tulevat kuvat toimitamme täsmällisesti valmiiksi. Rahan seurattava tilausta.

HIEROJA HENNA KAMONEN 128 Court St., vastapäätä Minto Hotellia, Port Arthur, Ont. (Tt.

AARNION LIHAKAUPPA 817 BAY Street. Saatavana lihaa ja muuta ruokatavaraa päivän halvimmilla hinnoilla. — Puhelin 1724 N. — J. Aarnio.

KELLOSEPPÄ. KAIKKEA KELLOja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. I. S. Salo, 192 South Algoma St., Port Arthur, Ont.

VAPAUDEN PORT ARTHURIN konttori on auki arkipäivinä kahdeksasta aamulla kello seitsemään illalla. Rahaa välitetään Suomeen; kaikkia Vapaudessa olevia kirjoja pidämme varastossa; laivapilettiä myymme kaikille linjoille.

HIERONTAA JA SAIRASVOIMIStelua antaa Mrs. Anna Sarell, 38 Centre St., Port Arthur, Ont. (Trt

FORD CITY, ONT.

HIEROJA, EUROPASTA TULLUT reumatismi- y.m. hieroja ottaa vastaan asunnossa ja käy kotona. Hanna Ervasti, 288 Albert St., Fort City, Ont. puhelin 4993.

TIMMINS, ONT.

LUONTAINEN SAIRAANHOITAJA ja hieroja Taimi Valo, 66—5th Avenue (Rintasen yläkerrassa). Tilaa sisäpotilaille. Box 1127, Timmins, Ont. (To

KELLOSEPPÄ
A.Heiskanen
SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.

ILMOTUS

Kaikki ne henkilöt, jotka ovat allekirjoittaneelle velkaa, pyydetään suorittamaan sen mahdollisimman pian. (170

MATTI KORTESOJA,
Box 1575, Sudbury, Ont.

MATKAILIJAKOTI

Siistejä huoneita saatavana.
EMIL JOHNSON
62 Edmond Lane
SUDBURY, ONTARIO
Lähellä C. N. R. asemaa
Telefooni 532

PALLOHAALI
ja
PARTURI

LINDFORSIN SAUNAN yläkerrassa. Pallot pyörii, tukka lyhenee ja parta siliää. (Tr)

AARO KIVINEN,
Box 23, Kirkland Lake, Ont.

KESKI-ONTARION UUTISIA

Sudbury

TANSSIT TÄNÄ ILTANA LIBERTY-HAALILLA

Tänä iltana kello 9:ltä alkaa hauskat tanssit Liberty-haalilla. Karvinen ja kumpp. huolehtii tahdissa. Sisäänpääsy vain vartti. Tervetuloa.

VAHINGONLAUKAUKSEN UHRI

Eilen tuotiin täkäläiselle sairaalalle Tigerstedt-niminen suomalainen 18-vuotias nuorukainen Whitefishistä. Hän oli ollut maaliin ampumassa, jolloin 22-kaliberin pyssy vahingossa laukesi, luodin lävistäessä hänen keuhkonsa. Lääkärin lausunnon mukaan hän on toipumassa. Tigerstedt on Torontosta, ja on viettänyt kesälomaansa Whitefishissä.

MITÄ SUNNUNTAINA?

Sunnuntai-iltana ovat ne Kisan järjestämät iltamat, joissa esitetään hauska merikarhu-näytelmä "Baldevinin häät". Esittäjät lupaavat yleisölle hauskan illan. Lopuksi pitäisi puheiden mukaan olla tanssia. Muistakaahan Kisan iltamia, sillä Kisa tarvitsee nykyisin runsaasti rahaa kilpailumatkoihin ja kenttänsä kunnostamiseen.

Kaikki haalille sunnuntai-iltana!

SYYTETÄÄN MIESTAPOSTA

Kuolemansyiden tutkijan tarkastuksessa havaittiin heinäkuun 24 p. Copper Cliffin sairaalalla kuolleen John Balffin kuoleman aiheutuneen kesäkuun 3 päivänä saamistaan vammoista. Mainittuna päivänä oli Dan Stanichuk iskenyt Balffia Creightonissa pullolla päähän, viottaen hänen pääluunsa. Stanichukia tullaan syyttämään miestaposta.

SODAN MUISTOMERKIN PALJASTAMINEN

Täkäläinen maailmansodan muistoksi pystytetty sankaripatsas Elm- ja Lorne-katujen kulmassa, tullaan paljastamaan t.k. 20 päivänä, jolloin on kulunut 14 vuotta siitä kun ensimäiset sotilaat pohjois-Ontariosta lähtivät Sudburysta. Muiden kuuluisuuksien ohella saapuvat tilaisuuteen kenraali A. H. Bell ja Ontarion kaivosministeri Charles McGrea.

ARVELLAAN JOUTUNEEN AUTON ALLE

Chelmsfordissa äkillisen kuoleman uhriksi joutunut Henry Groulx, josta aikaisemmin mainitsimme, on mahdollisesti joutunut auton yliajettavaksi, autoilijan jättäessä hänen virumaan paikallisen hotellin edustalle.

UUDET NOSTOLAITTEET INCON FROOD-KAIVANNOLLA

Suurimmat nostolaitteet kuin millään muulla nykyisin käynnissä olevalla kaivannolla Canadassa tullaan asettamaan käytäntöön International Nickel-yhtiön Frood-kaivannolle. Laitteiden pitäisi saapua t.k. 15 päivän aikoina. Niiden nostonopeus tulee olemaan 3,000 jalkaa minuutissa.

AUTO-ONNETTOMUUDEN UHRI KUOLLUT

Aikaisemmin kertomassamme viime maanantaina lähellä Copper Cliffiä tapahtuneessa auto-onnettomuudessa loukkaantunut Merlyn McGrea kuoli eilen täkäläisellä sairaalalla. Kuoleman aiheutti pääluun murtuma.

MENETTI AJOLUPANSA

Hj. Länsi tuomittiin tänään poliisioikeudessa 25 dollarin sakkoon sekä ajolupakirjansa menettäneeksi yhden kuukauden ajaksi liian nopeasta ja huolimattomasta ajosta Chelmsfordin ja Larchwoodin välisellä tiellä.

VAPAUDEN KONTTORISSA

on kirjeitä seuraaville henkilöille:

Heikki Aho, Emil Aalto, Heikki Aho, E. Alhe, Anton Ayravainen, August Annala, A. Annala, Jalmar Alatalo, Sanni Ampuja, Eino Aho, Sanno Aho, Karl Bjorkholm, Einar Bispa, W. Baanen, Hugo Erickson, Kiideon Ek, Viljo Frantsi 2, T. Guidon, Vilho Hirvilammi 3, Eino Henrikson 2, W. Hyvärinen 2, Hannibal Hansen 2, Yrjö Haavisto, Emil Haavisto, K. Hehkita, Armas Hill, Arvi Hakala, Petri Hannula, W. Heino, Lauri Hill, A. Hynninen, Kalla Honko, P. Haino, Lauri Iivari 2, Oskari Isotalo, O. Imppola, Antti Johansson, Onni Juntunen, Antti Jääskelä, Eino Johnson, Matti Järvi, K. Jokinen, Charle Johnson, Kassu Järvi, Eines Kristensen, John Kivi 9, Jack Kannisto 4, Hannes Kallio 2, Antti Kauppila 2, Waino Kanerva, Tyyne Koski, Wictor Korpi, Waino Kuusela, V. Kuosmanen, Yrjö Käkelä, August Koponen, Hellen Kannisto, Mrs. Karunen, Juho Koski, Taavi Keto, Paavo Kivi, Väinö Kujansuu, Wäinö Kanerva, Lempi Korjolainen, Jalo Lindqvist, Arvid Laine, Kalle Liemanen, Vilho Liuska, Viljo Lampinen, Anna Leipälä, Victor Lehtimäki, Matti Linna, Otto Leppisaari, Eino Lappi, Kost Lind, Tauno Lindh, Eeli Myllyaho 3, Olli Mustonen 4, Mrs. Tyyne Mäki, Mrs. Helmi Mäki, Miss Helmi Moisio, Aili Mattila, Tuomas Mäkinen, Eemil Mäki, Juho Mäki, Matti Malila, William Mäkinen, Armas Moisio, Isaac Matela, Gusti Mattila, Nikolai Muotila, Veikko Markkula, Johan Madeoja, Lauri Mäki, Elias Mustikkamäki, Johannes Niemi 2, Mrs. T. Nurmi, Onni Niemi, E. Oksanen 2, Kaarlo Oksanen, Jaakko Ojalehto 4, K. Pihura, Eino Piesanen, V. Pohjola, Yrjo Perttu, Mikko Poutanen, A. Pohjanpälo, Kusti Renfors 3, Eino Riihimaa 3, Niilo Rintamaa 2, Martti Rasinperä 2, Väinö Raja 3, Eero Rantanen, Yrjö Rahja, Frans Rinteopas, J. Rinta, Mrs. O. Rautio, Jack Rautiainen, Emil Rautio, Kusti Rantakangas, Henry Ronko, William Ronttu, Valter Robertson, Arvo Roukala, Toivo Rutanen, Otto Siren 2, Emil Saksa 2, Eino Saksa 3, Otto Soininen, Matti Stenbäck, Emil Suosalo, Lauri Sillanpää, W. Santala, Paul Salo, H. Seppola, Eino Salmu, Mikko Santapukki, Väinö Sänkiaho, Hjalmar Syrjänen, Lahja Töyrynen 2, J. Tuurihalme, Aleksi Toivola, H. Teevahainen, N. Tomi, Alvari Yli-Teevainen, Jno Vitala 3, Heikki Vuohelainen 2, Viljami Wapola, Otto Weijanen, Toini Wortenen, J. Vilhelm, Victor Venho, John Wäyrynen, Arvo A. Wuori, M. Wolman, Niilo Wilen, Johan Wuolle, Kalle Wilenius, Juho Walli, Oskari Wirtanen, Eino Ylinen 2, J. Pillinen.

Sisäänkirjoitettuja kirjeitä on seuraaville henkilöille: Vilju Hauta, Veikko Isola, Niilo Koskinen, John Mattila, Lauri Mäkelä, Viljam Maukonen, Eino Moisio, Sam Mäki, Juho Mäki 2, Mikko Marjamaa 3, R. Soderman, Emil Tiittonen, Oskar Tuomela, Toivo Uusitalo.

Pyydettäissä käännämme kirjeet omistajille.

Kuorma-auto ajoi päälle

TORONTO, elok. 8. — Kun kuormavaunu ajoi Otto Nurmisen päälle täällä, niin murtui häneltä onnettomuudessa kylkiluita, ranne ja vasen jalka sekä ristiluu.

Nurminen asui 33 Ryerson avenuella ja on nyt hoidettavana yleisessä sairaalassa.

SOKERITEHDASTA SUUNNITELLAAN RAJAKAUPUNGEIHIN

Windsor, Ont., elok. 9. — Yhdysvaltalainen Continental Sugar Company, joka on yksi suurimpia sokerijuurikkaista sokeria valmistavista liikkeistä, suunnittelee noin kaksi miljoonaa dollaria maksavan sokeritehtaan rakentamista rajakaupungeihin. Tehtaan rakentaminen riippuu kuitenkin suoritettavista tutkimuksista sokerijuurikkaan menestysmismahdollisuuksista lähiseuduilla, etupäässä Essexin tienoilla.

Tehdas tulisi antamaan työtä noin 500—1,000 työliäselle.

— Italiassa ilmotetaan olevan 247,000 henkeä työttömänä.

— Tähtientutkijain käytettävissä on välineet, joiden avulla saatetaan valokuvata kaikkiaan 3,000,000,000 tähteä.

— Hyönteisten ja syöpäläisten arvellaan tekevän yksinään Yhdysvalloissa noin 2,000,000,000 dollarin vahingon vuodessa.

— Tonni radiumia maksaisi — jos sitä olisi kaupattavana — noin 56,000,000,000 dollaria.

Sussun päivä juhlat

on Norh Branchin haalilla 12 p:nä elokuuta

Ovella myydään ravintolalippuja 25 senttiä kpl. Tanssi rusetti maksaa 10 senttiä ja sen pitää ostaa jokaisen joka haluaa tanssia. Alle viiden vuoden ja yli 50 vuotiaat saavat tanssia ilman tanssirusettia.

Hyvä ravintola omitekoiset leivät ja paksu kerma. Tulkaa juhlimaan Sussun päivää.

S. J. O.

Kaikki uudet, näytökset sekä näyttelijät

SUDBURY, MAANANTAINA, ELOK. 13 P.

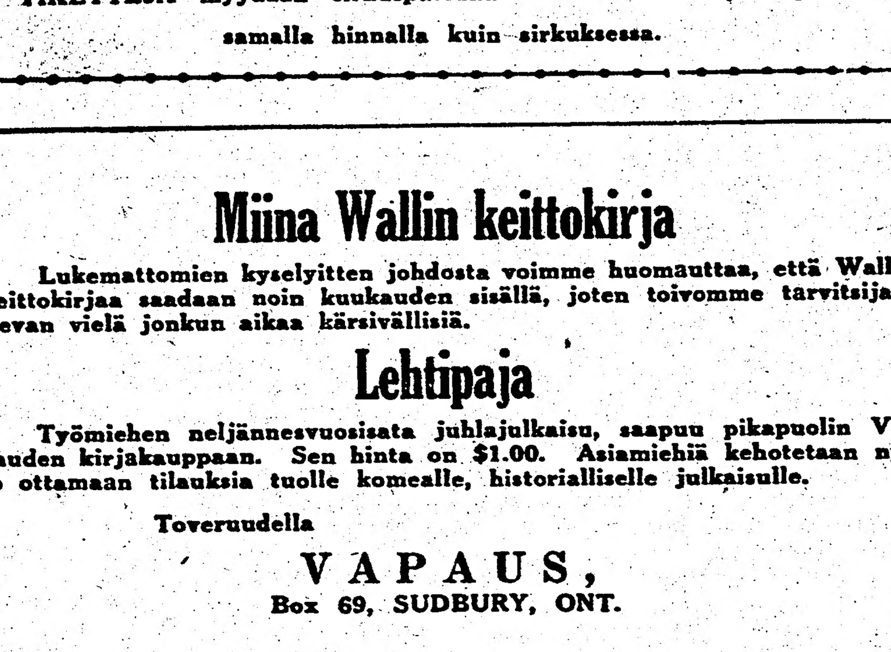

TIKETTEJÄ myydään sirkuspäivänä Muirhead'in kirjakaupassa, samalla hinnalla kuin sirkuksessa.

Miina Wallin keittokirja

Lukemattomien kyselyitten johdosta voimme huomauttaa, että Wallin keittokirjaa saadaan noin kuukauden sisällä, joten toivomme tarvitsijain olevan vielä jonkun aikaa kärsivällisiä.

Lehtipaja

Työmiehen neljännesvuosisata juhlajulkaisu, saapuu pikapuolin Vapauden kirjakauppaan. Sen hinta on $1.00. Asiamiehiä kehotetaan nyt jo ottamaan tilauksia tuolle komealle, historialliselle julkaisulle.

Toveruudella

V A P A U S,
Box 69, SUDBURY, ONT.

Seuraavia näyttämötarpeita saatavana

Steinin pohjamaalia, valkosta ja mustalaisväriä sekä auringon paahtuma punaa, puikko	.50
Steinin kasvomaaleja, 9 lajia laatikossa, hinta	1.5?
Steinin Cold Cream	1.25
Partaliimaa	.75
Wheat Croft, juoksevaa puuteria kaulaan, käsiin, rintoihin ym.	.75
Liquid Rouge, juoksevaa poskipunaa, erittäin hyvää	.50
Poskimaalia, kuivaa, eri värejä	.40
Nenäkittiä	.40
Vaaleaa ja vaaleanpunaista kasvopuuteria	.75
Partakarvaa, tummanruskeaa, ruskeaa, vaaleanruskeaa, tummanharmaata, mustaa, vaalean harmaata ja punasta, jaardi	.75

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
Box 69, SUDBURY, ONT.

P. A. COMTOIS

$100,000 varaston halvennusmyynti

Meidän koko varasto on uudelleen hinnoitettu ja huomattavasti alennettu, nopeaa myyntiä varten

Jokaisessa osastossa on erinomaisia alennuksia

KORSETTI ERIKOISUUKSIA

Vyö-liivit, tehty kestävästä hyvästä vaaleanpunaisesta Coutil kankaasta, sivut valmistettu kumikankaalla, neljän sukan kannattimen kanssa 89c

Korsetteja, valkoisia tai vaaleanpunaisia, Coutil kankaasta valmistettuja, neljän sukan kannattimen kanssa 89c

Corselette liivejä valmistettu vaaleanpunaisesta Coutil kankaasta, luiset kannattimet edessä, neljän sukkaremmin kanssa 89c

Corselette liivejä hienosta silkki brocade coutil kankaasta, 4 sukkanauhaa sekä silkki olkapääremmit. Erikoishintamme $1.85

Rintaliivejä, tehdyt brocade coutil kankaasta, sivut valmistettu kumikankaalla, silkkiremmien kanssa 39c

Naisten "Balbrigan" paitoja, kauniita vaaleita värejä, 35c

"Bloomerit" sopivat yllämainit. paitojen kanssa 35c

54 tuuman leveää, täysivillaslasta "Serge" kangasta. Eri värejä. Mainioita tehdä lapsille koululeningejä. Tavallinen $2.50, nyt ....$1.00 yd.

Täysivillaista scotlantilaista ristiraitaista kangasta. Sopivaa uusille "viuhka"mallisille hameille, 4 erilaista raitaa ja väriä. 38 tuumaa leveä, erikoinen hinta 98c

Tyynyn päällyksiä, tehty hyvästä valkaistusta pumpulikankaasta, vain ....23c kpl.

Parempaa kangasta, erikoinen hinta 43c

Tyynyn päällyskangasta, yaardi 29c

Pöytäliinoja 54x54, kaunista damaski kangasta, valmiina käyttää, erikoinen hinta $1.19

"Irisheen" damaski pöytäliina, 54x72, hinta $1.37

Ruokaliinoja sopivat ylläolevan kanssa, 21x21, ...12½c kpl.

Penmannin valittuja täysivillaisia naisten paitoja, ei valkastuja, tavallinen hinta $2,40, erikoishinta $1.39

Penmannin täysivillaisia naisten paitoja, tavallisesti $2.95 erikoishinta $1.68

KAUPAN KALUSTO MYÖS MYYDÄÄN

P. A. COMTOIS

Vastapäätä postikonttoria Elm ja Durham katujen kulmassa

Barbers Music Store

Sudbury, Ont.

Uusia suomalaisia levyjä

Viola Turpeinen ja J. Rosendahl
3077 Vanhanmaan sotiisi
Kulkurin Serenaadi
Hannes Saari, Tenori
3078F Lähtö
Vanha Madrid

Aina hyvä varasto suomalaisia levyjä, sekä kaikenlaisia musiikkivälineitä ja soittokoneita.

Barkers Music Store
Durham St. — Sudbury, Ont.

RAATAJAN SERENADI

Nuotteja on nyt saatavana

Viime vuosina useissa eri tilaisuuksissa on esitetty tov. A. Virtasen sovittama "RAATAJAN SERENAADI", yksi kauneimpia työläislauluja; myös on se Columbia levyssä (No. 3064, toisella puolen Sonja, jota on myöskin saatavana Vapauden Mnotrealin kirjakaupasta). Kun olemme saaneet nuottikyselyjä joka puolelta päätimme kustantaa tämän kahtena sovituksena ja on sitä nyt siis saatavissa kirjakaupastamme. Instrumentille ja laululle, taikka lauluduetto, pianon säestyksellä, hinta 40 senttiä.

Viulusolo tai Duetto, pianon säestyksellä, hinta 40 senttiä kappale.

Asiamiehille tavallinen alennus.

Vapauden Kirjakauppa
Box 69, Sudbury, Ont.

EATON GROCETERIA

23 ELM STREET, SUDBURY

THE EATON GROCETERIAN

Ulkolähetys aikataulukko astuu voimaan heti.

Coniston, maanantaisin ja torstaisin klo 3 ip.
Copper Cliff maanantaisin ja perjant. klo 4 ip.
Garson Mine päivittäin kello 1.30 ip.
Frood tiistaisin ja perjantaisin klo 1 ip.

YLIMAKSUA KOTIINTUONNISTA 25c JOKAISESTA TILAUKSESTA.

Tilaukset, yllänimitetyille paikkakunnille pitää olla sisällä edellisenä päivänä kello 5 ip. Postitilaukset täytetään ja lähetetään nopeasti. Rahan on seurattava tilausta. Puhelin tai jälkivaatimuksella tilattuja tilauksia ei oteta.

Tulkaa valitsemaan ostoksenne. Se on halvempaa.

Ostot käteisellä — Yksi hinta kaikille

EATON GROCETERIA

OPERATED BY THE T. EATON CO. LIMITED

Tavarat taataan tyydyttäväksi tahi raha takaisin

Työläinen! Älä unohda että velvollisuuksiisi kuuluu tilata Vapaus